

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A semmi.

Budapest, október 15.

(v.) Mi ujság Bécsből? Semmi. Mi halatszik a legujabb megakadás okairól? Semmi. Mi hír a szabadelvűpárt egységes állásfoglalásának tartalmáról? Semmi. Mit tudnak a legjobban beavatottak is a korona szándékáról? Semmit. Hát arról, hogy ugyanaz a Lukács László, aki tegnapelőtt kellett, tegnap egyszerre miért nem kellett? Semmit. Hát arról, hogy az a Tisza István, aki tegnapelőtt alkalmatlannak mondta saját magát a kabinet-alakításra, holnap miért és hogyan fogja e megbízást mégis elvállalni? Semmit. Ki tud valamit? Senki. Mit tud mindenki? Semmit. Semmi itt, semmi ott, semmi mindenütt. Ha ez politika, hát akkor a nihil politikája.

Holnap ő felsége megint szakíthat magának időt a magyar válsággal való foglalkozásra. Ma nem tehette ezt, mert kápolnát avattak. Szerencse, hogy olyan ritkán esik kápolnaavatás. Így talán mégis eldől valamikor egy ezeréves ország kormányzatának sorsa. Talán már holnap is eldől, föltéve, hogy Beck és Windschgrätz tábornokok s Koerber osztrák miniszterelnök már ma meg tudtak egymással állapodni a függő kérdések tekintetében. Mert szakvéleményt ezek az urak adnak a mi dolgunkban. A magyar közjogot ők értelmezik. A magyar politika irányát és alapját ők határozzák meg. S tiszta sor, hogy annak az államférfiúnak a kiválogatása, akire nyugodtan rábízhatók az ő szájuk ize szerint való magyar politikának a végrehajtása, Chlopy óta szintén

az ő hatáskörükbe van utalva. Szinte óhajtanunk kell, hogy ez a három ur jól evett, jól ivott és jól aludt legyen s emésztésüket semmi zavar ne háborgassa, mert ha kitűnően érzik magukat, akkor talán mégis hamarabb és kegyelmesebben bánnak velünk. Ők hárman együtt alkotják ugyanis a magyar nemzet földi gondviselését. Ilyen értelemben van már providenciális államférfiúi lángelme három is, amely ez ország dolgait igazítja. Az a csekélység, hogy történetesen egyikük se magyar, legfeljebb szépséghibája e földi gondviselésnek. Van még egy második szépséghibája is, de okos ember ezen sem fog megakadni. Az alkotmány ugyanis azt rendel, hogy Magyarország kormányzásának és törvényhozásának ügyeiben a korona csakis felelős magyar tanácsadókat hallgathat meg; s véletlenül az ezt rendelő alkotmánytörvényt ugyanaz, amellyel és amelynek feltételei alapján Magyarország az örökösödési jogot az uralkodóház női ágára is kiterjesztette. Ámde az ilyen lappaliakon tulteszszük magunkat Chlopy óta, ahol a magyar alkotmányt a mindenáron megóvándó nagyhatalmi érdek szempontjából a hadsereg gyámsága alá helyezték.

A mi földi gondviselésünk ma is tanácskozott felőlünk. Persze nélkülünk. És sok valószínűséggel, ellenünk. Mit végeztek, nem tudhatni. Végzésüket részben, vagy egészben talán tudtára adják majd holnap Andrássy Gyulának és Tisza Istvánnak, persze a legmélyebb státusútok pecsétje alatt. A magyar

törvényhozás márványcsarnoka hetek óta kong az ürességtől. Ez még semmi. De ugyanezen hetek alatt nemzetünk egész jövődjét, állami szuverenitásunk terjedelmét és sorsát intéző hatalommal tárgyalták, vitatták, szabták valahol valakik. Hol? Idegen földön. Kik? Idegen emberek. Ez már valami. Tehát amikor e haza életkérdéseiről van szó, akkor a magyar parlament nem hallathatja szavát a magyar nemzet nyilvánosságának színe előtt, hanem felöle mások, egybeült, zárt ajtók mögött döntenek. Minek is neveztek minket Chlopyban? Nép-törzsenek. Igazuk volt.

No de mindez nem tart már sokáig. Bécsből az a biztatás jó, hogy kapunk ném sokára miniszterelnököt. Annak a személyére is, a politikájára is ráüit majd a nagyobb hitelesség okáért az osztrák ipar védjegyét: *made in Vienna*, bécsi gyártmány. Amit ő hoz, azt bátran elfogadhatjuk tehát. Nem kell aggodnunk, hogy őt követvén, ellentétbe jutunk a nagy egész érdekeivel. Hiszen a mi földi gondviselésünk már előzetesen kifürkészte még a veséjét is, megvizsgálta és helyben hagyta politikai programját. Az örökös tartományok helytartóit is ugyane módszer szerint változtatják meg és nevezik ki Bécsben. Ez ropant kényelem a tartományokra nézve. Mert mindig csak a helytartó irányát és példáját kell követniök, hogy a rebellisség gyanuját távolartsák maguktól. Olykor, ha nem pariroznak, a helytartó ur kibirdeti a kis ostrom-állapotot. Ha ez sem használ, akkor kibirdeti a nagyot. Akkor mulhatatlanul bekövet-

TÁRCA

Hodáj.

☞ A Budapesti Napló eredeti tárcája. ☜

Irta: Józsa Antal.

Kormos, homályos nagy terem. Ez a hodáj. Az állami uradalnak akármelyik mintagazdaságában birka-akol lenne bizonyára. Itt, az állami gépezet egyik háromemeletes kőpalotájának sötét földszintjén: „Iroda.” — Emberek sulnok-főnek benne. Tapossák kézzel a malmot, melynek garatja rendeleteket, rubrikákat, végzéseket és határozatokat ont szünetlen — megállás nélkül...

A hodájnak kemény tölgyfa-parkett a padlója. De mosdatlan, szurtos, surolatlan. Ha frissitől az ablakait néha kinyitják: dohos, penészes pincészag tödul be rajtuk a nyirkos szemetes udvarrul.

El-el is mordul az öreg Bazsa, — ez a keshedt fakó ábrázatu, korán megvénült diurnista, aki bátran hatvan esztendőnek látszik, pedig még ötven éves — mikor néha-néha egy kis csontropogató nyújtózkodásra megállapodik a kör-mölsében:

— Bizony sokkal jobb dolgok lehet azoknak, akik odaát valahol Clevelandban talieskázák a szenet, mint nekünk. Egész nap ülünk, ülünk e mellett a negyven rozoga íróasztal mellett egy csomóban, mint a gályarabok az evezőpad mellett.

Mert hogy csakugyan ennyien vannak összeszefolva a hodájban. Mindenféle ütött-kopott vézna alakok. Öreg, fiatal vegyesen. Akad köztük egy-két gondosan fésült, üdőbb arcú diákos legény is. Ezek szegény sorsban ten-

gőd egyetemi hallgatók, akik nagy szerencsés-jüknek tartják, hogy a képviselő ur hatalmas pártfogása révén hozzájuthattak ehhez a testnyűvő, lélekernyesztő kenyérkeresethez. Nyolevan krajcárt kapnak egy napra. Csakis mindössze egyfolytában való hétértal görnyedésért. Ennyi pénz a világon sincs! Nem mindenki iskolavégzett fiatal embernek adódik ilyen fényes mellékfoglalkozás Budapesten. Elégedél belőle a szegény diágyerek addig, míg a szigorlatokon valahogy átesik. Némelyik sohase esik át, itt reked holtig ebben a kátyuban, amibe magafeledten és kényszerűségről belelelte a lábát.

Az öreg Bazsa nem szenvedheti ezeket a nyurga síhedereket. Mindég duruzsol rájuk, amikor csak teheti.

— Miért tódulnak ezek ide? Ostobák! Leg-főbb irodatízt lehet belőlük — tiz esztendő mulva. Vagy ha nincs protekciójuk, hát azok maradnak, ami én. Pályatévészlettek, félbenmaradt emberek... Menjenek tanulni, vagy kereskedőnek, katonának, hajósának, fináncnak!... No, különben ugysem sokáig tart már ez az eldorádó sem. Elfalják előlünk a gépkiszasszonyok, a kopogatótások! Elesapnak minket az ő kedvükért. Mehe-tünk utat sepreni.

— Ugyan ne pöffögjön, öreg, hiszen halljuk, hogy maga is gépírásra tanítatta a nagyobbik lányát. Igaz-e? — fujja oda a filléres cigarettá torokrágó füstjét egyik kolléga.

— Igaznak igaz. Hát mit csináljak? Másra nem tellik. Apácának meg nem akar menni a bolond. Pedig ott jobb dolga lenne.

— Persze, betegeket ápolni!

— Nincs annál szebb. Nagy, nemes hivatás!... Elve kerül az mind a menyországba. Meg is érdemli.

— Maga már megint lazukál, Bazsa ur! — feddi az öreget az irodaigazgató, aki, mint iskolateremben a tanító, magas dobogóra helyezett

asztal előtt üldögél, hogy figyelő szeme könnyő-dén eláthasson a rabszolgamunkában görnyedő fejek fölött.

Az öreg Bazsa nem hagyja magát:

— Hiszen az ekevonó ökr is megáll a szántás végében egyet lélekzeni. Inhol-e: pont! Ezt az aktát éppen bevezetem.

— Nohát akkor fogjon bele emebbe a más-sikba ni. Ezt, tudom, szívesen lekalligrafálja. Vakarás ne legyen benne! A kabinetrodához kerül — tudja már.

— Ahaj!... Kanonoki kinevezés! Köszö-net, igazgató ur, köszönet!...

A „kanonok” szóra sokan abbahagyták a munkát. Ez rendszerint nagy szenzációt szül az éhes sóvárgó lelkekben, meg egy kis irigykedést is az iránt, aki az ilyes másolni valót megkapja. De, hogy most az öregek jutott, mindenki örült rajta. Bazsa bécsinak is felragyogtak a szemei.

— Ezért legalább husz forint külön sallárium jár. De járhat is! Aki ezt megkapja: annak egyheti jövedelme nagyobb lesz, fiuk, az én kezemirt ezen dekrétumnak általa, mint itt negyvenötnek mindösszevne egy egész esztendő alatt! Pedig a nagyságos kanonok urnak senkije sincsen. Se kicsi, se nagy... Nohát, minek a papoknak az a rengeteg nagy vagyon? Egy-egy birodalma van mindeniknek; egy-egy fejedelem mindenik!

— No nem mindenki, — veti ellen valaki a harmadik asztaltul. — Osmerek én szegény papot is.

— Igen, az aljából. De a nagyfejük! Némelyik csak adót annyit fizet, hogy abbul száz szegény család élélhetne esztendőn át és még félre is tethető belőle! — Ezek meg e helyett, még némely részben teli is vannak adóssággal. Hát mire herdjáljak el azt a rengeteg sok pénz, ami tulajdonképpen nem is az övék, hanem köz-vagyon, az államé!...

— Mire? Hát az a sok iskola, templom,

kezik a kijózanodás, a megtévedt lelkek megszeliődnek s a helytartó ur ismét kegyes atyjává válik a jó erkölcsökhöz visszatért tartományoknak. Tiszta vélelén, hogy nálunk a helytartót miniszterelnöknek hívják. Ugyanennyi joggal az örökös tartományok is miniszterelnököknek nevezhetnék helytartóikat. Az egész különbség imhol egy névvé szugorodik össze. És mi büszkéek vagyunk ezeréves alkotmányunkra!

Sőt féltékenyek is vagyunk rá. Felviharozunk, ha bántják. De ha egy ideig viharoztunk, aztán megint lecsillapodunk szépen. Ki látott még örökkön tartó zivatart? A fergegnek is szent joga, hogy elfáradjon, ha kitombolta magát. A bécsi meteorológusok, úgy látszik, azt hiszik, már kitomboltuk magunkat. S most próbálgatják, lehet-e már velünk okosan beszélni. Be akarják nekünk adni, hogy az ezeréves alkotmányt kevésbé érinthetetlen a harminchétt évvel ezelőtt statuíált haduri felségjognál. Ha ezt lenyeljük, akkor remélhetünk hibobcsánatot az eddigi viharzásokért. Még talán holmi elvi jogfenntartást is koncedálnak nekünk, persze oly keretben, mely egyetlen betűjét sem alterálja a chlopy-i hadiparancsnak. Ennek a fejében aztán el kell viselnünk, hogy Tisza István legyen az új helytartó. De jaj nekünk, ha a harminchétt évvel ezelőtt statuíált haduri jogot nem tartjuk előbbrevalónak az ezeréves alkotmánynál. Akkor szó sem lehet bünbocsánatról. S akkor büntetésül, tetszik tudni, kit kapunk a nyakunkra új helytartónak? Megint csak Tisza Istvánt. Ezt a sorsunkat már nem igen kerülhetjük el. Így végezte ezt el a mi földi gondviselésünk: Beck, Windischgrätz, Koerber.

Il faut passer par là.

BELFÖLD

A válság.

Budapest, október 15.

Essünk át mindenekelett a konkrét jelenténvalón: a király holnap fogadja gróf *Andrássy* Gyulát és gróf *Tisza* Istvánt. Kombinációba arra

jótékony intézmény, kórház, árvaház, ami mind a pápi kegyekből épül és fenntartódik a közjóra? ... Ehhez mindhez pénz kell, sok pénz! A mindenféle kulturális adományok, a tömörked társadalmi adó, szegények gyámolítása! ...

— Jó, jó, hiszen nem is mondom... Igaz. Dehát mégis csak Isten ellen való vétek, hogy egy ember, akinek se kicsije, se nagyja, fulladásig dűskál a földi javakban; négy levon jár, parádézik, lakomákat ad s akkor dolgozik, amikor neki tetszik, én meg egész nap majd elsorvadok a munkában, itt huzom az igát már huszadik éve és a négy gyerekemnek száraz kenyeret se tudok adni s most a tél elején is még rongyos nyári ruhában járatom őket, mert nem telik... sőt a nagyobbik fiut már iskoláztatni se tudom, mert a tandíjat sem engedik el egészen és könyvet se adnak ingyért... Hát holitt az igazság, ha Isten van az égben, akiről éppen azok a nagy papok prédikálnak?!

A kiszáradt vézna alakok egymásután keelingének fel az asztaloktól és érdeklődve figyelik az öreget, helyeslően bólogatva tüzelő szavaira. Az igazgató is engedi ezt a kis kaszinózást egy darabig. Az ő lelkében is tüzet fogott a tápló. De aztán egyet ránt a vállán és hirtelen odavágja:

— Hát mért nem lett maga is püspök, Bazsa bácsi!

— Az igaz. Nem tanultam annyit, mint ők, hát nem is élhetek olyan urasan, mint ők. Ezt mind át kell látnom. Nem is irigylok én senkit. Aki magasabban van: állásához méltóan kell annak élnie.

— Elég baj is az annak! Ez a társadalmi nyűg!

— Jól van, igaz. Mindenkinék megvan a maga baja. Nem lehet mindenki királyi sas. Dehát éhen még a verébrek se szabad veszni, ha ők is az Isten teremtette. Nem emberek ellen, csak a sors ellen zúgolódo én...

— Ne zúgolódjon. Mégis csak megél valahogy...

néve, hogy a négy kandidátus közül *Lukács*, *Andrássy*, *Tisza* vagy *III. Khuen* lesz-e a miniszterelnök — most már többé nem bocsátokunk. Egyszerűen lehetlenség kiszámítani, hogy körül holnapra micsoda meglepetéseket eszel ki az a triumvirátus, mely Bécsben állandóan együtt konferál és sorra beukkint a király dolgozószobájába. Hiszen a triumvirátus: *Koerber*, *Beck* és *Khuen* ma is járt a királynál. Holnap talán megtudjuk, micsoda újabb aknákat raktak. Addig legyünk türellemmel.

Ellenben térjünk vissza a Lukács-kombináció kulissza-titkaira. Ma a félhivatalosok valószínűsége cáfolatpórt óntenek a sajtó nyakába. Mindenképpen azt akarják elhitetni, hogy Lukács László nem a kabinet-alakítás vállalása céljából ment Bécsbe; hogy nem is jutott abba a helyzetbe, hogy a kabinet-alakítást vállalja vagy elutasítsa; hogy közbenjárásával tisztán csak a fennforgó ellentétek kiegyenlítését kívánta elősegíteni. Még csak azt kellett volna a félhivatalosoknak megcáfolniuk, hogy Lukács László egyáltalán fölment Bécsbe. Mi ezt is éppen úgy hittük volna, mint a többi cáfolatot. Mert azt ugyan nem tudhatjuk, hogy mi történik a király dolgozó-szobájában, de annyit elvégre mégis csak tudunk, hogy a félhivatalosok nem szoktak maguktól, csak úgy az ujjukból kiszopva, fontos politikai híreket közölni. Azt utasítás szerint, még pedig nagyon óvatos utasítás szerint cselekszik. Ha tehát néhány órával Lukács bécsi útja előtt valamennyi félhivatalos összehangzón azt írta, hogy Tisza István utolsó békés kísérletre Lukács Lászlót ajánlotta s hogy Tisza István és Percezel Dezső együttes rábeszélésének sikerült Lukács László ellenkezését megtörni: akkor ez elég világos beszéd, melyet kétféleképpen érteni nem lehet. Arra, hogy sziveskedjék a királyt informálni, talán csak nem kellett volna Lukács Lászlót olyan erősen kapacitálni. Őt igenis arra sikerült rávenni, hogy vállalkozzék a kabinetalakításra. És azért ment Bécsbe, hogy nem bánja, ha már nincs menekvés, hát most már vállalkozik. S hogy könnyebben vállalkozzék, azért engedték a kigondoló-bizottságban a Tiszáisták, lehetségessé öhajtván tenni, hogy Lukács a párt megállapított katonai programjával mehessen a király elé. Odafenn aztán, mint tegnap megirtuk, Lukács László zárva találta az ajtót, melyen nem önkényt kopogtatott. Az osztály katonai befolyás becsapta az ajtót az orra előtt. Már most mi éppenséggel nem esodálkozunk azon, hogy a király környezetében senki se akarja kimondani,

— Míg meg, én magam. De az a négy gyerek! Hogy neveltem fel őket?!

— Mindig jut annyi darab kenyér, ahány gyerek. Ezt szokták mondani, Bazsa ur.

— Azt, azt. De azért a multkor is, mikor a négy poronty közül három egyszerre difteritiszben feküdt, doktort, patikát nem tudtam fizetni, hát hogy akkor fennvoltam rimánkodni a méltóságos úrnál: adjon valami külön segítséget, mert nagyszaládu ember vagyok, hát alig hallgattot meg. Sok dolga volt és még azt vágta a szememre: Mit tehetek én róla? Minek házasodott! — Most is fáj, ha rá gondolok...

— No és azért mi lett a vége? Nem éppen ő méltósága volt-e, aki utalványozott magának ötven forint rendkívüli segítséget, na?

— Igaz, igaz. Aidaja meg az Isten érette! De azért mást... másvalamit várok én. Azt, hogy a családos emberre általában nagyobb tekintettel legyenek mindenfelé, mint az olyanra, aki csak egyedül magának él. Hiszen ha a szegény embernek már maholnap házasodni se szabad, mert ha szaporodik a család, nem tudja eltartani, hát hiszen akkor elpusztul a világ, elmúl a nép, kivész a nemzet; nem lesz munkáskéz, nem lesz katona...

— Öregem, maga egészen belemelegedik a szónoklásba. Pedig minden Demosthenesnél szebben beszél a kalligrafia! Nocsak firkantsa le a ripsz-ropsz, aztán egyszeribe meglesz a külön honorárium. Akár már most is átadhatom, hogy jobb kedve legyen. Ihol-e!

Az igazgató két darab fényes aranyat pendített a tintapecesétes fenýűfű-asztalra.

— Ezt a kanonok ur küldi. Lásna, mit berzenkedik maga a papokra! Ha ők nem lennének, maga se jutna most ehhez az ángáriához!

Az ékesen csengő két sárga madarat nagy pislogással nézi az öreg. A többiek is a esudájára járnak. Ritka jószág az ilyesmi itten.

— No, bányó, ebből a nagy vagyonbul tellik

se Khuen, se Lukács, se más, hogy a király nem fogadta el a kibontakozás alapjául hozott katonai programot, a kigondoló-bizottság friss sütetű munkáját. Ez már egyszerűen delikatessz kérdése. Inkább cáfolják a cáfolhatatlant, ami csak nekik kellemetlen, de nem engedik meg azt a fóltevést, hogy a király még a szabadelvűpárt katonai programját se fogadta el, ami már a koronának is kellemetlen volna. S ezért kellett ma a félhivatalosok cáfolatpórtát elszenvedni.

De mégis csak az marad az igazság, hogy a szabadelvűpárt katonai programját vagy maga a korona, vagy a katonai befolyások nem akarják egyelőre elfogadni. Lehet, hogy mást fognak gondolni, hiszen ma délután is volt katonai tanácskozás a Burgban s nincs kizárva, hogy holnap már diskucióalhatónak mondják azt a szabadelvűpárti programot. De egy bizonyos: mikor Lukács László tegnap ugyanazt kifejtette a király előtt, nem találkoztott a korona tetszésével s éppen ezért nem is juthatott abba a helyzetbe, hogy megbízást vállaljon vagy visszaautasítson.

És mosolyogva hajtuk meg lobogónkat a kigondoló-bizottság elnök előtt, akiről különben is elragadtatással mesélük az összes kigondolók, hogy mikor kilenc ember huszonegy indítványt adott be a magyar vezényszóhoz való jogunk szövegezésére s mikor csupa izgalom, szivafüst, láрма volt a teremben, ő e zajban, füstben és izgalomban papirra tudott vetni olyan szövegezt, mely mind a huszonegy indítványt fölleslegessé tette s mind a kilenc kigondolót kielégítette. Nos, mi mosolyogva hódolunk a *Szell* Kálmán taktikájának, hogy a teljesen kész elaborátum végibe tegnap nem akarta odatenni a — pontot. A hiányzó pont következtében rá lehet most fogni az elaborátumra, hogy nincs kézen. A hiányzó pont miatt még egy ülést kell a kigondoló-bizottságnak tartania. S így még lesz mód az utolsó pillanatban respektálni — ha lehet, a korona utolsó megjegyzéseit is. Ha *Szell* Kálmán akkor a pillanatnyi hatás kedvéért elsieti a dolgot és lerakván az utolsó szó mellé a pontot, kihozza a *kész programot*: akkor ma már nem is lehetne azt eltilkolni, amit mindenki tud, de a félhivatalos látszatra még cáfolhat, hogy t. i. a korona még a szabadelvűpárt katonai programját sem akceptálta. Hát mégis csak jó volt azt az egy pontot függőben hagyni. Lám ez a pont teszi, hogy a kigondoló-bizottság utolsó mondata nincs lezárva s hozzá is lehet még tenni, amitől nem félünk, s el is lehet belőle venni, ami bizony nincs kizárva.

tán a flugyerek tandíjára is, mi? — szóial meg az egyik. — Nekem is adhatna belőle, mert én is abban a lében uszok.

— Ahány fillér kikerül belőle, annyi helye van ennek már éppen. Hanem a fiu, az tán csak-ugyan mehetne most már az iskolába. Ha felveszik még ilyen elkésetten? ...

— Hányadikba jár?

— A harmadik latinba. Csak még a hatodikig el tudjak vele kinődni, akkor szüret! Beadom a szemináriumba, kispapnak. Már meg is ígérték, hogy beveszik. Nincs annál szebb, boldogabb pályája ...

— No lá-e, osztán mégis mennyire ungorodott kend az imént a papok ellen.

— Hiszen csak eljár az embernek a szája, mikor eszibe jut a sok baj, és mérgébe azt se tudja, kire haragudjon mindezt ... Pap lesz biz abból, ha Isten megtartja.

— Maga írja le majd valamikor annak is a kanonokká való kinevezését.

— Azt nem. Hanem még megírhatja valaki ... Node most már csülörök, hadd érdemeljem meg ezt a kis örömet. Hej csak ilyen sárgaságba eshetne a zsebem mindennap! ...

— Ugyan mit tenne?

— Mit? Hát lakmároznék a jól. Valamikor, egy vidékről jött ismerősöm elcsalt a fehér asztalhoz, a Lukácsok vendéglőjébe. Ott láttam az étlapon: „Keletengeri hering.” Ilyenben csak a német császár dűskálkodhatik. Ezt ennek én is mindnap kettőt, és három deci fröcsöt rá!

Erre jót nevetek. Mindenki örült, hogy ennek az egy társuknak ilyen jó napja van ma, hogy még tréfálkozni való kedve is akad.

Eppen az a tizperonyi szünetidő következt, amikor nagy kosarakban hozza a bejáró asszony a tiz-órához való szalonát, tepertőt meg sóskaalósot; hát az igazgató se nézte időlopásnak a terécselést.

Egyébként van még valami konkrét jelen-teni való

Ez a legkedvesebb.

A chlopyi hadiparancsot lefordították oldh nyelvre s osztogatják a Karánsebesen állomásozó 43. gyalog-ezred oldh nevezetű katona között. Az erdélyi oláhság pedig — s ezt többfelől jelentik — ei-gson készülődik a parancsra, mely őket, mint negyvenyolcban, a magyarok ellen vezényli. Már éjszakánként gyülekeznek s már itt-ott fenyege-töznek is.

Gajári Géza talán azt fogja mondani, hogy ezt is — Lengyel Zoltán csinálja . . .

Lukács nyilatkozata.

Lukács László, aki a király óhajtása szerint Bécsben maradt, ma több újságíró előtt nyilatkozott. Minthogy a nyilatkozatok egymást részben kiegészítik, kiadjuk valamennyit. Hiszen ha a politikai delikateszre visszavezethető cáfolgatástól eltekintünk, ezek a nyilatkozatok mégis csak érde-kes perspektívát nyitnak.

A Neue Freie Presse tudósítója előtt Lukács így nyilatkozott:

— Már elutazásom előtt, Budapesten a szabadelvű pártkörben a hozzám intézett kér-désekre azt a választ adtam, hogy Bécsbe nem azért utazom, hogy a kabinetalakításra való missziót felajánljak nekem, vagy én azt elvállalom. Abban állott az én misszióm, hogy az egymástól elütő nézeteket és óhaj-tásokat közelhozom egymáshoz, mert csak ily alapon támadhat remény aziránt, hogy a szabadelvűpárt egységes bázison találkozzék, amelyet esetleg a korona is elfogadhatna s amelyen másrészt a liberális párt és az ellen-zék között fennálló differenciák is kiegyenli-tődhetnek. Ezek nélkül az előmunkálatok nélkül nem lehet arra gondolni, hogy a hely-zet békés kibontakozása lehetséges volna. Minthogy azonban valamennyi érdekelt tén-yező találkozik abban az óhajtásban, hogy a válság megoldása ne erőszakos, hanem bé-kés uton történjék, és minthogy azok az államférfiak, kiket a király a legutóbbi időben meghallgatott, egyértelműen azt je-lentették ki, hogy én volnék a békés megoldásra alkalmas személy, ezért törté-nt a mostani kihallgatásom. A kabinet-alakításra nem vállalkozhattam, mert azon a véleményen vagyok, hogy amennyiben sikerül a válság megoldására egységes alapot találni, akadnak más személyek, akik a kabinet élére állva, a kormányalakítás feladatát a sikerre való nagyobb kiállással tudják megoldani, mint én. Ennek folytán tévedés az a felfogás, mely családost lát abban a tényben, hogy a király sem nem deignált, sem nem nevezett ki mi-niszterelnöknek, mert hiszen ez nem volt meghívatom és misszióm célja. Tiszta István

— Hej, csak adna az Isten mentül több ilyen nagy-papoknak szóló levelezést!

— Már adott is, — mondja az igazgató, — de ezt már nem kendnek, öregem, hanem Kardos urnak. Arra is ráfér, mert neki meg az egyetemen van valami fizetni valója.

Kardos, egy nagyon értelmes areu, komoly fiatalember, egészen belepirul a várt meglepetésbe.

— Köszönöm, igazgató ur.
— Ne nekem köszönje, fiatal barátom, hanem ő méltóságának. Ő rendelte, hogy önnök osszszam ki ezt a darabot. Tudja, hogy nehéz helyzetben van ön . . .

— Áldja meg az isten a jó némes szívét, hogy a tömörked sok nagy dolga között ilyen kicsiségre is van gondolja. No, Bazsa bátyó, így már urak vagyunk. Lesz tengeri hering! En fizetem.

— De nekünk is! — kiáltják a többiek.

Észre se veszik a nagy ajnározásban, hogy egy serdülő, sudár szőke leánya került valahogy közéjük, aki félénk pirronkedással kér utat az asztalhoz. Mintha valaki egy szál pörös felső rőzsabimbót dobott volna száraz galyak közé, olyan ez a friss, úde, sima leányra a sok kócos bajusz és deresedő férfiej között.

— Édesapa . . .

— Nini, te vagy az, Lina? A lányom, uraim. A legnagyobb a négy gyerek között. A leendő kopogós-kisasszony! . . . Hogy kerülés ide?

— Édesanyám küldött . . .

— No, csak nines tán valami baj?

— Nines . . . de . . .

— No, mi kell, mond ki! Ninesenek titkaim a barátaim előtt. Pénz kell talán? Van itt most anyi, hogy a Párisi Áruházat megvehetjük rajta. Duszgadzagok vagyunk.

A tréfás henegezésre a kollégák diszkrétan visszavonulnak. A leánya bátorlalanul tekintget körül. Félnék öz-szemel egy pillanatra beleakad-

jelöltségében meghívatomom következtében nem tör-tént változás és amennyiben az én közbenjárá-som eredménytelen maradna, kétegtelenül a jövőben is fenn fog maradni.

A Magyarországi tudósítója, akit Lukács László szintén fogadott, a következőkben reprodu-cálja a miniszter nyilatkozatait:

Ha az én fűrdözéseim sikerre vezetnek, helyreáll a béke és sem rendkívüli, sem ügyve-zett erőszakos kormány nem következik. Ha si-kerül megteremtmem az alapot, amelyen a szabadelvűpárt állást foglalhat, közte és az ellenzék közt a megértést lehetővé teszi és a parlament és a korona megegyezését előidézi: akkor béke lesz. Ha azonban egyik előfel-tétel sem teljesedik be, akkor hát talán a zavaros állapot jó, vagy jön valaki, aki handabandával akar keresztültörni. En azon-ban lehetségesnek látom a kibontakozást és éppen ezért vettem a kezembe a dolgot, de nem azzal a szándékkal jöttem, hogy a királylyal kabinetalakításról tanácskozzam. Ezt már Budapesten is megmondottam és azok, akik ma azt hangoztatják, hogy visszautasítottam a tőrárt, ninesenek jóakarattal az ügy iránt. En tisztára arra szorítottam, hogy előterjesztést tette a királynak a béke megteremtésére; a tanácskozás főcélja tehát nem érintette a kabinetalakítást. Különbem nemesak szubjektív, hanem objektív okok is vannak, melyek mást alkalmasabbá tesznek a miniszterelnökségre, mint engem, de ha valaki kevésbé alkalmas a miniszterelnök-ségre, lehet alkalmas a békitésre és a köz-velítésre. És én tisztán a békités missziójára vállalkoztam. A király tudomásul vette ebben az irányban tett ajánlatomat és megmondoltsa tárgy-ára teszi azokat. Ezért kellett itt maradnom. A nehézségek nagyok, de van remény. Ismétlem azonban, hogy a nehézségek tisztán tárgyi természetűek és ha el volnának orszlata, bárki vállalkozhatnék kabinetalakításra. Ismétlem, van remény.

Konstatáljuk e nyilatkozatok alapján, hogy a nehézségek nagyok, tisztán tárgyi természetűek s ha el volnának orszlata, bárki vállalkozhatnék kabi-netalakításra. Ez azt jelenti, hogy a király nem fogadta el a szabadelvűpárt katonai programját, pedig ha elfogadná, bárki vállalkozhatnék kabi-netalakításra. De a nehézségek nagyok. S nyilván erre kell magyarázni, amit ugyancsak Lukács mond, hogy — Tiszta István jelöltségében nem törté-nt változás.

A Pester Lloyd szintén gróf Tiszta Istvánt jelöli meg, mint aki a hét végére ki lesz nevezve. Azt mondja az említett újság: „Valószínűnek lát-szik, hogy gróf Tiszta István holnapi audienciája a kabinetalakításra való megbízatással fog végződni. Gróf Tiszta István a legutóbbi napokban kijelen-tette, hogy általában nem köti magát az erős kéz-

nek a Kardos mohó tekintetének sugárszálaiba. Attul még jobban megzavarodik és hebegve sugja oda az apjának:

— A végrehajtó van nálunk. Azt mondta: megvár, míg visszafutok.

— Paff . . . Hogyne várna! Hisz ismerem. Régi jó barátunk! Hát mennyi kell annak a hóhérnak?

— Sok . . . Valami husz forintul beszélt . . .

— Itt van. Vérd ki a szemét. Mond, hogy tiszteltetem. Mászor is legyen szerencsénk. Na, isten veled kelettengeri hering! . . . Pedig be szép lett volna . . . Szegény fiacskám, nem tudom mi-kor is lesz így tebelőled kanonok! . . .

Valami langyos permeteg kezdett hulladozni a szemekből. Mindenki — érzett. És hallgatott.

A leánya igyekezett hirtelen kisurranni az ajtón. Mintha üvegeserépről hajtított fényugár tűnt volna el. Megiut homályos lett a hodáj. Kom-moran dültek neki a munkának az ólombánya számkivetett napszámossai.

Kardos, a fiatal jogászyerek, izgett-mozgott egy darabig. Aztán lassan odasompolygott az öreg Bazsa vályujához.

— Öregem, nekem nagyon fáj a fejem, nem tudok dolgozni. Tegye meg azt a szivességet: írja le maga ezt a dekretet is. Hazamegyek. Termé-szetes, hogy a honorárium a magáé.

— Számár kőlyöki! Hát az egyetemi fizet-ség? . . .

— Majd kijárom valahogy. Elvárnak azért még egy ideig . . . De a gyereket csak adja fel az iskolába. Az az első! . . . Lina kisasszonynak üdvözlömetem! . . .

Azzal sarkon fordult és sietett ki — a sza-bad levegőre.

A hodájába egy percre mintha valami tüne-ményes, mennyei világosság sugara vetődött volna újra . . .

politikájához. O is megpróbálja a békés eszközök-kei való megoldást és örömmel fogja látni, ha programjával az ellenzék is meggyugathatja. Gróf Tiszta azonban az erőlyes intézkedésektől sem riad vissza és ha az ellenzék nem ért egyet az új programmal, akkor sem lesz miniszterválaság. Mert akkor megpróbálja majd, hogy minden törvényes és erőlyes eszközzel érje el célját, melyet békés uton nem tudott elérni.

A félhivatalos jelentések.

A nap folyamán az újabb kihallgatásokról s a tegnapi kihallgatás kapcsán a következő félhivatalos jelentések érkeztek:

(Magyar Távirati Iroda): Gróf Andrassy Gyula és gróf Tiszta István holnapra Bécsbe hivattak. A két államférfiu pénteken délelőtt fog a királytól kihallgatáson fogadtatni.

Lukács László pénzügyminiszternek 6 fel-ségénél történt kihallgatására vonatkozólag elterjedt hírekkel szemben mértékadó helyről a következőkről értesülünk: Lukács pénzügy-miniszter már Budapesten a leghatározottabban kijelentette, hogy Bécsbe való meghívásának célja nem a kabinetalakításra való esetleges megbízásban rejlik, mert illetékes helyen e te-kintetben való nézetei teljesen ismeretesek. Azonban Lukács pénzügyminiszter legkészsé-gesebben rendelkezésre bocsátkozott a végből, hogy intervenciójával a fennforjgó ellenlétek ki-egyenlíthetése hason. Ennek elődása volt a tegnapi kihallgatás tárgya. Ő felsége a pénzügyminiszter előadását a legkegyelme-sebben tudomásul vette és elrendelte, hogy Lukács László pénzügyminiszter maradjon Bécsben rendelkezésre, mert ő felsége a pénzügyminiszter előterjesztését tovább való megfontolás tárgyává akarja tenni. Ezen kör-ülmény esetleg még egy kihallgatást tehet szük-ségessé. A körülmények itt közzét autentikus elődása teljesen bizonyítja azon jelentés alap-talanságát, mintha Lukács László pénzügy-miszter tegnapi kihallgatásán ama helyzetbe ju-tott volna, hogy a neki felajánlott, kabinetalakítá-sal való megbízatást visszautasítsa. Gróf Khuen-Héderváry és Lukács László tovább való intéz-kedésig Bécsben maradnak, azonban a mai nap folyamán már előreláthatólag nem jelen-nek meg kihallgatáson 6 felségénél.

(Budapesti Tudósító): Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délelőtt megjelent a kabinetirodában, hogy a holnapra szóló meg-hívások iránt megtegye a kellő intézkedéseket. Gróf Andrassy Gyulát és gróf Tiszta Istvánt távirati uton értesítették, hogy ő fel-sége őket holnap kihallgatáson óhajtja fo-gadni. A kihallgatás órája még nem ismere-tes és csak később fog a meghívottakkal közöletni.

A félhivatalos Budapesti Tudósító esti ki-adása jelenti:

Gróf Andrassy Gyula és gróf Tiszta István országgyűlési képviselők ma délután 5 óra-kor királyi meghívásra Bécsbe utaztak. Csak Bécsben fogják velük tudatni, mikor kívánja őket 6 felsége fogadni. Meghívásuk céljáról, valamint azokról az okokról, amelyek újból való meghívásukat szükségessé tették, a két politikus környezetében mit sem tudnak.

Mindig Koerber.

Mielőtt egy magyar államférfiu megjelenik a Eurgban vagy mihelyt kiteszi onnan a lábát: mindig ott terem előtte vagy utána Koerber ur. A hatást aztán tapasztaljuk. Holnapra meghívást kaptak: Andrassy és Tiszta. S ma Bécsből már jelentik: Koerber osztrák miniszterelnököt a királyi délután két órakor kihallgatáson fogadta. A kiball-gatás nagyon hosszú tartamu volt és jelentőségét emeli, hogy ma a hadügyminiszteriumban tanács-kozás volt, melyen báró Beck vezérkari főnök, Pitreich és Welsersheimb miniszterek vettek részt.

A szabadelvű klubból.

Rendesen már az utolsóelőtti felvonás után tudja a közönség, hogy fog végződni a darab? Tegnapi este mérget lehetett volna rá venni, hogy a lege artis feloyt válság utolsó felvonásában Lukács László kerül ki miniszterelnöki koszoroval a homlokán.

De az a csoda történt, hogy minden szin-padi fogás dacára, a darab nem ért véget és a komédia folyik tovább.

— Meddig tart még? — kérdezik türelmet-lenül az éhesek, kik szeretnének már terített asz-talhoz ülni.

A kigondoló-bizottság elkészült a program-mal, de tálnai még nem lehet. Be kell válni a

rendezőik jeladását, míg a végsőt kimondják. Mert esetleg az étlap is megváltozhatik, vagy az egyes programpontokat jobban meg kell borsozni vagy cukrozni. Nehéz eltalálni az ízt, hogy jó legyen a bécsi gymornak és a magyar gymor is bevegye.

Három konceptust csináltak a béke kedvéért, végül *Szell* Kálmánót fogadták el és ezt vitte magával *Lukács* László Bécsbe. Ebben szó van a király „alkotmányos fejedelmi jogai”-ról, amint a törvény elismeri, de azoknak a chlopyi hadparancsban foglalt abszolút értelmezésével szemben *Szell* Kálmán kifejté ezen fejedelmi jogoknak éppen alkotmányos jellegét, melynek alapján a magyar nyelvnek a hadseregben való fokozatos érvényesülése felett a király az országgyűléssel együtt határoz.

A katonai programnak ez alapon készített szövege, azt mondják, minden loyális mellett, oly erőteljes precízióval van megfogalmazva, hogy a diplomáciai kétértelműséget jobban szerető bécsi körök fülében rosszul hangzik és sok visszatetszést talál. Minthogy ő felsőge most csaknem kizárólag osztrák befolyás alatt áll és a katonai körök minden új követelményektől, bármily jogosak legyenek is, ridegen elzárkóznak, ennek folytán a magyar nemzeti érdekek istápolása teljesen háttérbe szorult és a magyar szempontok napról-napra vesztettek súlyukból és erejükből.

— Bécsben most rosszabbul állunk, mint azelőtt, — mondják a beavatottak és gróf *Andrássy* Gyula úgy nyilatkozott, hogy ő sem kap több koncessziót a királytól, mint *Lukács* László, azért nem vállalkozhatik és hiába megy Bécsbe.

A király meghívására ma délután gróf *Tisza* Istvánnal együtt elutazott. *Percezel* Dezső itthon maradt. Holnap délelőtt lesz a kihallgatás Bécsben. Azt reménylik, hogy talán sikerül a szabad- elvűpárt programjának érvényt szerezni, mert a király nagy súlyt helyez a szabad- elvűpárt egységének fenntartására és odafent már tudják, hogy a véglegesen megállapított katonai program lényeges változtatása esetére a szabad- elvűpártban okvetlenül szakadás történik. Ezt pedig kerülni akarják. A békés kibontakozás nem kezdődhetik pártszakadással — ezzel tisztában vannak.

Azért nem értik gróf *Tisza* István meghívását, ki még mindig vörös posztó a nemzetiek szemében. Ha ő jön, száz ember kilép a pártból — mondják.

— Ha nincs akadály a program elfogadására, miért nem neveztek ki mindjárt tegnapielőtt *Lukács* Lászlót? És ha nem bizza meg őt a király, miért maradt akkor Bécsben? Ha gróf *Tisza* István van kijelölve, minek megy vele gróf *Andrássy* Gyula? És ha ő volt kiszemelve miniszterelnöknek, miért kellett megkísérteni előbb *Lukács* Lászlóval?

Igy folynak a találgatások és senki se jut a végre. Csak azt érzi mindenki, hogy a párt nem maradhat vezér és az ország kormány nélkül. De hol találnak rávaló embert?

— Ugy vagyunk vele, — mondta valaki — mint Csóré Gábor gulyás-számadó a falusi tanácsossal, amelyek egyszer kislejtette az ő legkedvesebb tehenét, a Tündért.

— Követem alászan — állít be a tanácsoshoz — én felmondom a szolgálatot.

— Miért?

— Ha elvették tőlem a kolompot, én nem tudom eligazítani a nyáját.

— Hát dobja kend a kolompot akármelyik ökörnek a nyakába, majd elharangozik vele és együtt tartja a gulyát.

— Nem úgy van az, kérem alászan — mondja Csóré Gábor — *Test is kell ám ahhoz, meg tekintély.*

De hol van most az a tekintély és erős testű államférfi, kiben az összes pártok meg egyeznek és aki nyomra vezeti az országot?

— Ha egy nincs, talán lesznek hárman együtt. Talán mind a hárman benn maradnak holnap: *Lukács*, *Andrássy*, *Tisza* a kabinetben. Ők lesznek az első ujoncok, akik berukkolnak — jóslják a tippelők.

Akkor hát mégis lesz kibontakozás és végül csak eligazodunk valahogy, ha lesznek kolompok.

Ebben megnyugodtak mindnyájan — holnapig.

Mi lesz holnap? Senki se tudja.

A függetlenségi táborból.

Mialatt Bécsben a körül folyik a küzdelem, hogy elismerjék a magyar nyelv jogát a hadseregben, a függetlenségi párton ma már nagy viták indultak meg affölött, hogy a jog elismerése milyen formában történjék.

Erre nézve háromféle felfogásnak akadtak szószólói. Az egyik vélemény szerint elegendő volna a király felhatalmazása alapján tett miniszterelnöki enunciació. A másik főfoglász országos határozat mellett szót, míg a párt zöme azt vallja, hogy a nemzeti nyelv jogát elismerésének törvényben kell megtörténnie.

A bujtogatott bujtogatók.

Karánsebesről jelentik, hogy az ott állomásozó 43. gyalogezred oláh nemzetiségű katonái között szétosztották a chlopyi hadparancs oláh fordítását.

Ez az egyik hír. A másik Erdélyből jön s így szól:

A húzódozó politikai válság kezd már mozgatni az erdélyi oláhokat. Kolozs megyében, Hunyad megyében, Alsó-Fehér- és részben Kis-Küküllő megyében az oláhok erősen készülődik a parancsra, mely őket, mint negyvennyolc éven a magyarok ellen vezényli. Éjszakánként gyűléseket tartanak, melyeken izgató beszédek mondanak és híresztelik, hogy jön már az idő, mikor a magyarokat kipusztítják Erdélyből. A hegylakó mőcök lehusódnak a havasokból, duhajkodva járják be a falvakat, ahol tehetik, meg is támadnak egy-egy magyart és megfenyegetik őket, hogy nem sokára csunya világ lesz a magyarokra. A hatóságok nem mernek semmit sem tenni, nehogy lángra lobbanásuk az oláh gyűlölet szikráját. Az oláhok közé ékeltek magyar intelligencia több helyről beköltözik a magyaroktól városokba. Ezt a mozgalmat pedig az oláh intelligencia szítja. Papok, tanítók, ügyvédek hirdetik, hogy készüljön az oláh nép az új választásra, mert a császár azt akarja, hogy oláh képviselők válasszanak a magyar parlamentbe. Erdélyi függetlenségi képviselők beszélik, hogy Erdélyben nagyon komoly következményei lehetnek annak, ha a politikai bizonytalanság még sokáig tart.

A vidék állásfoglalása.

Gyula város képviselőtestülete ma közgyűlést tartott, amelyen tárgyalta *Lukács* György főispán átiratát, hogy a belügyminiszter az adók elfogadásának megtiltására vonatkozó határozatokat megsemmisíti. Dr. *Berényi* Ármán indítványára a közgyűlés 95 szóval 3 ellen elhatározta, hogy a belügyminiszter törvénytelen rendeletét nem veszi tudomásul. Névény *Albert* a békésmegyei közgyűlés által az adómeztagadásra vonatkozólag hozott határozatának megfelelően indítványozta, hogy a város tiltsa meg községeinek meg az önkéntesen beszolgáltatót adó elfogadását is és hogy a törvénytelen ujoncotorozáshoz a város közegei utján ne nyujtsanak segédkezet. A közgyűlés ezt az indítványt is 95 szóval 3 ellenében nagy lelkesedéssel elfogadta, majd névszerűnti szavazás utján kimondotta, hogy ez a határozat csak birtokon kívül felelőbe lehet. A közgyűlés szép jelenettel végződött. A képviselőtestület összes tagjai állva énekeltek el a Szózatot, miközben a polgármester a közgyűlést berekesztette.

Marosvásárhely törvényhatósági bizottsága, mint egy távirat jelenté, tegnap *Sándor* János főispán elnökletével tárgyalta a nemzeti követeléseket. Végül egyhangu lelkesedéssel elfogadták a nemzeti követelések hét pontját, melyek a következők: a magyar címernek, zászlónak és jelvényeknek kidomborítása, a katonai büntető-eljárás reformja, a magyar jelvények kidomborítása a közös hadseregben és a honvédségben, a szolgálati nyelv és vezényelt magyar legyen, a magyar tisztet a magyar ezredekhez helyezték át, Magyarországon is állítsanak föl felsőbb katonai intézeteket, a magyar katonák esküdjének föl a magyar alkotmányra és végül az öreg bakákat bocsássák haza.

Sepsiszentgyörgyről táviratozzák: Háromszék vármegye közgyűlésén *Szacsay* Gyula ügyvéd indítványára egyhangúlag elfogadták, hogy a közös hadsereg magyarországi ezredénél magyar vezényelti és szolgálati nyelv legyen, továbbá léptessék életbe a magyar lovaszisztekek magyar ezredekhez való áthelyeztetését; jövőre a magyar ezredekhez csak magyar honos tisztet neveztesse ki; a katonai bűnügyekben a tárgyalási nyelv magyar legyen; a Magyar-

országból sorozott katonák az alkotmányra eskettesenek fel; a magyar ezredek zászlói és jelvényei az ország címerével látassanak el; Magyarország területén a katonai iskolákban a tan nyelv magyar legyen. A megyei köztörvényhatóság elhatározta, hogy a képviselőházhoz ilyen irányban feliratott intéz.

Komárom vármegye mai közgyűlésén *Thaly* Ferenc országgyűlési képviselő indítványt nyújtott be az adófizetés elfogadásának megtiltása tárgyában. A kérdéshez hozzászólt *Antal* Gábor püspök, hangoztatva az önkéntes adófizetés jogosságát és *Sárházy* főispán, higgadt megfontolással intve a közgyűlést. A törvényekből bizonyítja az adófizetés elfogadásának törvényességét és kiemeli a nemfizetésnek a köznépre való rossz hatását. A közgyűlés névszerűnti szavazással egy szótöbbséggel *Thaly* indítványát fogadta el. Főispán a határozat ellen bejelentette felelőbevetését.

Esztergom vármegye mai közgyűlése az adófizetés megtagadását előző átiratokra azt határozta, hogy az önkéntes adófizetéseket semmiféleképp nem korlátozza és a befizetéseket elfogadja. De kimondta, hogy a nemzeti követelések ügyében azonban csatlakozik az átiró megyék határozatához.

Osztrák bolondgomba.

Bécsből táviratozzák: A Külföldiek Jogvédő Egyesülete ma este a lapokhoz a következő nyilatkozatot küldte:

A közös hadsereg nagyszámú tisztje, katonatorvosai és katonai hivatalnokai, valamennyien magyar állampolgárok, azzal a kéréssel fordultak a Külföldiek Jogvédő Egyesületéhez, (Ausländer Rechtsschutzverein, Wien, VI. Getreidemarkt 15.) hogy szerezze meg nekik mennél rövidebb idő alatt az osztrák állampolgárságot. Ezek közül néhányan magas rangban vannak s egy részük magyarul egyáltalán nem tud, a többiek csak valami keveset értenek magyarul; a változott viszonyoknál fogva nem akarnak Magyarországon állomásozni. Ha tovább fog tartani a magyarhonos tiszteknek kötelező áthelyezése a magyar ezredekhez s ha a szolgálatában és vezényeltben behozzák a magyar nyelvet, akkor a közös hadsereg magyar tisztjei, orvosai, hivatalnokai és igazolvánnyal tovább szolgáló altisztejei mind tömegesebben fognak kivándorolni és a magyar ezredek tisztjei nélkül maradnak.

Igy szól az Ausländer Rechtsschutzverein Magyarországhoz. Az egyesület elnöke *Carl* *Edler* von *Rueber*, aki valamikor bécsi rendőrtanácos volt és most a nyugalmat élvezi.

Tudnánk mi jobb helyet ennek a tisztelt urnak, ahol ily pimaszkodásra nem nyílnék alkalmak. Csak a rosszkarat, vagy a hőbort terjesztheti a magyar tisztikarról azt, hogy megtagadja hazáját csak azért, mert a magyar nemzet a hadsereg magyar ezrediben jogot követel a magyar nyelvnek.

KÜLFÖLD

A cár elmaradt látogatása. A cár elmaradt látogatásáról még sokáig fognak beszélni, kutatóvan az okokat, melyek a cárt e feltűnő elhatározásra bizták. Olasz körökben azt mondják, hogy a cár hajlandó a királyt nem Rómában, hanem egy más olasz városban meglátogatni, mert a cár addig el akarja kerülni a pápa meglátogatását, míg a francia kormány és a Vatikán közt a mostani feszült viszony fennáll. Ez a tényállás Franciaországra nézve ugyan elég hízelgő, de nem valószínű.

Zanardelli miniszterelnök előbb fog visszatérni Rómába, mint tervezte, s előreláthatólag már szombaton Rómában lesz, amikor is rögtön minisztertanácsot tart. Az „Italie” jelentése szerint *Nelidov* orosz kvirináli követ *Maloano* külügyminiszteri államtitkarral tanácskozott, amely tanácskozásnak célja az volt, hogy *Miklós* cár látogatására nézve újabb kezdjék meg a tárgyalásokat. *Donati* képviselő meg fogja interpellálni *Morin* külügyminisztert, hogy micsoda okok okozták az orosz cár látogatásának elmaradását.

A Rómában megjelenő *Secolo* szerint az okot, amely a cár elhatározására legelőbb befolyással volt, ennek hírtelen ausztriai utazásában kell keresni. Magyarország és Ausztria őz utalkodója, aki érthető okokból nem akar Rómába utazni, nem szívesen látta a cár utazását. A *Mattino* emlékeztet arra, hogy a *Neue Freie Presse* közölte elsőnek a hírt, hogy a cár jömondott olaszországi utazásáról; meglehetősen alapos tehát a főtéves, hogy a cár elhatározása Bécsben fogamzott meg. Minthogy a két utalkodó találkozásának és a miniszterek megbeszéléseinek tudavélvőleg a Balkán-egyezmény megújítása volt a célja, így hát a fontos esemény títka a Balkán-hérdésben keresendő.

Az olasz királyi pár Párisban. Mai reggeli lapunkban hosszú tudósítást közöltünk az olasz királyi pár Párisba érkezéséről, rendkívül szíves és pazar pompájú fogadtatásáról, valamint az Elysée-ban tartott díszbeöltözés alkalmával váltott ritka hosszú szövegű s barátságban egymást tulliciózó pohárköszöntőkről.

A tegnapi nap eseményeiről pótlólag még a következő részleteket közöltük:

Az Elysée-palotában adott diner rendkívül fényes lefolyású volt. A királyi párt ugyanazon szer-tartásokkal fogadták, mint a palotában tett első látogatásakor. Először a meghívott vendégeket mutatták be, miközben Loubet elnök az urakat, neje pedig a hölgyeket mutatta be. A díszterem izlésesen és gazdagon volt feldisztva. Viktor Emánuel király, ki az elnökkel szemben foglalt helyet, az elnök neje baloldalán és Fallières szenátusi elnök nejének jobbán ült. Heléna királyné az elnök jobbán ült, az elnök baloldalán pedig gróf Tornielli nagykövet neje foglalt helyet. A diner-n összesen 144-en vettek részt, ezek között a királyi pár kísérete, Morin olasz külügyminiszter és gróf Tornielli olasz nagykövet. A diner után, mely 9 órakor végződött, a király számos bemutatót személyiséggel társalgot, köztük a két kamara elnökével, Combes miniszterelnökkel, Delcassé külügyminiszterrel, valamint a kabinet többi tagjával, Waldeck-Rousseauval, Mélineel, Brissonnal és Freycinetvel. A királyné is szívélyesen társalgot a bemutatottakkal.

10 órakor kezdődött a királyi pár tiszteletére rendezett díszelőadás, mely után az egyes nagyköve-tekkel társalgotak, végül pedig a művészekhez fordultak, kik résztvettek az előadásban, üdvözölve őket kiváló já-tékukért. A király és a királyné az előkötől és nejétől szívélyes kézfórtással búcsuztak el. Az utakon egész este ünnepies hangulat volt, különösen az Avenue de l'Opera, az Elysée előtt és az olasz kereskedelmi kamara épülete előtt nagy számu nép hullámzott, amelyet odavonzott a pompás kivilágítás. A királyt és a királynét mindenütt lelkes ovációkban részesítették.

A diner előtt az olasz király a két kamara el-nökét, valamint Combes, Rouvier és Vallé minisztereket és az elnök melé beosztott funkcionáriusokat a St. Mauricius és Lázár-rend nagykeresztjével, Loubet elnök pedig Morin külügyminisztert a beszület-rend nagykeresztjével, Brusatti főszárnyságát annak nagy tiszti keresztjével s a királyi kíséret tagjait annak tiszti keresztjével tüntette ki.

Versailles, október 15.

A kastély megtekintése után a királyi pár és az elnök a csataképtár termeiben reggeliztek. A dejeuner közben felhőszakadás volt, azonban az idő hamarosan kitisztult. Az olasz királyi pár, va mint Loubet elnök és neje háromnegyed két órakor kocsira szállottak, hogy megtekintsék a diszkertet és a Trianont.

Páris, október 15.

Az olasz királyi pár a Trianon megsemlélése után délután 3 óra 50 perckor visszatért Párisba. A királyi párt, valamint érkezésekor ugy ez alkalommal is lelkesen éltette a közönség. A külügyminisztérium palotájához érkezve a királyi pár visszavonult lakosztályába. Az elnök és neje a közönség ovációi között visszatért az Elyséebe.

Róma, október 15.

A francia nagykövetség előtt délután tüntetés volt. A tömeg Franciaország, Olaszország és a király éltetésével adott köszönetet a király párisi fogadtatásáért.

Páris, október 15.

Az olasz királyi pár és Loubet köztársasági elnök nével, este 9 órakor az operába érkeztek. A színház előtt összegyűlt nagy néptömeg zajosán üdvözölte a királyi párt. Mikor az uralkodói vendégek beléptek a díszpályába, a zenekar az olasz királyi himnuszot játszotta, valamint a Marseillaisot, mit a közönség álva hallgatott végig. Az Avenue de l'Opera, a nagy Boulevardok és a körültekvő utcák ünnepiesen ki voltak világítva.

A macedóniai forrongás. Szaráfov Boris, a macedon fölkelők fővezére megint elesett, most már vagy nyolcadszor. Monasztirból érkezett hírek azt újságolják, hogy Szaráfov Borist tegnapelőtt megölték Pufa mellett. Egy komitációs-csapatot le-helyből megtámadott a katonaság és a banda vezérért agyonlőtték. A 16 nyergéről, európai szer-zszámjáról és a megölt vezér bolgár tábornoki sapkájáról, amilyent csak Szaráfov Boris visel, ráismertek az agyonlőtt bandafőnökökben Szaráfov Borisra.

De ebből még mind nem következik semmi. Más ütközet halottai közt is ráismertek már Szaráfovra, nem is egyszer, ámbár nem lehetetlen, hogy most egy török golyó beelővött. Nagy mal-

heur lenne, mert Szaráfov éppen a napokban akart leszerelni.

Szófia, október 15.

Az Agence Telegraphique Bulgare jelentí: Szanciov pétevári meghatalmazott miniszter szabadsága idejének autótársere családostól ideérkezett. Itt tartózkodása alatt a külügyminisztérium rendelkezésére fog állani. Szanciov november havában visszatér állomása helyére.

Az orosz-japán feszültség. Londonból érkezett távirati jelentések szerint a távol Keleten a helyzet javult. A japánok harci kedve már csöndesedik. Tokióban megcáfolták a hadi készü-lődésről szóló híreket s megnyugtató táviratokat küldenek Európa fővárosaiba, ami arra mutat, hogy az Oroszország és Japán közt folyó tárgyalások megnyugtató befolyásuak.

Ezzel szemben a Daily Mailnak azt jelentik, hogy Kobéban több öreg és tapasztalt államférfi tanácskozott; jelen volt Koyama, a vezérkar második főnöke is. Az értekezleten abban állapodtak meg, hogy Japán nem térheti, hogy Oroszország Korea függetlenségét veszedelembé sodorja.

Az oroszok alaposan elkészültek az esetleges orosz-japán háborúra. Alexejev tengernagy, Kelet-Szibéria kormányzója mult vasárnap 76.000 katonára fölött tartott szemlést, kik a távol Keleten összpontosított haderő hadgyakorlataiban vettek részt. Az összes orosz haderő, mely Port-Arthur körül rendelkezésre áll, hivatalos jelentések szer-int százezer emberre rug. Ennek a hadgyakorlat-nak valószínűleg a Japán ellen való tüntetés volt a célja. Két orosz sorhajó és két cirkáló utban van, hogy a Port-Arthur előtt horgonyzó orosz flottát megerősítse, mely e hajókkal — orosz tisztek nézete szerint — erősebb lesz Japán flottájánál.

Tokio, október 15.

A miniszterelnök, valamint a tengerészet-ügyi, a külügyi és pénzügyminiszter ma tanács-kozást tartottak, melyen a vezérkar helyettes-főnöke, báró Kodama is résztvett. Tegnapi is fontos minisztertanács volt. Jól értesült körökben általá-ban azt vélik, hogy Japán ragaszkodni fog ahhoz, hogy Oroszország beváltsa ígéreteit. A sajtó ugyan csendes magatartását megőrizte, azonban sajlárd elhatározást tanusít. A Dzsizdes Szimpó című elő-kező orgánus azt mondja, hogy a béke egyetlen reménysege az orosz ígérek bevaltásától függ.

HIREK

Bakalévíl.

Bizony édös szülém, igaza van kendnek; Siralmas-keserves minálunk az élet...; Oszt' ha háborúra kerülne is a sor, Hiába biztatna engemet a német; Nem értjük a szavát se én, se a többi, Pedig már németül olvasunk meg írunk; De hát ki a csoda tanulná meg, mi a Rückwärtsconcentrirung!

Más világ volt bizony — mondják — hajdanába, Észembe jut szava az öregapámnak... Mert csak mégis szebb az, hogyha magyar szóval Magyar tiszt úr mondja a magyar bakának: — Fiúk az angyalát, ott van az ellenség! Hirmondó se marad — tudom én — belőle! Megyünk mi mindnyájan, csak magyarul mondják:

— Fiam — előre!

Horváth Elemér.

Királyi ágyak.

Az olasz király feleségével és udvartar-tásával Párisba érkezett. Tiszteletére feldiszi-tették a várost, lobogótól volt szines minden utca s a francia lelkesülten kiállotta:

— Evviva Vittore Emanuele!

A köztársasági Páris üdvözli Itália királyát. Ami különben egészen mellékes. Mert ha az orosz cár, a spanyol király, a német császár érkezett volna Párisba, akkor is el-érte volna a lelkesülés ezt a maximumát. Mert az egyes államokat nem a tradíció irányítja manapság, hanem érdek. Hatalmas üzletek az országok, nagy bevételre törek-venek s vigyáznak jó hírukra, hitelükre, üzleti nevükre. Üzleti élv a béke s ennek jegyében igyekeznek az egyes hatal-masságok megerősödni, meggazdagodni. A

konkurrensekkel jó viszonyban maradni is egyik üzleti főfeltelet s ezért hajlanak meg egymás előtt az országok lobogói. És amed-dig az egyik nem érinti a másik érdekközös-séget, a jó szomszédságot mi se zavarja meg, de ha vesztéses van kilátásban, akkor meg-csillannak a szuronyok és megdördülnek az ágyuk. De a mai hideg, számító világban ez Európában egyhamar nem fordul elő. Hábo-rus idő árt az üzleteknek.

Ezért hallik most Párisban egetverően: — Evviva Vittore Emanuele!

És a francia köztársaság barátságosan bókolt Itáliának s hogy vendégszeretete minél káprázatosabb legyen, üzleti nyelven szólva, felajánl neki mindent, „ami jó és drága!”

Igy a többi között Viktor Emánuel abban az ágyban alszik, mely Nagy Napo-leoné volt Fontainebleauban. Napoleon ágyában!

S mikor nyugalomra hajtja fejét, nem fog-e különöket álmodni? Az a régi ágy nem fogja-e káprázatoskál megöltöteni a szo-bát, az apró, kis emberke előtt nem vonul-nak-e föl a világhódító francia katonák, nem látja-e serege előtt a császárt, kinek trónja bi-borát királyi vér festette pirosra s ki apró hadnagy-ból lett a világ imperatorává? Nem fogja-e érezni Viktor Emánuel, hogy a királyi hato-lom, a zászlólengés mind üressémisség, hogy hiúság az ország hódolata s az az igazság, amint Szent Ilona szigetének sziklá körül suttog a tenger?

A királyó butorai Mária Antoinetteói, Mária Lujzáéi voltak, a tengernagy Hortense királyné ágyában alszik, mindenfelé a francia forradalom emlékei.

Az, amivel Franciaország Itália királyá-nak kedvében jár, réme és rettegése minden uralkodónak. Forradalmak lehellete rezg ki az avultas butorkból, trónok pusztulása, di-nasztiki eltűnése és keletkezése. S mig fran-cia zenekarok király- himnusokat játszanak, a néma éjszakában hallucinációként megosen-dül a forradalmak dala s a királyi pihenők tágrameredt szemmel ülnek fel ágyukban... Nem nékik szól a dal?

Nem... Ott künn enyhén ragyog az ószi hold, olasz és francia trikolorokat lenget a szél... Az üzletek tüze rendes...

Elnök ur, királyok, jó éjszakát!

P.

Budapest, október 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15 ikén új előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytala-nul küldhessük tovább.

— Kitüntetés. A király Mandl Antalnak, a Dunai Gőzhajós Társaság kapitányának, sok évi hü szolgálatá elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntetésről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

— Lipót király és leánya. Bécsből táviratozzák, hogy egy st.-pölteni szállóban több szobát bérelt ki a brüsszeli udvar Lipót király számára s ugyanakkor gróf Lónyay Stefániának is szállást rendelték ugyan-abban a szállóban. Ma értesítés jött a szálló tu ajdo-rosához, hogy a belga király részére rendelt lakásra nincs szükség. Ugy látszik tehát, hogy valami ismét közbejött, ami akadályt gördít a belga király és Lónyay grófné kibékülése elé. — Egyébként, mint Párisból jelentik, a belga király ma este onnan Bécsbe utazott.

— A cári pár automobilon. Frankfurtból jelen-tik, hogy a cári pár ma délután Darmstadtból auto-mobilon Frankfurtba ment. Egy külvárosi utcában le-szálltak a motoros kocsiról s gyalog mentek a vá-rosva, ahol több dolgot vásároltak; azután automobi-lon visszamentek Darmstadtra.

— Ünnepeit postafőnök. Szabónkáról írják lapunknak: Családias ünnep színlelte volt az itteni posta- és távirad hivatal érdemes főnökének, Szegeő Fülöp Adolfnak negyedszázados szolgálati jubileuma a kalmából. Reggel, a hivatalos óra kezdete előtt a személyzet tisztelegte a jubiláló főnöknel, akinek sze-retele jeléül ezüst tintatartót és ezüst setápalacát aján-lott fel ajándéku. Az ünnepeit meghatottan köszönte meg a figyelmet. Este a jubiláns tiszteletére lakoma volt,

— **Magyarok Rákóczi sirjánál.** *Konstantinápolyból* táviratozzák: A Rákóczi-zarándoklatot a román határon a román királyi kormány kiküldöttjei fogadták rendkívüli előzékenységgel Konstantinápolyban a rendőrségi főnök és egyéb hivatalnokok, dragománok, a nagykövetség tagjai és a konstantinápolyi magyarság, élén *Széchenyi* basával fogadták. A nagykövet saját górcsajtát bocsátotta a bizottság rendelkezésére, amely *Dessewffy* Arisztid elnökkel a nagykövetség palotájába ment. A nagykövet a társaságot rendkívüli előzékenységgel és szeretetreméltósággal fogadta. Kedden a St.-Benoit-templomban megható istentisztelet volt. A disznóit *Vosinszky* Mór apát, ismét régészünk mondotta a lazarista atyák segédletével. A karokat apácák és zárdanővendékek énekeltek, a Szózatot és Himnuszot pedig az összes jelenlévők. *Szádeczky* Lajos kolozsvári egyetemi tanár magasrúpi beszédet mondott, *Gyárfás* Elemér a *Rákóczi sirjánál* című ódát szavalta, azután rövid beszédek kíséretében a koszorúkat tették le. *Lung* György városi tanácsos a székesfőváros nevében, *Abauj*, *Baranya*, *Torontál*, *Szepecs*, *Sáros*, *Zala* vármegyék úrvényhatóságai, továbbá *Pécs*, *Kanizsa*, *Karozag*, *Sopron*, *Szalmár*, *Munkács*, *Pozsony*, *Eperjes*, *Zenta*, *Győr* és *Baja* városok küldöttjeik után tétellek le a koszorút. Küldött még koszorút az Országos Kaszinó, a Lipótvárosi Kaszinó, az Ügyvédi Kör, a Józsefvárosi Kör és két magyar hölgy. A konstantinápolyi magyarok és románok testületleg résztvettek a szertartáson. A szultánt *Redvan* basa képviselte. Szerdán a társaság megtekintette a császári palotát és a kinostári helyiségeket. A társaságot a szultán szárnysegéde és a díszszolgálatra kirendelt urak kísérték. Az örségek mindenütt gyégyeresen tisztelegtek. A nagykövet a zarándoklat vezetőjét, *Dessewffy* Arisztidet, *Szádeczky* Lajos egyetemi tanárt, *Vosinszky* apátot és *Lung* tanácsost bemutatta a szultánnak, aki őket személyesen fogadta. Az egész társaság meghívást kapott a szelamlük terraszára. E hónap 16-án a kiránduló társaság a szultánnak díszes kiállítású lőiratot fog átnyújtani az összes kirándulók aláírásával.

— **Deák Ferenc emlékezete.** Századik fordulójára lesz október 17-én annak a napnak, melyen Deák Ferenc született. Nagy szemlének emlékezete a mostani zavaros, forrongó időkben is egyesíteni tudja a szíveket. Az ország minden részén készülnek a szombati évfordulóra. A képviselőház a következőképpen szándékozik résztvenni a Deák Ferenc emlékére rendezett ünnepségekben. A belvárosi templomban szombat délelőtti tíz órakor tartandó istentiszteleten gróf *Apponyi* Albert elnök vezetésével jelennek meg a képviselők. Azok, akik a templomban nyúlnak össze és onnan *Tallian* Béla alelnök vezetésével testületleg mennek a Deák Ferenc szobrához, ahol az időközben megérkező gróf *Apponyi* Albert koszorút helyez el a képviselőház nevében. A főrendiház tagjai gróf *Csáky* Albin elnök vezetésével szintén testületleg vesznek részt a Deák-ünnepségen. A zalaegerszegi Deák Ferenc-ünnepen ugyanakkor mind a képviselőház, mind pedig a főrendiház küldöttséggel képviselteti magát. A képviselőház küldöttségét *Daniel* Gábor alelnök akadályozva lévén, *Csévósy* Béla udvari tanácsos, képviselőházi háznagy, a főrendiház küldöttségét pedig *Ernusz* Kelemen főrendiházi alelnök vezeti.

Komáromvármegye Deák Ferenc emlékére *Sárvíz* Aurél főispán elnökelte alatt díszközgyűlést tartott. Deák emléket, politikai és történelmi szereplését Antal Gábor református püspök méltatta szép beszédében. A közgyűlés elhatározta, hogy a beszédet kinyomatja. A közgyűlés megújítja az a'ka'omból Deáknak elvévelhetetlen nagy érdemeit s ezeket jegyzőkönyvébe hazafias lelkesedéssel öljegyzti és ezáltal tántoríthatatlan hazafiságot, fenkölt szellemét és nemes jellemét az utókor elé példaképpen állítja. A közgyűlés végül jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Antal Gábor püspöknek ma beszédéért.

Ma ünnepelte *Esztogomvármegye* községe is Deák Ferenc születésének századik évfordulóját törvényhatósági rendes öszi közgyűlés keretében. Ünnepi szónok dr. *Hülényi* Győző főügyész volt.

Deák Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából az árú-és értéktörzsde e hó 17-én délelőtti 11 órától délután 4/1 óráig zárva marad. A törzsdatának az ünnepélyen elnöke vezetése alatt testületleg vesz részt s a szoborra a törzsde közönsége nevében koszorút helyez.

A földmívelésügyi miniszter a fenhatóság alá tartozó összes szakoktatási intézkedések vezetőségéhez rendelté intézti, melyben Deák Ferenc születésének 100 évfordulóán úgy az előadások keretében, mint a gazdasági munkálatok általános szűnnapot rendel el. A rendelet hangsúlyozza azt is, hogy az egyes tanintézetek méltó emlékünnepeket tartsanak. Az emlékünnepek tekintetében az egyes tanintézetek növendékeinek értelmi nívója mérvadó; a gazdasági akadémián, a magasabb gazdasági tanintézetekben az állatorvosi fő-

iskolaiban az ünnepély rendezése is az ifjuságra bízatik s a tanfélést tagjai abban osak az ifjuság kéréséhez képest vesznek részt, addig az alsóbbrendű szakoktatási intézetekben a tanfélést valamely tagja tart előadást. A földmívelésiskolák vezetőségéhez intézett rendelt kiterjeszkedik arra is, hogy a gazdaság cselédei s alkalmazottai részére is tartson a tanfélést valamely tagja előadást Deák Ferencről.

Pest-Filis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósága október 21-én szerdán rója le hazafias kegyeletét Deák Ferenc emlékére. Az ünnepély programja a következő: Október 21-ikén délelőtti 10 órakor gyűlékezés a vármegyeháza dísztermében. 10 órakor ünnepi istentisztelet a Szt.-Ferenc-rendiek belvárosi templomában. 11 órakor díszközgyűlés a vármegye-háza dísztermében. A közgyűlést *Benczky* Ferenc főispán nyitja meg s azután *Fazekas* Agoston főjegyző mond emlékbeszédet. A közgyűlés berekesztése után a bizottsági tagok testületleg mennek ki Deák Ferenc mauzóleumához s ott koszorút helyeznek el.

*Zalaegerszeg*en Deák Ferenc megyéjének székhelyén, nagy kegyelettel fogják megülni Deák születésének évfordulóját. Különös fényt ad az ünnepnek, hogy azon a kormány is, *Széli* Ignác belügyei államtitkár személyében képviselve lesz. Széli államtitkár dr. *Falk* Ernő belügyminiszteri titkár kíséretében szombaton reggel érkezik Zalaegerszegre és a kormány nevében koszorút fog helyezni az ottani Deák-szobor talapzatára.

A királyi József Múzeumem hallgatósága e hó 17-én délelőtti 11/1 órakor tartja Deák-ünnepélyét. Az ünnepély programja a következő: Himnusz, éneki a mérnök-dalokör. Megnyitó beszéd, mondja *Hauszmann* Alajos az egyetem rektora. Ünnepi beszéd, tartja *Reitter* Iván a M. E. Kör elnöke. Deák Ferenc emlékezete, Tóth Kálmán költeménye, szavalja *Beckay* Jenő. Zárzó mondja *Hauszmann* Alajos. Szózat, éneki a mérnök-dalokör.

A székesfővárosi és a fővárosban központi szervezettel bíró országos tanítóegyesületek e hónap 17-én délután 5 órakor rendezik Deák-ünnepélyüket az új városnéző közgyűlési teremben. Az ünnep programja a következő: Himnusz, éneki a Magyar Tanítók Otthonának éneke. Megnyitó beszéd, tartja *Bárczy* István díszelnök. Emlékbeszéd, elmondja *Peres* Sándor. Deák 100-ik születésnapján, emlékvész, írta és szavalja *Havas* István. Záróbeszéd.

— **Jubileum.** A *Phönix* biztosító társulat ma szépen ünnepelte meg *Freund* Dezsőnek, a társulat magyarországi vezetőjének negyvenéves szolgálati jubileumát. Az ünnepen az intézet bécsi igazgatóságának tanácsosa dr. *Klaug* továbbá dr. *Biel*, *Bauer*, *Stahl* és *Trebitsch* igazgatók Bécsből, *Nitschmann* Prágából és sok más biztosítási vezérleírja az ország minden tájáról vettek részt; a budapesti intézeteket pedig *Fuchs* Lajos vezetés alatt minden intézet legelőkelőbbjei képviselték. Ott voltak: *Jeney* és *Tóth* Pál igazgatók, *Gajdri* Géza orsz. képviselő, dr. *Kun* kir. tanácsos, *Robitzek* Henrik és mások. Dr. *Klaug* szép beszédet intézett az ünnepelthez s a bécsi főintézet ajándéka gyanánt remekművet ezüst tintatartót és aranyérmét nyújtott át neki. Dr. *Biel* az intézet jegyzőkönyvi elismerését adta át beszéd kíséretében, majd *Stahl*, *Fuchs*, *Trebitsch* és *Bauer* intéztek üdvözlő szavakat az ünnepelthez szebbnél-szebb emléktárgyakkal lepve meg őt. Az intézet igazgatósága az összes vezérleírjak alumba foglalt arcképével ürvendeztette meg a jubiliánst, míg a *Phönix* biztosító intézet tisztviselői az összes karácársak arcképeit tartalmazó remek albummal és *Tolnay* Ákóstól festett életnagyságu képpel, melyet az alkalommal lepeztek le. Üdvözlő táviratok és levelek nagy számban érkeztek. Az ünnepelt meghatóan mondott köszönetet, ígérve, hogy jövőre is kollektív becsülést és jóindulatát s tisztviselőinek ragaszkodását önzetlen munkával iparkodik kiérdemelni. *Freund* Dezső tiszteletére dr. *Klaug* igazgatótanácsos ma este a Hungária szállóban fényes bankettet adott, melyre közelítünk notabilitásai és az összes intézetek főemberei közül számosan voltak hivatalosak.

— **Négymillió alapítvány.** Egy *Mazuro* nevű moszkvai nagykereskedő és többszörös milliommos négymillió rubelt küldött az ottani polgármesternek az elszegényedett orosz kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak feleltségére.

— **Az iskolák reformja Ausztriában.** Bécsből jelentik, hogy az alsó-ausztriai tartománygyűlés ma elhatározta, hogy a birodalmi népiskolai törvény reformja érdekében fölír a birodalmi gyűléshez. A tartománygyűlés a mai nyolcórás kötelező oktatás helyett hétfői oktatást kíván s azt óhajtja, hogy a félényi oktatás rendszerére térjenek át az osztrák népiskolák.

— **Jó Egészség.** Dr. *Nagy* Albert egészségügyi újságának a most megjelent 20-ik száma a *Gyermekvédelem* és *Gyermekápolás* című műveletével együtt kiválóan érdekes tartalommal jelent meg. Az újság előfizetési ára egész évre 2 korona, kiadóhivatala V., Nagykorona-utca 14. szám alatt van.

— **Elpusztult fűrésztelap.** *Milánóból* jelentik, hogy a *Sanini*étele gőzfűrésztelap egészen leégett. A kár fél millió lírát tesz ki. Sok száz munkás kereset nélkül van.

— **Tanulmányút.** Dr. *Verebly* Károly székesfővárosi tanfelügyelő a nyomorék gyermekek iskoláztatásának tanulmányozása végett külföldre utazott.

— **Százéves honvéd.** Zomborban él egy *Beslin* István nevezetű öreg honvéd. Igazán öreg. Negyvenötévesztendő volt a szabadságharc kitörésekor és száz esztendő ma. A tiszteletreméltó agg már képtelen arra, hogy munkával keresse meg a kenyerét s századik születése napján segettéért folyamodott a miniszterelnökséghez. A bácskai honvédegytelben ez már a második honvéd, aki a száz évet elérte. Az első volt az erdélyi részekből odakerült semei *Semsey* Tamás százados, ki már öreg ember és nyugdíjas katonatiszt volt, amidőn 1848—49-ben Gábor Aron ügyi mellett a székegytel kiképezte s a csatákban részt vett. *Semsey* 1899-ben töltötte be a száz évet. A kolozsvári ereklyemúzeum tiszteletbeli tagnak választotta s megkeresésére Szabadka város élethosszigan 120 forint évi tiszteletdíjat szavazott meg részére, melyet az öreg ur hávi részletekben másfél esztendeig pontosan föl is vett a város pénztárában.

— **A szegedi zarándoklat.** Az egyetemi ifjak Szegedre zarándokló csapata tegnap Monorról való távozása után *Pilis* községbe tért be, amelyet tiszteletükre felbörgöztak. Az ifjakat a faluvégén *Szigety* Miklós üdvözölte, mire *Hoffmann* Ottó válaszolt. Délután három órakor *Alberti-Irsa* határán az Iparos-Kör zászlóval ment eljűk s az ipartestület elnöke köszöntötte őket. *Mihályi* Lajos válaszolt az ifjuság részéről a beszédre. Zeneszóval vonulak *Alberti-Irsára*. A faluban az ifjuság látására kapuja előtt, karosszékekben kivítette magát idősb *Micsky* Sándor 49-as honvédőrnagy. Itt megállott az ifjuság s *Hoffmann* Ottó beszélt az öreghez, amire *Micsky* könyves szemmel válaszolt. Negyedégykor ebédet adtak tiszteletükre. Négy órakor mentek tovább. *Ij. Diószeghy* Sándor földbirtokos pusztája előtt üdvözölte őket. Sötétedett már, mikor *Berczelbe* értek. Itt már várta őket vagy ötven czegeledi polgár. Innen még két és félóra járást gyalogoltak *Czegeledig*. Tovább menve, újabb czegeledi csapatok jűttek előjük. Az országot tele volt ezernyi néppel, mely végesvégű lelkesen éljenzte őket. A határon egy küldöttség kulacsosal köszöntötte őket. A felbörgözött Kossuth-téren *Gubody* polgármester üdvözölte az ifjakat. *Hoffmann* Ottó beszéde után *Lederer* Miklós joghallgató szavalta saját költeményét. Ezután bankett volt a népkörben. Megjelent ott *Gubody* Ferenc polgármesterrel az élen a város egész előkelősége. Ma reggel indultak el *Czegeledről* *Nagykőrös* felé. Klindulásuk előtt *Maklaj* Sándor református lelkész istentiszteleten imádkozott a koszorút vivő lelkes ifjuságért. *Czegeleden* ma reggel a bucsuzásra mintegy kétezer ember jelent meg s egész *Nagykőrös*ig kísérték őket. *Nagykőrös*ben is óvával fogadták őket. A Kossuth-szobornál *Hoffmann* Ottó felelt az ottani negyvennyolcas párt üdvözlésére, *Lederer* és *Lánczy* egyetemi hallgatók pedig szavaltak. Három órakor ebéd volt tiszteletükre, mely után lelkes bucsuzásban váltak el a város polgárságától, s elindultak *Kecskemétre*.

Az egyetemi ifjuság elhatározta, hogy szombaton este ismét egy küldöttséget meneszt Szegedre. Ez egyesülve a már gyalog indultakkal, még impozánssabbá fogja tenni a Kossuth-szobornál vasárnap délelőtti tartott ünnepélyt. Ugyanekkor indulnak a vidéki főiskolák küldöttségei koszorúkkal, úgy hogy a szegedi ünnepélynek országos jelentősége lesz. Akik e második küldöttségben részt óhajtanak venni, pénteken este 6—8-ig jelentkezhetnek a József-körtűri Bodó-kávéházban.

Szegedről táviratozzák: A szegedi régi harcosok, akik a boszniai okkupációban résztvettek, pénteken nagy koszorút tesznek a Kossuth-szoborra. A koszorú szalagján a következő felírás olvasható: *Esméidért ma is síkra szállanánk* — a Bosznia okkupációjában résztvett öreg katonák. — Szeged összes közei és egyesületei megkoszorúzzák a szobrot. Ugyancsak az iparosok és munkások is. Makóról vasárnap mintegy százan hoznak koszorút. Az egyetemi ifjak megvendégelésére itt bizottság alakult. A 14. zászlóaljnal még mindig keresik a bűnbakokat. Tegnap *Dóczy* András közlegény, Szeged-felsőtanyai fiut tartóztatták le. *Dóczy* azzal denunciaciát két baka, hogy őt kártyákat gyűjtött koszorúra. *Dóczy* azonban azt állítja, hogy csoportonként gyűjtötte a pénzt.

— **Halálozás.** *Kepes* Albert gyógyszerész, a fővárosi törvényhatósági bizottságának tagja, tegnap elhunyt. Halála mély részvételt kelt a fővárosi társadalmának széles körében, kivált a III. kerületben, melynek az elhunyt egyik legnépszerűbb polgára volt.

— **Diákok sztrájkja.** *Alsó-Kubinból* jelentik, hogy az odaváló állami felső kereskedelmi iskola felső osztályainak tanulói egyik tanáruk túlhajtott szigorúsága miatt megtagadták órájának hallgatását. Az illető tanár elutasított, óráit helyettesítéssel látják el s ezzel elejét vették a zavaroknak. A vizsgálatot megindították.

— **Egy párbaj epizódja.** *Aradon* ma ket-
tős párbaj volt. A nyilván nagyon elkeseredett
ellenfelek előbb elsütötték egymásra pisztolyukat,
azután — minthogy vér mégsem folyt, vének
pedig folyónia kell! — karddal mérköztek. A kar-
dok jól működtek, mind a két párbajozót súlyos
sebbel, hordágyon szállították el a vivőteremből.
Véres verekedés volt, de mindaz, amit eddig el-
mondottunk, szinte sablonos. Nem az eset, a maga
egészében, érdekes, hanem az az epizód, amely
ezt a párbajt megelőzte. Az egyik fél édesanyja
ugyanis sirva könyörgött az ellenfélnek, aki
országos hírű kardvivő, hogy ne párbajozzon, ne
tegye szerencsétlenné őt magát, főleg pedig a
fiát. De a lovag szívről hatástalanul pattantak
vissza egy kétségbeesett anya eső szavai. A
pár-ajkódexbe foglalt lovagiasság diktál, tehát
neki föltétlenül párbajoznia kell. A polgári érke-
lés hiába iparkodik más értelmet adni a lovagiassá-
gnak, itt ury kényszernek kell hódolni, tapintat,
gyöngédség, érzés Toggenburgoknak való. Es az
említett anyának végig kellett hallgatnia a pisz-
tolyok dörgését, meg a kardok csattogását és az
ellenfelek kegyetlen munkája után aléltan rogyott
három sebből vérző fiára...

— **A drezdai kiállításról.** *Palóczi* Antal építés-
tanár az Országos Iparegyesület ma déután tartott
egyetemes ülésen felolvasást tartott a drezdai váro-
rendező kiállításról. A felolvasó érdekes képet adta
a kiállításnak, amely nem csupán szakembereknek ké-
szült, hanem laikusoknak is. A látogatókat szakfér-
fiak kalauzolták s naponta ingyenes előadásokat tar-
tottak. A kiállítás magába foglalta a városok kiál-
lítását és az iparkiállítását. A városok kiállításában igen
szembeszökő volt az a művészi törekvés, mely a né-
met városok építkezését vezérli. Nagy feltűnést keltett
Hamburg nagyszabású kikötőmodelje. A városok ter-
jeszkedését, építését és lakosságát feltűnő szaka-
szak mintegy 50 városnak az utóbbi 30 év alatt tör-
tént fejlődését tünteti fel. A felolvasónak a városok
kiállításán szerzett becses tapasztalataiból az a meg-
győződése, hogy az építkezéseknél a művészi szem-
pontokat kell főleg szem előtt tartani. Az érdekes,
vagy felolvasásra öszegyzőleg nagyszámú közönség
figyelmét halgatta *Palóczi* fejtegetéseit s felolva-
sása befejezése után lelkesen megéljenzte.

— **A Berzeviczy-család levéltára.** *Berzeviczy*
Albert, a Berzeviczy-család Berzeviczén örökös levél-
tárát lelételeményezte a Magyar Nemzeti Múzeum levél-
tárába. Az iratok leltár szerint most veszik át dr.
Fejérváry László és *Schönherr* Gyula ösztályigazgatók.
A Berzeviczy-család levéltára lesz az egyik leg-
érdekesebb levéltár a Múzeumban; iratai visszamen-
nek a XIII. század első évsz. A nagybecsű levéltár
kiegészítéséhez fog járulni a Berzeviczy-család bárói
ágának levéltára, melyet Darócson őriznek s amelyet
Szmrecsányi Jenő, a közigazgatási bíróság tanácsel-
nöke ajánlott föl lelételeményezni a Nemzeti Múzeumnak.

— **Magyar város — magyar név.** *Braunschweig*-
ből távirtozzák: Egy itteni régiségkereskedő a
*Braunschweiger Landeszeitung*ban közlést tesz a kolozs-
vári egyetem rektorának Kolozsvár német elnevezése
ellen való tiltakozását. Az antikvárius írásjegyzéket
küldött az egyetemnek, de a napokban visszakapta
küldeményét, amelynek háttára ez volt írva:

Vissza! Zurück! Il n'existe pas de Klausen-
burg. Adresse, s'il vous plait: Kolozsvár (Hongrie)
Etienne d'Apáthy, recteur de l'université de Kolozsvár.

A figyelmes ubaigazítás magyarul így hangzik:
Klausenburg nem létezik, Tessenek így címezni: Kolozsvár
(Magyarország). *Apáthy István*, a kolozsvári egyetem
rektora.

— **Népszerű főiskolai tanfolyam.** A Szabad
Lyceum választmányja tegnap tartotta dr. *Berze-
viczy* Albert elnöklete alatt a jövő téli tanfolyamot
szervező ülést. *Fátyi* Sándor igazgató bemutatta a
Népszerű főiskolai tanfolyam megbízásából ren-
dezendő november-december havi előadások soro-
zatát.

Előadások lesznek minden hétfőn (november 9.,
16., 23. 30. és december 7. és 14. én). Előadó: dr.
Schäffer Károly. Az idegrendszer és működése (bemuta-
tásokkal és vetített képekkel). Minden kedden (novem-
ber 10., 17., 24. és december 1., 15., 22.). Előadó:
dr. *Pastner* Gyula egyetemi tanár. Az építészlet (be-
mutatásokkal és vetített képekkel). Minden szerdán
(november 11., 18., 25. és december 2., 9. és 16.).
Előadó: dr. *Kmetz* Károly egyetemi tanár. Fontosabb
fejtegetek a közjog köréből. Minden csütörtökön
(november 12., 19., 26. december 3., 10. és 17.). Elő-
adó: dr. *Cholnoky* Jenő egyetemi tanár. Az Alkörd
(bemutatásokkal és vetített képekkel). Minden péntek-
en (november 13., 20., 27. és december 4., 11. és 18.).
Előadó: *Beothy* Zoltán egyetemi tanár. Petőfi és Arany
János kora a magyar költészetben. Minden szombaton
(november 14., 21., 28. és december 6., 12. és 19.).
Előadó: dr. *Marczani* Henrik egyetemi tanár. A nem-
zetiségéről. Az előadások mindenkor este 1/2 óra-
kor kezdnek meg. A Szabad Lyceum azoknál önálló
tevékenységet is fog kifejteni a fől folyamán megnyitód
Erzsébet-Népakadémában, azonkívül mint eddig is
különléte egyesületekben és társaskörökben rendez
előadásokat,

— **Az egyetemi tandíjjágyról.** Az egyetemi
rektorátus mentegelőzik ama vád ellen, hogy az egye-
temi hatóságok indokolatlan huzavonával halasztják
az ügy elintézését. A tandíjelengedések ügye szerinte
tejjességgel el van intézve. A kétféle történt nagy-
arányú tandíjelengedések után a visszautasítottaknak
egy csekély töredéke (mert a tulajony többség le-
fizette a tandíjat) járt a tanügyminiszternél, aki ki-
jelentette, hogy a tanulmányaik sikere alapján érde-
mes hallgatókat még fel fogják menteni a tandíjtelés
alól. Egyuttal megküldte az illetők névsórárt az egye-
temre, mely utolsó revizió alapján újból elengedte a
tandíjat azoknak akik szerény mérték szerint tanul-
mányaikban figyelembe vehető eredményt mutathatnak
fel. A többieknek kijelentette a rektor, hogy (bár erre
nincs joga, de a miniszter utólagos helyenhagyása
reményében) szükség esetén megengedi nekik, hogy
november 2-áig beiratkozassanak. Egyuttal megem-
líljük, hogy az egyetem e főlévbén az eddig történt
beiratások adatai szerint 78.875 korona tandíjat en-
gedett el. vagyis 14.000 koronával többet mint a múlt
tanév első felében.

— **Házasság.** Ma délben vette oltárhoz *Sturm*
Albert tanárnak a *Budapesti Tudósító* írószervezőtjé-
nek leányát, *Sturm* Margitot *Hámos* Róbert, a Magyar
Alakalós Hitelek tisztviselője. Az esküvő után a
fiatal pár és szülei a Bristol-szálloda egyik termé-
nét fogadták számos ismerősök szerencséskevényeivel. Meg-
jelentek: *Rakovszky* István és *Erdélyi* Sándor titkos
tanácsosok, dr. *Chorin* Ferenc és *Kornfeld* Zsigmond
földművelési tagok, *Décsy* Zsigmond Lurial tanács-
elnök, *Lánzy* Leó udvari tanácsos, *Angyal* József,
Gátri Géza, *Nyergo* László, *Hegedűs* Loránt, *Neményi*
Ambrus, *Vézi* József és *Wolfner* Tivadar orsz. képvis-
elők *Gonda* Béla ösztálytanácsos, *lovag* *Falk* Zsigmond,
Leptzer Vilmos *Strasser* Aliréd és *Weiss* Manréd;
a *Pestier* *Lily* szerkesztője és testületileg gróf *Veigl-*
berg Leó szerkesztővel; a többi szerkesztő-
ségek hasonlóképp nagybörzszi képviseltettek magu-
kat és megjelentek a Magyar Alakalós Hitelek
tisztviselői is. A nap folyamán több mint ezer távirati
és levélbéli szerencséskevény érkezett. Szerencséskevé-
nyeket fejezték ki: *Pitreich* tábornagy, had-
ügyminiszter, báró *Fejérváry* Géza tábornagy, gróf
Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, dr. *Kerzl*
József udvari tanácsos, *Klobuácz* alhadnagy, *Lukács*
László, *Wlassics* Gyula, *Darányi* Ignác, *Pécs*
Sándor *Láng* Lajos miniszterek, *Gromon* Dezső,
Kiss Pál és gróf *Wickenburg* Márk államtitkárak,
Vörösmarty Béla titkos tanácsos, a Kuria má-
sodelőnöke *Beck* Hugó kuriai bír. Thallóczy Lajos
és báró *Décsy* Lajos ösztályfőnökök, *Baltik*
Frigyes püspök, *Burchard-Béaváry* Konrád, *Bródy*
Zsigmond, dr. *Gall* József, báró *Harkányi* Frigyes,
Ludwigh Gyula, *Márkus* József főpolgármester,
Müller Kálmán, *Sváb* Károly és báró *Wodianer* Al-
bert földművelési tagok, *Barcsay* Kálmán és *Csilaghy*
József főispánok, A gya Sándor és *Jäger* Albert ezre-
desek, *Szurmay* Sándor alezredes *Güll* Aliréd száza-
dos, *Jettel* udvari tanácsos, *Madarasi* Beck *Nándor*,
Kohner Zsigmond és *Ráth* Péter udvari tanácsosok,
Winternitz Neumann és *Mendel* kormánytanácsosok
Bécsből. *Berezik* Arpád, *Bezerédi* Viktor, *Hörváth*
Emil, *Molnár* Viktor, *Némethy* Károly, *Ottlik* Iván,
Szay Péter, *Szánthó* Mihály, *Szterényi* József,
Thaly Emil és *Vértessy* Kálmán miniszteri tanácsosok,
Bal Lajos miniszteri tanácsos, a szabadelmi hivatal
előnöke *Baria* Odón, *Bárd* Albert, *Berzeviczy* Albert,
gróf *Erdélyi* Gyula, *Falk* Miksa, *Hegedűs* Sándor,
Mandel Pál, *Miklós* Odón, *Münch* Aurél, *Nagy*
Sándor, dr. *Neumann* Armin, *Papp* Géza, *Pichler* Győző,
Pildner Ferenc, *Radovánovics* György, *Rosenberg*
Gyula, *Sándor* Pál, gróf *Serényi* Béla, *Szmalovszky*
Valér, dr. *Szivák* Imre, báró *Vojnich* István és *Weisz*
Berthold országgyűlési képviselők. *Ehrenhöfer* Aladár,
Lerd Vilmos és *Sacellary* Mihály ösztálytanácsosok,
Bulla György és *Stabó* Sándor alispánok, *Tauszig*
lovag vezérigazgató (Pécs) *Hevesi* Odón madarasi
Beck Miksa és *Marcell*, *Ullman* Adolf igazgatók,
eseti *Herzog* Péter (Bukarest), *Arany* Lászlóné és
Hérics Károlyné, *Benedikt* tanár (Bécs), *Mahler*
Gusztáv igazgató (Bécs), dr. *Nordau* Miksa (Páris),
Spiegel Edgar a bécsi Concordia előnöke, *Leichtblau*
Adolf a bécsi Szakirók Szövetségének előnöke, *Kaiser*
Lipót őr stb. Számos testületi, egyesületi, így a
Budapesti Újságírók egyesületétől is, valamint buda-
pesti és bécsi lapok szerkesztősegitől hasonlóképp
igen meglehangu gratulációk érkeztek.

Fátyi József főszolgálgatók eljegyezte *Lauer*
Elza kisasszonyt Budapestben.

Kredens Gyula november 3-án vezeti oltárhoz a
losonci izraelita templomban *Deutsch* Ida kisasszonyt,
Dezsch Jakab leányát.

Dr. *Reismann* Adolf a szombathelyi bábaintézet
igazgató-tanára ma vezette oltárhoz csepzei *Schap-*
ringer Mici kisasszonyt. özv. *Schapringer* Mórné lea-
nyát *Cepinből* (Szlavónia).

— **Szövömunkások sztrájkja.** Lilleből jelentik,
hogy az armentiersi sztrájkoló munkások általános
szavazása vasárnap lesz. A munkások még mindig
nagyon ingerültek, s minduntalan öszelteköznek a
csendőrökkel. A lillei bankot katonaság védelmezi. A
bírószág ma 53 sztrájkolót különféle kihágások és vét-
ségek miatt egy-hat hónapi fogságra ítél.

— **Gyujtogatás örök.** *Liptó-Szent-Miklós*ról távira-
tozzák: *Liptóvármegyében* az utolsó időben rendkívül
sok tüzeset fordult elő és a tüzek okát kideríteni nem
lehetett. A gyana egy *Milosjak* *Ádám* nevű gyöngé-
emléjű emberre esett, kit az elkeseredett nép halálra
keresett. *Milosjakot* a csendőrség letartóztatta és azóta

a tüzek megszűntek. *Milosjak* vállaltasakor beismerte
tettét, amikor ki is derült gyöngéemléjűsége. *Milos-*
jakot elmeogyintézetbe szállítják.

— **Párbajellenes liga — párbajjal.** *Ma-*
gyarország művelt közönségéhez címezve sok
ezer fölhívást vitt ma szét a posta. A párbajelle-
nes liga szólit föl abban minden okos embert
arra, hogy siessen beállni a szövetség kötelé-
kébe és küzdjön a párbaj ellen. Röviden, véle-
sen elmondja a felhívás azt, amit különben mindnyá-
jan tudunk, hogy kicsoda elsőrendű számárság a
párbaj. Hogy nem reparálja a becsületet, nincs
célja, értelme s hogy nem az az okos ember, aki
az istenítéletre bizza a becsülete dolgát, hanem
az, aki elmege egy józan, tisztességes polgárok-
ból alakult forum elé s attól kéri az elégtételt.
S mondanunk se kell, hogy e fölhívást társadalmi
életünk előkelőségei írták alá s csupa olyan pol-
gár ember, aki bőségesen kiérdemelte a közbe-
csület, amibe részesül. Azért mondjuk, hogy:
polgár ember, mert született méltóság az elnök-
ségben egyáltalában nincs s az igazgató tanács-
ban is egyetlen egy van, gróf *Zichy* János, a
néppárt előnöke. Ezek az urak tehát értik, hogy
mi a becsület értéke s ha ő k alakítják meg a
párbaj ellen a szövetséget, megbízhatunk abban,
hogy jó kezekbe tettük le minden eshetőségben
a becsületünk dolgát. Azt hittük, hogy ezzel a
követeléssel lép föl a tisztas társaság. Azonban
dehogy. Az alapszabály-tervezetben azok után a
passzusok után, hogy ki mennyi tagsági díjat
fizet két olyan passzus taláulunk, amelyen leg-
alább is mesolyognunk kell.

Ime:

5. A tagok cselekvési szabadsága.

Míthogy mostani törvényeink nem részesítik a
becsületet kező és teljes védelemben, a szövetség nem
követeli tagjaitól azt az tgeretet, hogy sohasem joznak
párbajozni. Mindenki megtarthatja cselekvési szabadságát.

6. A katonaság kötelekibe tartozó tagokról.

A szövetség oly tagjai, akik tényleges, tartalékos,
vagy nyugdíjas katonálsztek, — amennyiben becsület-
ügyük támad: kizárólag a saját katonai becsület-bírósa-
guk ítélkezése alá tartoznak.

Ez a két passzus az egész mozgalom kö-
molságának a kifigurázása. Ilyenförmán igazán
minden aggodalom nélküli beléphet tagnak a szö-
véségbe akárki is, de ez a belépés igazán nem
sokat ér. Ha az egyesület még azt se várja el a
tagjaitól, hogy semmi körülmények között pár-
bajra ne bizzák a becsületük dolgát, akkor nem
komoly egyesület. Azaz, hogy mondjuk úgy, hogy
komoly eredményeket el nem érhet. Többet ér a
párbajnak nevezett hülyeséggel szemben tisz olyan
komoly embernek a szövetség, akik becsület-
szavukkal kötelezik magukat arra, hogy soha
semmi körülmények között nem fordulnak az
előléttelvévesnek, vagy adásnak a legkényelmesebb
módjához, a párbajozáshoz. Az a tiz ember ko-
moly küzdelemre vállalkoznék, ez az országos
liga azonban csak egyesületesdit játszik az ügy
kárára.

— **A regényről ötle.** *Jean Lombard* francia
regényíró volt. Egyre-másra írta a naturalista regé-
nyeket, a kritikusok az újságokban zseninek kiáltották
ki és mégsem volt valami nagy szerencsége *Jean*
*Lombard*nak. Tudniillik a közönség nem nagyon lel-
kesedett a regényeiért. Babér, az bőségesen kijutott
neki, a kiadók sikeresjén azonban nem emelkedtek
tul a fagypontra méreli. Sivár helyzetet egyszeriben
mintha jóra fordult volna mikor kiadta legutolsó re-
gényét, a *L'Agonie*-t. A dolog úgy történt, hogy a
marseillei államügyészhez följelentés érkezett *Jean*
Lombard ellen e miatt a regény miatt, amely a föl-
jelentés szerint tele van veszedelmes erkölcselenségek-
kel. Már már virradni kezdett a mellőzött regényír-
nak. Az inkriminált munkát ugyanis, mint rendszeren,
kapkodták. Hanem az államügyész, ugylátszik, nem
volt jó embere *Lombard*nak, mert a regényét irdalmi
nézőpontból mérlegelvén, nem vette figyelembe a föl-
jelentést. Bizony hamar visszasett jó *Lombard* a régi
nyomorúságba. Nincs szenziáció — nincs vájár. Végül
pedig, *Lombard* halála után, valaki kisütötte az ak-
tákból, hogy azt a bizonyns följelentést maga *Lom-*
bard írta.

— **Föltitka a kaszárnában.** Az iglói katonai
ellenőrségi szemle egy fölháborító epizódjáról adtnak
hírt a minap. Egy katonatiszt a katonakönyvekből ki-
tépte a magyar szöveget s helyébe a német reglamát
ragasztotta be. A kaszárnában való ilyen politizálás,
ugy látszik, nem sporadikus eset. Most *Ungvárról*
szakasztott ilyen botrányról értesítenek bennünket.
Egy ungvári olvasónk a magyarfaló katonatiszt pro-
dukciójáról ezt írja nekünk:

Hogy mennivre magyarosodik a közös hadse-
reg, arra jellemző a folyó hó 12-én megtartott
bemutatói szemle. Sok épületen prédikáció után
a katonakönyvekhez fűzött magyar utasításokat
egy áltst kitepte és helyette fekete-szárú színór-
ral németnyelvű utasítást ragasztott a könyvbe.

— **Crispi első felesége.** Érdekes adatokat találunk az olasz lapok legutóbbi számaiban *Crispi* első feleségére vonatkozólag. Ötven év előtt történt, tehát 1853-ban, hogy *Crispi* Turinban a Palazzo Madama börtönében szünylődt. Egy márciusi reggel a tavasz és a napsgár kísérletében egy leány lépett a cellába és bemutatkozott, mint a pörkölés feleségének barátja. Felajánlotta szolgálatait *Crispinék* és mosásra meg rubajavításra ajánlott. Nagyon csinos egy leány volt, telve élénk vidámsággal, szemében tűz ragyogott és amikor nevetett, vakító fehérséggel kandikáltak elő fogai. A rab harmincegyéves volt, a leány pedig harminc. Eltekintve egy gyermekes diákszerelomtól, *Crispi* mindaddig egyszer se vesztette el a szívét. *Montmasson* Róza, a kedves mosónő meglepett neki és nagyon megörült, hogy a leány is jószemmel néz rá. Így kezdődött meg a börtönben *Crispi* első szerelmi idyllje. Csakhamar lehulltak a bilincsek az összeesküvő kezéről, de szüzműtét Piemontból. Ki kellett vándorolnia háromszáz frankkal, amelyet barátai gyűjtöttek számára. *Montmasson* Róza nem tártorodott el a szerelmesétől, akit megkért, engedje, hogy a száműzetés keserű kenyerét vele megosztja. Először is Génúába mentek, majd Maltába, ahol a szenvedések hosszú sora várt a szerelmes párra. Mint-hogy nem volt pénzük, 'hogy lakást bérelhessenek, valami dűledező konyhában húzódtak meg, szálmán aludtak és zűsséggel táplálkoztak. Róza később keserves és rosszul fizetett alkalmazást talált, de legálább mégis keresett annyit, hogy szerelmesével nem kellett éhne halnia. *Crispi* a *Stajetta* című olasz lap számára cikkeket írt és szociális halászkok Palmóba és Nápolyba csempészték a tilos újságot. Aminek az volt a következménye, hogy a javíthatatlan összeesküvőt Maltából is kiutasították. Mielőtt bátor társnőjétől elvált volna, úgy érezte, hogy szorosabb láncol kell őt magához kötnie, — elhatározta tehát, hogy feleségül veszi. A polgári házasságnak csakhamar híre kelet volna, úgy, hogy bizonyára a gyűlölt rendőrök kezébe kerül. Keresett tehát papot, aki kész lenne ilyen furcsa körülmények között frigyük megáldására. Akadt is csakhamar egy jezsuita paterre, aki éppen Maltába érkezett és az egész dologban nem látott egyebet külső formaszágnál. A kitűzött órában *Crispi* és *Róza* megjelentek a templomban, és a pap az ara újjára ráhúzta a gyűrűt, amelyet *Crispi* egy ékszerésztől ajándékba kapott, mert nem volt pénze, hogy jegygyűrűt vásárolhatott volna. Róza később Londonba követte urát, aki ott mint közvetítő sok szolgálatot tett a politikai menekülteknek, majd együtt mentek Párisba. Gyors egymásutánban következtek a nagy történelmi események: az olasz szabadságharc egyes fázisai, a szociális zendülés, az ezer hős legendája és 1860 májusában egész Dél-Olaszország felszabadul a Bourbonok járma alól. *Montmasson* Róza folyton ott volt a csatákon és hűségesen osztozkodott a küzdők nyomorúságában és veszedelmében. Bátor asszony volt, a vakmerőség elszánt. Az expedíció végzetével minden katona, aki részt vett benne, ezer franknyi nyugdíjat és a vaskeresztet kapta. Róza is megkapta a világségi érmet és pedig ragyogó briliánsokkal ékítve; így akarták ezt a bajársák. És most teljes erejében ragyogott *Crispi* szerencso-szilaga. Az egykori összeesküvőből képviselő lett, pártvezér, majd miniszterelnök. De a szegény Róza most már nem követhette, — ilyen dícsőre, nagyságra nem volt elkészülve. Férjének hatalma, úglátszik, fejébe szállt a szegény asszonynak és egészen megzavarta lelki egyensúlyát. Olyan lehetetlen toalettként mutatkozott, amelyek mindenütt vagy kitérő habotálva, vagy szánakozó mosolyalval találkoztak. Az állatokat gyerekesen szerette, a lakása olyan volt, mint valami kutya-macska-kórház és *Crispinék* meg kellett tűnie ágyában feleségének leher-eggyűjteményét. Amint aztán egyszer egy zajos parlamenti ülésből hazajött, dolgozó-szobájában hat új zűd szoknyát talált és rajta hihetetlen mennyiségben festői csoportoztatban macskákat, egereket, madarakat és kutyákat. Erre fogta magát, elment és nem tért többé vissza. Hogy miképpen szabadult meg aztán *Montmasson* Rózától és tért magának új feleséget, az más lapra tartozik és nem éppen a legdícsőségesebb fejezte *Crispi* élettörténetének.

— **Az Arvay és társa** selymáru-kereskedés cég tulajdonosa, *Mezey* Gyula visszatért párisi bevasárló útjáról és az alkalommal jelent, hogy üzletét két irányban fejlesztette. Ezentúl nagy gondot fordít az áruosztályban a méteráru eladására. Azok a selyemszövetek és posztók, melyeket az elsőrendű párisi ruhacégek használnak, az *Arvay* és társa-cégnél méter-száma kaphatók jutányos árban. Párisban szerzett tapasztalatai alapján újjászervezte az agilis cég tulajdonosa a rubázati osztályt is, hol a legelőgánsabb toliettek, sport- és lovaglóruhák készülnek új divat szorint.

— **A meggyilkolt színész.** Megemlékeztünk már arról a rejtélyes esetről, amelynek hősnője *Papesco* Elis román színésznő volt. Minden jel arra vall,

hogy *Griengling* Frigyes a gyilkos, akit a rendőrség az első vizsgálat után rögtön letartóztatott. Most megállapították, hogy *Papesco* Elis Romániából háromszáz frankot kapott a *Griengling* ezt az összeget két nap alatt elkölölte. A rendőrség összekötő szálakat kutat *Griengling* és *Fougere* Eugénie meggyilkolása között. Keresnek adatokat arról a báróról is, aki a gyilkost *Papesco* Eliznek bemutatta. Ez a báró együtt volt *Grienglinggel* *Aix-la-Bains*ben és hasonlóképpen pénzvarban volt. Osztrák tisznek vallja magát és állítlag azért lépett ki a hadseregből, mert egy vadászaton súlyosan megbesült.

— **Ötvenégy nap alatt a föld körül.** Egy *Henry Frederick* nevű francia ur érte el ezt a rekordot, s ha egy kis malőrje nincs, éppen egy héttel előbb érkezett volna vissza *New-Yorkba*, ahonnan erre a hosszú utra elindult. *Henry Frederick*nek azért sikerült ezt az eredményt elérnie, mert éppen kapóra megnyílt az új mandurjai vonal. *New-Yorkból* július 2-ikán indult el a *Deutschland* nevű gőzösön és *Cherbourg* át Párisba érkezett. Innen szakadatlan utazással *Dahlyba* (Kínába) érkezett tízenyolc nap alatt. Két napra volt szüksége, hogy átússon a *Sárga-tengeren* és ismét két napra *Japán* számára. *Yokohamában* tíz órával elmulasztott egy gőzöst, ami két napi idővesztést okozott neki. Nyelvennyolc óra-hosszat kellett várakoznia egy másik hajóra, amely azonban nem volt olyan gyorsjárú, s ezzel tizenhat nap alatt jutott át a *Pacifíc-vonalig*. *Victoriába* érkezve négy napnál valamivel több időre volt szüksége, hogy átvágja az amerikai szárazföldet. *Augusztus 28-án* érkezett meg végre *New-Yorkba* *Ötvenégy* nap, két óra és húsz pernyi utazás után. A hajó és vasúti összeköttetéseket a japáni mulasztáson kívül pontosan kiaknáza megszakítás nélkül s mindössze csak *Yokohamában* szállt meg egy éjszakára. Persze, hogy élvezet-e az ilyen gyors körülutazása a földnek, erről megoszlanak a vélemények. Sokan azt tartják, hogy nem érdektelen így körülzúgaldozni a földgömböt, s átengedni magát a különböző világrészek, országok nyomán támadó impresszióknak.

— **Megszűnt vívmester.** *Robelley* Jenő 84 éves, nős, vívmester ellen több fejjelentést tettek óvadéksikkasztás miatt. A kárvalótlakat *Robelley* vívmesterre teregmegdönöknek és szolgáknak vette fel és ezektől 100—1000 koronát vett át óvadékként. Eddig hét fejjelentés érkezett be ellene. Ezek a következők: *Sabián* János (Nagytemplom-utca 29.) 5000 korona, *Kapócsi* Dániel 100 korona, *Macostai* Sándor (Szendy-utca 74.) 1000 korona, *Dull* István (Hajós-utca 16.) 1000 korona, *Bojár* Sándor 600 korona, *Petetz* Adám 200 korona, *Kulesár* Ferenc 500 korona óvadék elikkasztása miatt. *Robelley* 177 centiméter magas, nyulánk termetű, arca hosszas, egészséges, haja barna, szeme szürke, orra erős, hosszú.

— **Az eltöltött menyételt.** *Triestből* táviratozzák: Egy lopás és emberölés miatt már megbüntetett egyén ma újból a vádlottak padján ült szeptember 14-én elkövetett betöréses lopás miatt. Amidőn a vádlottnak kibírdették a kétevi súlyos börtönrre szóló ítéletet, megragadta a feszületet és egy gyertyatartót, hogy a bíróság tagjaitól vágja, azonban ebben a jelenlévő őrség megakadályozta, úgy, hogy csak a gyertyatartó érte az ügyészt. A gyertyatartó összetört. A dübörgött nyilvános erőszak miatt még egyévi súlyos börtönrre ítélték el.

— **Az eperjesi sikkasztó elfogásához.** *Margócsy* Gyula eperjesi sikkasztó adóitsett tudvalevőleg tegnap este *Kassay* és *Aczél* detektívek elfogták. A sikkasztót a főkapitányságra szállították, ahol nyomban vallatásra fogták. Az elegáns és jómódu, előkelő családú származó 26 éves fiatalember mindent bevallott. Amint a keleti pályaudvar érkezési oldalának várócsarnokában fényképről ráismertek, *Aczél* detektív harsányan rákiáltott:

— *Margócsy!*

A sikkasztó önkéntlenül visszafordult s ellenszögűlős nélkül követte a detektíveket. Megmotozása-kor 400 korona bankpénzt s néhány fillért tévő nikkal s rézpénzt találtak nála. Az eddig megállapított elikkasztott pénz összege közel 20.000 koronát tesz ki, amelyet a rossz utra tévedt fiatalember atya, aki jómódu, tekintélyes ember, meg fog téríteni, de a sikkasztó így sem menekülhet, mert hivatali sikkasztásról van szó. Holnap az ügyészségről Eperjesre kísérik.

— **Vakmerő betörés.** *Lehovszky* Gáspár ház-mester ma reggel észrevette, hogy a Nagytúvaros-utca 13. számú házban levő *Lichtmann* Mór bőrkereskedő üzletében valaki jár és gyufákat gyújt. Nyomban elhívta a Mátyas-téri rendőr-őrszemet. Amikor a bolt elé értek, az üzletből kiugrott egy 30—35 év körüli csavargó. A rendőr rávetette magát, de a betörő birokra kelt vele erősebben lévően a rendőrnél, sikerült elmenekünie. A betörő fellesztette a kézipénztárt, amelyben megtalálta a *Wertheim*-trezör kulcsának a másodlatát, amivel felnyitotta a trezort és el-

lopott belőle 510 koronát, több sorsjegyet, záloglevelet és nagyobb összeget érő ékszer. A rendőrség nyomoza a vakmerő betörőt.

— **Szív és kéz.** Szegény ifjabbik *Coquelin*nek ugyancsak sok baja van az ő esküdtjével. Meg-irtuk már, hogy a hírneves francia komikust gyakran éri az a tisztesség, hogy esküdtnek sorsolják ki. Ő ennek ugyan nem nagyon örül, mint azt lapunk tegnapi számában is közölt cikkében bevallja, s mind-ehhez a minap még az a fokozott szerencse érte valami nem éppen nagy per alkalmával, hogy a zsűri elnöke lett. Ebben a minőségében a *Comédie Française* művésze a tárgyalás befejezése után felolvasta az elítélő verdiktet, amely elvetette az enyhítő körülményeket. Alig adta azonban vissza a jegyzőnek a kérdéskor lajstromát, amikor a vádlott ügyvédje fel-állott, s a következő kifogást terjesztette elő:

— A zsűri elnöke nem járt el a 348-ik törvény-cikk 3. paragrafusá szerint, amely így szól: „A zsűri elnöke felül, szívére teszi kezét és így szól: Becsü-letemre és lelkiismeretemre, isten és ember előtt...” *Coquelin* ur elmondta ugyan egészen helyesen ezt a formulát, de nem tette a kezét a szívére!

Az ügyvéd megtette ezt a kifogást, ámbar annak az ellejejtett formáságnak nincs semmiféle fontossága, a 348. törvény-cikk nem írván elő olyan esetre az ítélet érvénytelenítését. Az ügyvéd tulajdonképpen csak fél akarta használni az alkalmat, hogy bosszút álljon *Coquelin*en, aki abban az említett cikkben megcsipkedte a fiskálisokat. De *Coquelin* úgy is felül maradt. A tárgyalás elnöke éppen hozzá akart szólni a dologhoz, de a művész gyorsan megelőzte, s így szólt:

— Magam is észrevettem rögtön mulasztásomat, hogy nem tettem meg azt a kézműdolgot. De azért lelkileg, bensőségesen, mélységesen mégis ott volt a szívemen.

A közönség mosolygott. Az esküdték mosolyogtak. Mosolygott az ügyvéd is. Azután a vádlot-takat öléves kénszermunkára ítélték.

— **Árad a Duna.** A folyamernőki hivatalhoz érkezett jelentések szerint a Duna mellékfolyóival csöndes de tartósan igérekző áradásnak indult. A fővárosnál 13 loknyi hőmérséklet mellett a víz 9 centiméternyit áradt s mai magassága 163 centiméter. A jelekből ítélve további áradás lesz.

— **Az essedi lópégése.** Nagy-Károlyból táviratozzák: Az essedi lópón a tüzetűrel körüljárólása tegnap befejezett nyert és megkezdődött az árkok kémilyítése a mutatkozó szükséghez képest. A miniszteri biztos az égéstől megkímélt szigetserű területeknek és az árkolásoknak térképálméletét elrendelte és a térképek a mai napon alkalmasint el is készűlnek. Ha szélvihar újból nem keletkezik, akkor újabb veszedelem nem várható. A tüzetűrel ma már inkább átekinthető és így hozzávetőleg megállapítható, hogy mintegy 4300 hold terület égett le, amelyből 2000 hold gróf *Károlyi* Sándor, 500 báró *Uray* Kálmán, 700 görvályi kisbirtokosok, 500 gróf *Károlyi* Lajos, 200 báró *Uray* Bálint, 150 hold gróf *Tisza* István tulajdona, a többi pedig egyes birtokok közt oszlik meg. Huszonöt utász katona a mai napon *Pongrács* Imre esengeryfalusi tagjában lévő tájüzárkóláson dolgozik és a munkát ma be-végzi. Gróf *Tisza* István birtokán az égés még tart és elhatárolásán kellő munkaerő dolgozik. E helyen *Némethy* műszaki tanácsos kijelentése szerint megállapítható, hogy a talaj a törvényhatósági közút égésétől gyuladt ki. *Némethy* műszaki tanácsos kijelentése szerint a műszaki közegek a legnagyobb buzgalmat és tevékenységet fejtették ki és az ellentük irányuló panaszok vagy kifogások alaptalanok. *Bölcs* kormány-biztos a tett kijelentéseket tudomásul véve a műszaki közegek működése felett teljes elismerést fejezte ki. Tehát a műszaki közegeket a vád nem érheti, tevékenységük nem kifogásolható, hanem a hogy maga a társulati igazgató is elismerte, a közreműködő társu-lati személyek hiányos.

— **Fővárosi Orfeum.** A főváros e nagyon ked-volt, magas színvonalú varieté-színpadán ma kerül először színe *Zaitz* dallamos operettje: a *Szegénység a földzelen*, melyben az ujonnan szerződöttét kitűnő operette-társulat mutatkozik be. A főszereplők: *Dodr*, *Fvöhlitz*, *Sedert* kissasszonyok és *Mariot*, *Iolanda*, *Bawmann* és *Schiller* urak. Valamennyi kiváló elsőrangú erő. A kapitány ur című nagyszerű darab tovább is műsoron marad. A tíz elsőrangú különlegességből álló varieté-műsor, a két hétre prolongált *Alers* hal-emberekkel együtt rendkívül tetszik, aminek leg-jobb bizonyítéka a naponként zsefozáig tett nézőtér.

— **A bostális nevelő.** *Bambergből* táviratozzák: Tegnapi reggel érkezett ide egy polgári ruhába öltözött börtönőr felügyelete alatt *Dippold* joghallgató, akit a nevelésére bízott gyermekek állati kínzása miatt nyolc évi fegyházra ítélt a bayreuthi törvényszék. A pályaudvarnál a hírdett bűnöst ezernyi tömeg várta és fenyegető magatartású sok dolgot adott a rend-őrségnek. Zugva, átkozva kísérte a tömeg *Dippold* egészen a börtön épületéig. Majdhogy szörnyű nép-ítéletet nem tartottak a leketlen elítélt fölött, aki fris-

sen borotvált arccal, kihívó arcifejezéssel, a bűnbánat minden nyoma nélkül követte a börtönört. *Bambergből Ebrachba* szállított Dippoldot az ottani fegyházba, de hogy mikor, az hivatalos titok, mert a hatóság újabb tüntetéstől tart.

— **Öngyilkos színezés.** Kis-Kun-Halason a napokban agyonlőtte magát egy Tóthligeti Lajos nevezetű színezés. Érdekes ennek a szomorúan végződött életnek a lefolyása. Az öngyilkos családi néven Tóth Lajosnak hívták. Egy Ligeti Lajos nevezetű közeli rokona nevelte föl s ilyenformán a két névből állította össze az új nevet, amely alatt bizonyára villegrendítő sikerekre készült a színpadon. Nevelőapjának az volt a vágya, hogy pap legyen. Könnytelen-kelletlen papnövendébe ment tehát és iskoláinak elvégzése után mint szerzetes vonult meg egy zárdában. A színpad utáni vágyakozása azonban nem hagyta nyugodni s nemrégiben, pár hónappal ezelőtt otthagyta a zárdát és színésznek ment. Ezért aztán szemrehányó levelet kapott nevelőapjától. A keserű sorokat annyira szívérte vette, hogy agyonlőtte magát.

— **Bendőri hírek.** *Pogánylúck József* 34 éves nős pénzbeszedő gazdájától, *Mellinger Mór* 1803 koromát élsikkasztott és megszökött. A pénzt a lóversenyen játszotta el. Levelet írt a feleségének, amelyben értesítette, hogy *Amerikába szökök.* A sikkasztó közértemű, arca hosszas, sápadt, haja barna, szeme kék, bajusza szőke. — *Schubert Péter* borbély felesége a napokban eltávozott tízéves leányával és három húgával Molnár-utca 33. szám alatt lévő lakásáról és azóta nem tért vissza. Valószínű, hogy a férje után ment Amerikába. — *Kohndorfer József* 16 éves kereskedőségét elűnt Rök-Szilárd-utca 22. szám alatt lévő lakásáról. Nővérének levelet írt, amelyben értesítette, hogy öngyilkos lesz. — *Spitzer Izák* 31 éves elmebajos kereskedőt Dáváról főhívták a fővárosba, hogy itt egy elmeorvógyógyintézetben helyezték el. Az elmebajos ember a fővárosban megszökött a kiserőltől. — *Renk István*, Dreher-sörgyári munkásra ma a kőbányai felső pályaudvaron ráesett egy komolvaú telt zúsk és agyonlőtte. — *Opice Regina* 18 éves gyári munkásnőnek ma délután az *Unió* keményítőgyárában a gép elkapta a haját és a tejbőrrel együtt leszakította. A szerencsétlent a Szent István-kórházba vitték.

(x) **Ha őszül a haja,** használja a *Stella-rizet*. Ára 2 K. Kapható egyedül *Zoltán Béla* gyógytárában, Budapest, V., Szabadság-ter.

Tűzhalál a virágok között.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 15.

Veszedelem tűz pusztított ma délelőtt a József-köruton egy virágkereskedésben. Gázrobbanás történt a szűk helyiségben s a robbanás lángba borította egy pillanat alatt az egész helyiséget, amelyben egy csomó fiatal leány dolgozott, hogy halottak napjára elkészüljenek a koszorúkkal. *Három halottja és több súlyosan sebesültje* van a katasztrófának, amelynek nagyrészt az volt az oka, hogy az üzlettulajdonos — mint a Párisi Áruháznál is — sűrű dróthálót vonta be a kijáratokat, hogy a leányok valamit el ne vihessenek s így csak egy szűk kijárat volt az utca felé. Ezt is elzárta a robbanás folytán keletkezett tűz s a szerencsétlen leányok csak az ablakon keresztül menekülhettek. Amíg ez történt, a menekülők közül több öszezöget s öszezöget a fojtó füstben.

A József-körút 62-ik számú házában van *Schneider Dávid* művirág-üzlete. Hosszu földszintes helyiség ez, mely végignyúl a ház udvari félémeletére is. Az utcára van az üzlet szűk kijárása, míg az üzlet hátsó része, ahol *huszonnyolc leány dolgozott*, keskeny, hosszú helyiség s négy ablakkal és két ajtóval néz a ház kis udvarára. Az utcai bolt és a hátsó műhely között volt a szűk raktárhelyiség, amelynek bejáratánál a paradíni olvaszó kimenőjét helyezték el. A kimenő fölé falirányok választották ketté a menyezetet s az állványokon árvaléanyhaj és művirág-levelet volt elhelyezve.

Az üzlet zsufolva volt a halottak napjára készülő koszorúkkal. A hosszú asztalok mellett szorgalmasan dolgoztak a lányok, amikor egyszerre óriási dördülés hallatszott és a következő peroban az őt szobában felhalmozott könnyen gyuló anyag egyszerre lángborult. A váratlanul támadt veszedelem óriási riadalmat okozott a leányok között. Könnyű, leuge ruhájuk lobbot fogott. Aki tudott, az menekült a lángtengerből jajveszkelve, kétségbeesetten.

Az udvarra nyíló ajtókat erős drótháló zárta el, a becsukott ablakok magas párkányára nehezen tudtak fölkapaszkodni s aki tehetett, feldöntve asztalt és állványokat, a sötét raktárhelyiségen és az üzletben át menekült ki az utcára. A robbanásra a ház lakói összefutottak s az udvari ablakokat betörtve, dr. *Bergsmann* orvos és *Gál Béla* fényképezősegéd kihúzták a leányokat.

A veszedelem hírére nagy rémület tört ki a háromemeletes bérházban. A sűrű füstben és a lángtengeren át kilenc leány menekült ki az ablakon.

Amikor a központi tűzoltóság *Markusovszky Béla* segédtsízt vezetésével megérkezett, átvágták a dróthálókat is, amelyet az égő helyiség kijáraitól elzárták. Elsőnek *Gál Béla* fényképezősegéd rohant be az égő helyiségbe s az olvasztókemence mellől őlébe kapta a borzalmasan öszezögett *Farkas Ilonát* s kifutott vele az udvarra. *Abt Etel* virágosnáló leányt, aki súlyosan öszezögett, egy tűzoltó hozta ki az égő helyiségből. Ekkorra már kivonultak a mentők is dr. *Kovács Aladár* igazgatóval és *Virostek* mentőorvossal s a kimentett leányokat ápolás alá vették.

A tűzoltók csakhamar behatoltak az égő helyiségbe s gondosan átkutatták azt. A műhely hátsó részében azután a koszorúk és fatörzelmek alatt egy nő *holttestre akadalt*. Kihívták a szerencsétlent s kiderült, hogy *Pál Józsefné*, született *Bedekovics Margit*, aki a koszorúfonásnál volt alkalmazva. Ő is az ablakon akart kimenekülni, de öszezöget a füstben és bentégett. Ruhája teljesen leégett róla és végtagjai egészen elszeszenedtek.

Ezalatt a helyiségből négy leány mentettek ki. *Farkas Ilona* 17 éves, *Hambach Etel* 13 éves, *Klein Róza* 12 éves és *Abst Etel* 16 éves leányok ezek. Valamennyi borzalmasan öszezö volt égve. *Farkas Ilona* és *Hambach Etel* haladoklott. A mentők a sebesülteket a *Réczey* tanár klinikájára szállították.

A tűzoltóknak sikerült a művirág-üzlet raktárhelyiségéig utját állani a tűznek s így csak a műhely égett el tökéletesen, az a része az üzemnek, ahol a huszonnyolc leány dolgozott, elzárt ajtóik mögött. A műhelyben szönné égett minden, amit a tűzoltók nem tudtak hirtelen az udvarra kidobálni. A katasztrófa hírére irtózatok tölöngés támadt a József-köruton, úgy hogy *Schmidt Ede* rendőrfelügyelő tiz lovasrendőrt kért a rend fenntartására, annál is inkább, mert a tömeg átközödvé fenyegette az üzlettulajdonost.

A borzasztó katasztrófának négy áldozatát vitték a mentők *Réczey* tanár klinikájára, ahol gondos ápolás alá vették őket. A négy, súlyosan sebesült leány: *Farkas Ilona*, *Abt Etel*, *Hambach Ella* és *Klein Róza*.

Farkas Ilona sebesült meg legsúlyosabban. A szerencsétlen teremlésnek egész teste öszezöget s az irtózatok tüzből mindélt szeme kifolyt. Egész délután keservesen jajgatott borzasztó fájdalomában s egyre a szüleit emlegette. Az orvosok már előre látták, hogy nem lehet megmenteni az életnek, mert a *húsa több helyen egészen a csontig leégett*. Este tíz óráig tartott a boldogtalan teremtés kinszenvedése, amikor azután szeszenedésitől megváltotta a halál.

Sokkal korábban kinszenvedett *Abt Etel*, aki a tűz kitörésekor hanyatt esett és a ruhája teljesen leégett róla. Mire kimentették a tüzből, borzasztóan öszezögett ő is. Az egész teste tele volt a csontig hatoló égési sebekkel. Alighogy bevitték a kórházba, elvesztette eszméletét. Délután négy órakor meghalt a szerencsétlen.

A másik két leányunk sebei nem életveszélyesek s valószínű, hogy mindkettő életben marad. *Hambach Ella* csak a kezét égette el, míg *Klein Róza* a karján s a kezelejnén égett meg.

A tűz keletkezését eddig még teljesen nem lehetett megállapítani. Annyi bizonyos, hogy *gázrobbanás történt*. De ezt megelőzőleg már meggyuladt egy tál viasz. A tál felett égő gáz-áng *Auer-harisnyója* valamitől öszezö hullott és az izzó, égő rongy a viasz közé esett, amely egyszerre lángot fogott. Ugyanezeker támadt a robbanás, ami az egész műhelyt egyszerre lángba borította. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy kit terhel a felelősség.

A hivatalos tűzvizsgálatot holnap délelőtt tartják meg *Hamvay Sándor* VIII. kerületi előjáró, *Scerbovszky* tűzoltóőparancsnok, továbbá a rendőrség és törvényeszkék kiküldöttjei. A tűzvizsgálat ki fog terjedni a tűz keletkezésének okára, de ezenkívül arra is, hogy a tulajdonost terhel-e, és mennyiben felelősség a katasztrófaért. Ennek a vizsgálatnak az eredménye alapján fog a rendőrség és az ügyösség eljárni a tulajdonos ellen.

A rendőri sajtóiroda a katasztrófáról a következő jelentést adta ki:

A nyomozás adatai szerint a tűz úgy keletkezett, hogy a virágüzlettel öszezötelésben levő műhelyben, annak karzatáról áll csepegett a tűzhelyen álló forró viaszba, mely azután felrobbant. A robbanás következtében meggyuladt a kályhában levő paraffin is. A tűz az ablak felé húzódtott. A műhelyben dolgozó leányok az ablakon keresztül menekültek, mely alkalommal *Farkas Ilona*, *Hambach Ella* és *Papp Ella* művirágkészítő lányok súlyos égési sebeket szenvedtek és a mentők a II. számú sebészeti klinikára szállították őket. *Klein Róza* pedig jobb karján és kezelejnén égett meg. A tűzoltók az épülettörzelmek között egy félig eszszenedett holttestet találtak, aki valószínűleg *Pál Józsefné* született *Bedekovics Margit*, *Schneider Dávid* volt alkalmazottja. Az öszezö alkalmazottakat közül ugyanis csak ő hiányzik és a megmenekültek állítása szerint, az üzletben, illetőleg a műhelyben legáltal dolgozott. Azt, hogy az olaj kinek a hibájából eszpennt le a karzatról, a további nyomozás fogja kideríteni.

FŐVÁROS

(*) **A községi adó behajtásának nehézségei.** A tanács tudvalevőleg megunta az ex-le állapotot s elhatározta, hogy nem tűrdve az állami adókkal, a községi adót behajtatja. A határozatot meghozni nagyon könnyű volt, annál nehezebb azonban végrehajtani. Az adószámlaíráncosok értekezletet tartottak s a tanácsot kérnek utasítást, hogy az árverésen elfogadják-e az állami adó elsőbbségét. A számlaíráncosok konstataáltak, hogy az elsőbbség elfogadása az állami adónak kerülő uton való behajtása, viszont más utasítás nélkül a maguk hatáskörükben nem mellőzhetik az elsőbbségnek az elfogadását. Még a bírói gyakorlat sem ad utasítást, mert a bírói árveréseken az egyik bíró sorozta a bejelentett állami adót, a másik nem fogadta el a bejelentést. De még ennél is nehezebb annak a kérdésnek a megoldása, hogy az ideit esztendőre milyen alapon követeljük a községi adót? A költségvetés szerint a fővárosnak az ideit állami adó huszonöt százaléka hozza joga. De az ideit állami adó még nincsen. Az adó-kivető-bizottság egyik-másik kerületben még be sem fejezte a működését, ahol befeterte, a polgárnak joga van az ellen az adóközlőszámlát bizottsághoz fűlszólani. Az ex-lek alatt ez sem működik és így az ideit állami adó még nincsen megállapítva, ha nincsen állami adó, nem lehet annak huszonöt százaléka sem. Viszont a tavalyi kivetés alapján nehéz behajtani az ideit adót. Abban meggyeztek a számlaíráncosok, hogy az új adóközlőt, vagyis azoktól akik az ideit fizetnek először adót, nem lehet a községi adót sem behajtani. Hogy mit csinálnak a régi adóközlők, abban nem tudtak megállapodni, s azért erre vonatkozólag is a tanácsot kérnek majd utasítást. Az adószámlaíratok különbözően még nem kapták meg a községi adó behajtását elrendelő végzést sem, s a tanács a határozat kiadásával együtt fogja megadni az utasítást is. *Halmos János* polgármester és *Pogány Lajos*, az adószámlaírat hivatal főnöke ma a pénzügyminisztériummal jártak s megvitatták, hogyan intézze el a főváros ezeket a nagyon vitás kérdéseket. Megállapodás azonban nem történt, megvárják a pénzügyminiszter hazatéréését.

(*) **A III. kerületi előjáróság új palotája.** A székesfővárosi közgyűlése elhatározta, hogy az ő-budai előjáróság céljaira, a mai rozangos épület helyébe, díszes palotát építtet. Így az előjáróság hivatalait ideiglenesen máshová kell helyezni s erre alkalmasnak látszik az ő-Budán levő katonai ruha-tárház épülete, amely azonban csak a jövő évi augusztus hónapban lenne elfoglalható. A III. ker. előjáróság kéri a tanácsot, hogy keresse meg a hadtestparancsnokságot az épületnek a jövő évi majusban való átengedésére. A tanács ma ilyen értelemben határozott.

(*) **Szűnbetű és erszébetvárosi templom részére.** Az erszébetvárosi templomalap nem bírja meg a templom fönntartásának a költségeit s szűnbetűt kér az egyház vezetősége. A tanács, a mai üléséből kijelenté, hogy a fővárosi hatósága, mint kegyur, egyáltalában nincs abban a helyzetben, hogy a templomalapot segélyt nyujtasson, hanem a hercegrimástól fölírathat fogja ezt kérni.

(*) **Az inség.** A IX. kerületi előjáróság 10.000 korona pótlólagos hitelt kér a tanácsotól, a szegények napi, hónapi és fűgtűnös segélyezésére. A közgyűlés ugyanis 25.000 koronát utaványozott erre a célra, amelyből azonban már eddigig 22.558 korona 60 fillér eltogyott s így a megmaradt 2441 korona 40 filléren túl, még legalább is 10.000 koronára lesz szükség.

(*) **Tíz sűtmény tiz krajcar.** A sűtménycsok szövetkezetéből kisorsított sűtménycsok tudvalevőleg külön sűtményhelyt nyitottak. Ezek a sűtménycsok megtörték a pékmesterek kartejét s nyolc darab sűtményt adtak husz fillérért. A tanács viszont ingyen helyet adott nekik a vásárszarnokokban. A sűtménycsok azok azt kérték a tanácsotól, hogy kettős számú lisztből süthessenek s akkor tiz darab sűtményt adnak husz fillérért. A tanács mai ülésben teljesítette a kérelmüket.

(*) **Munkásházak.** A Hungária műtrágya-gyár részvénytársaság kedvezményes áron kapott telket annak idejében a fővárostól, azzal a kötelezettséggel, hogy a telepen munkásházákat kell építtetnie. A szerződés ezt a kötelezettséget határozottan kimondja s a részvénytársaságnak az egyik munkásházát már a tiz év végével meg kellene építenie. A részvénytársaság minden módon ki akar bujni ennek a teljesítés alól. Egyezben már az építés határidőének az elhalasztását kérte, ezt azonban a tanács elutasította. Most újabb előterjesztést intézett a tanácshoz, kérve a határozat megváltoztatását. Bizonyítgatja, hogy a kérdéses munkásházakra egyáltalában nincs szükség. A tanács az előterjesztést fölbebeszélnek tekini s eutasító javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Az Operaház újdonságai.** Holnapután, szombaton lesz a bemutatója a három egyfelvonásos újdonságnak mely már hetek óta foglalkoztatják a M. Kir. Operaház művészszerelőjét. Első a sorozatban *ifj. Ábrányi Emil Ködkirály* című hajós-mondája, melynek szövegét *Pásztor Árpád* írta. Közreműködnek a főszerepekben *Vasquez M. I.*, *Bochnicsk*, *Ney Bernát*, *Beck*. Az első előadást maga a fiatal zeneszerző

fogja dirigálni. Rendezi *Alzephy Kálmán* főrendező. Utána következnek *A csavargó* és a királylédny, régis opera *Földini Edétől* Seligmann A. J. szövegét *Várady Sándor* fordította. Főszereplők: *Szojyer Ilona, Várady, Gábor, Pichler, Kornai, Vezényi, Kerner István, rendezi Vidor Dezso. Végül Berté Henrik Velencei karnelval* című balettel, melynek koreográfiáját *Guerra Miklós* balettmester írta és ő tanította is be a balettel, melynek főszereplői *Balogh Szidi, Smeraldi, Mazzantini P., Gaszner B., Pini, Vezényi Székla* Adolf karnester. A főpróbát holnap, pénteken este tartják meg.

*** **Hetek a Népszínházból.** *Deák* Ferenc szünetének százados évfordulóját a Népszínház azzal ünnepli meg, hogy a szombati előadás bevezetőjeképp *Szirmai Imre* elszavalja *Lamperth Géza* *Deák Ferenc emlékezete* című költeményét, mely Budapest székesfőváros pályadíját nyerte el. A Népszínház legközelebbi premijere a jövő héten lesz, mikor is *Eysler* operettje, a *Vándorlegény* kerül szíra *Faragó Jenő* fordításában. A darab egyik fő női szerepét *Hegyi Aranka*, a másikat *Komlósy Emma* játsszák, a címszerepet pedig *Kovács Mihály*. — *Hegyi Aranka*nak, a Népszínház kiváló művésznőjének szerződése a mai napon lejár ugyan, de azért a Népszínház közönsége ezental sem fogja nélkülözni művészeit, amennyiben *Porzolt Kálmán* igazgatóval törént megállapodás szerint holnaptól kezdve mint a *Népszínház vendége* fog játszani nemcsak eddigi szerepeiben, hanem már a jövő héten egy új szerepben is bemutatkozik, *Eysler Vándorlegény* című operettjében.

*** **Dr. Nebántvirág.** A Víg-színház legújabb sikerének, a *Dr. Nebántvirág*nak egyik leghatásosabb jelenetét örökíti meg az a sokszínű plakát, amelyet az igazgatóság készített a darabról. Nem közönséges plakát ez, hanem igazán művészi becsü festmény, amely *Lélek Lajos* ecsetét dicséri. Új dög hogy a talragasz alján a premiere utáni megjelent bírálatok egy-egy mondatát is közli.

*** **Coquelin budapesti vendégjátéka.** Idősebb *Coquelin*, mint már jelentettük, e hónap 29-ikán, szerdán este kezdi meg vendégjátékát a *Népszínházban*. A világhírű francia művész első este *Mohiere Urhatám jogár* (*Le Bourgeois Gentilhomme*) című darabjában játssza *Jourdan* szerepét, amely legkiválóbb alakításainak egyike. A többi szerepeket az ensemble elsőrendű tagjai játsszák.

*** **Gergely Giza Szegeden.** *Gergely Gizát*, a kolozsvári Nemzeti Színház volt szubret-primadonnáját, akinek főm szubretis művészetét a fővárosi közönség is ismeri, dr. *Janovics Jenő*, a szegedi színház igazgatója szerződtette. Mint *Szegeiről* jelentik, a művész megelőzőleg nagy sikerrel vendég szerepelt, úgy hogy a színügyi bizottság egyhangúlag kijelentette, hogy *Gergely Giza* szerződtetésével öröme és meglepődéssel tekintenek beültöltötnék az első szubret szerepkörét. A szegedi színház igazgatója t. i. szerződése értelmében évközben csak a színügyi bizottság hozzájárulásával szerződhetet elösrangú tagokat. Szegeden nagy meglepődéssel fogadják, hogy dr. *Janovics Jenő* jüves érkében gazdag társulata *Gergely Giza* előkelő művészetével gyarapodott.

*** **A Királyszínház megnyitása.** Az új *Királyszínház* megnyitása küszöbén áll s a színház első ünnepsége, *Huska Jenő* és *Martos Ferenc Aranyvirág* című operettje készen várja előadását. Az új énekesjáték Nápolyban történik, a mai Nápolyban, ahol az utca népe, lazzaronik és amerikai milliórdosok mókáznak el egy kedves szerelmi történetet. A darabban, amelyhez az igazgatóság szép díszleteket festett, *Fedák Sári* játssa a női főszerepet. Az *Aranyvirág* szereposztása a következő:

Stone Ellen — Szántó Elza, Carina — Hidvéghy Margit, Merdon Lise — Szentgyörgyi Györgyike, Sári Diana — Baracsy Rózi, Tina — Csataj Janka, Lola — Dátori Paula, Poutyovjev herceg — Gyöngyi Izó, Beppo — Vécsey Géza, Galy Harry — Ferenczy Károly, Egy tapasztalatlan ifjú — Gabányi László, Fogadás — Körmendy János, John — Cseh Iván, Silvio — Csizsér, Carlo — Thorma Zsiga, Pincér — Párányi.

A *Királyszínház* három első előadására jegyek a színház király-utcai pénztáránál valamint Bárd Ferenc és testvére zeneműkereskedésében lesznek kaphatók. Az első előadásra előjegyzett jegyeket vasárnapig az igazgatóság ideiglenes helyiségében (Kerepesi-ut 63. sz.) kell kiváltani. Azontul ezek a jegyek eladásra kerülnek.

*** **A zene népszerűsítése.** A zene művelését, tehát igazi élvezést nagyon megnövekedett az, hogy a meglehetősen drága kottákat olcsók a jobbmódnak vehetik meg. Ezen a bajon segítendő, a *Könyves Kálmán* műkiadó-társaság arra határozta el magát, hogy külön osztály létesít zeneművek terjesztésére és ezental zeneműveket (klasszikusokat, operát, könnyű zenét) is szállít díszes dívalos kötésben a *rendes bolti áron csakoly havi részletfizetésre*. Ezáltal lehetővé teszi mindenkinek, hogy minden nagyobb megterhelés nélkül izlése szerinti zenekönyvtárt rendezhessen be magának. A *Könyves Kálmán* zeneműkiadó-társaság. Nagymező-utca 37-39. most adta ki az ezen előnövés módozat szerint megszereshető zeneművek jegyzékét és mindenkinek ingyen beküldi, aki eziránt hozzá fordul.

*** **A müncheni Wagner-előadások.** A müncheni *Prinsregenten-Theater*ben a jövő évi *Wagner*-előadások,

Wagner Cosima asszonytól történt békés megövezésénél fogva, csak a *bayreuthi* előadások bejelezése után fognak megtartani. A müncheni előadásokon az oltani udvari opera tagjai fogják a *Wagner* dalművek főszerepét énekelni.

*** **A líposi színházról.** A *líposi* királylédny-látogatás színház égisében, amelyről már adtuk hírt, okát nem tudják egész biztosan megállapítani. Azt sejtik, hogy a tüzet a villamos vezetékéből kipattant szikra okozta, de az sem lehetetlen, hogy egy gondatlan munkás égő gyújtót dobott el s a tüz ott el keletkezett. A közönség a vészdelem dacára esodolatos nyugalommal viselte magát, ami annak tulajdonítatb, hogy a széles kijárások és vészkijáratok elegendő voltak mellett egész biztonságban érezte magát. Az óriási épület egyéb részében csak akkor vetők már észre a tüzet, mikor a lángok a színház üvegterelőzeten óriási erővel kicsaptak.

MŰVÉSZET

□ **Őszi kiállítás a Nemzeti Szalonban.** A Nemzeti Szalon őszi kiállítása, mely vasárnap nyílik meg, már jóformán elrendezve várja a sajtó-vernissage-t. A kiállítás szokatlanul gazdag s van elonja is: egy nagyobb Pettenkofen-kollekció, mely eddig teljesen ismeretlen volt a magyar közönség előtt. Kiállító művészeink is teljes számban résztvevnek a látáron; így egy vagy több művel szerepelnek; László Fülöp, Révész Imre, Halmi Artur, Zemplény Tivadar, Tölgyessy Artur, Baditz Ottó, Kriesch Aladár, Márk Lajos, Kuopp Imre, Bruck Miksa, Kézdi Kovács László, Bruck Lajos, Katona Nándor, Szanyi Lajos, Nyilassy Sándor, Háy Gyula, Pálkics Béla, Vajda Zsigmond, Markó Ernő, Bremm Ritta, Rubovics Márk, Keményffy Jenő, Endrey Sándor, Gergely Imre, Eder Gyula, Büttner Helén, Árkay István és mások; a fiatalok közül különösen *Pálkics Sándor*, *Gulácsy Lajos*, *Cserna Rezső* Czigany Dezső ij. *Berkes Antal*, *Major Jenő*, *Ferenczy Valér* és *Faragó Géza* kollekciója tűnnek fel. A kiállítás szombaton nyílik meg a sajtó képviselőinek, míg az ünnepeles vernissage vasárnap délelőtt 11 órakor lesz.

SPORT

*** **Magyarok és osztrákok mérkőzése.** A magyar és az osztrák labdarúgó-szövetségek reprezentatív csapatai közt vasárnap Bécsben lefolyt mérkőzés a bécsiek 4:2 arányu győzelmével végződött. Bár a bécsiek némi erőssége már kezdetben meglátszott, mégis a magyarok lövik az első gólt *Barabás* révén, aki a bekekket is fakedpél hagyva, gyors tempóban viszi be a labdát. Ezt a bécsiek kiegyenlítik és az első félidő marad 1:1. A második félidőben a bécsiek az szél is segíti. Sokat támadnak és háromszor lönek gólt, amelyek közül kettő ellen hasztalan tiltakoznak off side miatt a magyarok, a bíró megadja. A játék végén újra sikerült *Barabás*nak megszökni és megszerezni a magyarok második gólját. További fáradásaiak hasztalan voltak, a bécsieket ezental nem tudák elérni.

*** **Ping-pong-verseny.** A téli szezon beálltával elpílen az élet a tennis pályán. De folytatódik a ping-pong asztalon, amely tulajdonképpen szobai tennis-pálya. A sörakozató játékok egyre több hívet hódít és a *Magyar Allétklub* két házi verseny sikeres rendezése után most nyilvános országos verseny kiírására szánja rá magát. A verseny október 28-án és folytatódag lesz a klub marg-tszigeti klub-hára vívőtermében.

*** **Football.** Vasárnap és hétfőn ismét nemzetközi mérkőzésben lesz részük a football iránt érdeklődőknek. A *Grazer Athletik Sport-Klub* L. csapata látogat el ugyanígy hozzánk, hogy a mieinkkel fölvegye a kiürde met. Vasárnap az *Újpesti Torna-Egyesület*tel, hétfőn pedig a *Műegyetemi Football-Klub*-internacionális macek kipróbált játékosaival mérí össze erejét.

*** **Bécsi versenyek.** A gyenge programhoz mérten teljesen érdektelenek voltak a versenyek is. Kis mezonnyók az egész vonalon, s bár a favoritok nagy része meg is nyerte versenyét, mégis nyomaszó hangulat uralkodott a versenyterén. A főverseny az *Államaj* volt, melyben *Sorrento* igazolta mutatót jó formáját. A hetedik futamban diszkvalifikálás volt. Cowman, ki *Senn*mel küzdelem után fejbosszal nyert, kiméletlenül rálovagolt *Zarinára* s ezért elütöttek az elsősegélytől.

A versenyek részletes eredménye a következő: I. **Háromméter gátverseny.** Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Gr. Gy. Chornsky F. *Appalusa* (Fe es) első, Jankovich B. Gy. *Gaudibundája* (Rémes) második, *Aresin-Faion Fortéja* (Poole) harmadik. Azután: *Fortuna*, *Vadono*, *Türlemez*. Totalizátor: 10: 70. Helyrefogadások: I. 50: 186. II. 50: 372.

II. **Kétméter verseny.** Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. *Báró Üchritz Zs. Bon amieja* (Taral) első, *Báró Springer G. Fonátja* (Lewis) második, *Schossberger L. Gombásja* (Bonta) harmadik. Totalizátor: 10: 13.

III. **Államaj.** Díj 5000 korona. Távolság 2900 méter. *Herceg Taxis M. Sorrentoja* (Huxtable) első, *Gróf Degenfeld L. Marco Poloja* (Lewis) második, *Báró Springer G. Perhapsja* (Taral) harmadik. Totalizátor: 10: 16.

IV. **Kétméter előd-verseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. *Capt. George Vergass-meinlichtje* (Poole) első, *Egyedi L. Marosa* (Bich er) második, *gróf Trautmannsdorff L. Faimantja* (Stehno) harmadik. azután *Sweet Baby*, *Menyecske*, *Csevek*. Totalizátor: 10: 70. Helyrefogadások: I. 50: 139, II. 50: 150.

V. **Hatméter.** Díj: 2000 korona. Távolság: 2000 méter. *Péchy A. Monte Christoja* (Taral) első, *Gróf Andrassy G. Orionja* (Spencer) második, *Gróf Degenfeld I. Battenbergje* (Lewis) harmadik, azután *Sobri*. Totalizátor: 10: 21. Helyrefogadások: I. 50: 72. II. 50: 79.

VI. **Akadály-verseny.** Díj 3000 korona, távolság 4000 méter. *Gróf Orsich P. Grinzingerje* (Barker) első, *Báró Norpurgo A. Mysterje* (Heaty) második, *Dreher A. Kalauerje* (Huxtable) harmadik. Azután: *Ballynterry, Kürdő, Bistos, Couleur*. Totalizátor: 10: 24. Helyrefogadások: I. 50: 66. II. 50: 88. III. 50: 82.

VII. **Kétméter handicappja.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. *Dreher A. Zarinaja* (Olemnson) első, *br. Üchritz Zs. Viktorja* (Martinkovits) második, *Boross J. Bogárja* (Lewis) harmadik. Azután: *Kikelet, Parthena, Merry Ágnes, Was mer' denn, Méltóság, Partanna Semmi, mely küzdelem után fejhosszal nyert, rálovaglás miatt diszkvalifikáltot. Totalizátor: 10: 44. Helyrefogadások: I. 50: 84. II. 50: 96. III. 50: 117.*

Nyiltér.

500,000 kor. nyerhető
1 db. *Bécsvárosi* ígérvényvel húzás nov. 2-án ára 14 K.
1 „ *Magy. Jeltalóg* ígérvényvel húzás okt. 25., 4-50 „
A kettő együtt csak 18 korona.
Mercurbank — BUDAPEST, —
IV., Váci-utca 37.

A levegőtök katarrhusa rendszeresen használva
a rohítsit
megkönnyebbül.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A kadarkuti nábob végrendelete.** A királyi táblán a Nagy Ákos-féle bünpörben ma dr. *Vargha Ferenc* ügyész helyettes mondogta el nagyszabású vádbeszédét, amely az egész délelőt foglalta. A közzvaló nemcsak hogy föntartotta mindazokat a vádakat, amelyek Nagy Ákost terhelik, hanem a hamis tanúzsára vonatkozólag anyagi halmazattal is vádolta s ehhez mérten kérte a büntetés kiszabását. A vádbeszéd után *Polányi Géza* replikája következett. A viszonválaszok bejeleztelet a tábla az ítélet kihirdetését e hó 22-ikére, csütörtök déli 12 órára tűzte ki.

§§ **Felolőség az eliskaszott pénzért.** A budapesti építómesterek ipartestületének betegsegélyző pénztáránál 1898. év folyamán ráötöttek, hogy *Stumpf Ferenc* pénztáros 1898. év januártól kezdve 1898. év február haváig terjedő időközben 3848 koronát sikkasztott el a betegsegélyző pénztár vagyonából. A budapesti büntető törvényszék el is ítélte *Stumpfot hat havi börtönrre*. A betegsegélyző pénztár azonban ezental nem elégedett meg. *Pürbe fogta Klein H. János és Schoman Antal* építómestereket, továbbá *Eokányi Dezsőt*, a pénztár ellenörjét és egyetemlegesen követelte rajtuk a *Stumpf* által eliskaszott kárösszeg megfizetését azon a címen, mert a hűtlen pénztárnok ítélti köteles ellenörzést és felügyeletet lanyhán teljesítették. A budapesti törvényszék csupán a pénztárnokokra néve mondogta ki a felelősséget, s egyetemlegesen elmarasztalta őket a kárösszeg megfizetésében. A budapesti kir. ítélőtábla dr. *Kéler József* bíró előadásában ma tárgyalta az ügyet, s *megváltoztatván* az előbíróaság ítéletét, a felelősséget *Bokányi* ellenörre is kiterjesztette, s a két pénztárossal egyetemlegesen őt is elmarasztalta a 3340 korona kárösszeg megfizetésében.

§§ **A Kossuth-Lajos-utcai rablóátadás.** Egy héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett hogy a Kossuth-Lajos-utca 15. számú ház keskeny lépcsőfeljáróján este 8 óra tájban egy nyulánk szőke fiatalember megtámadta *Sallay Gyula* nyomdász feleségét s el akarta tőle erővel venni készletkáját, amelyben 40 korona készpénz volt. A vakmerő támadást Sallayné lélekjelenlété húsította meg azáltal, hogy dulakodni kezdett támadójával, miközben készletkájának láncja is elszakadt. A rendőrök pár nap múlva elfogta *Singer István* nevű volt állatorvostanhalgatót, akit a büntető járásbíróaság ma vont felelősségre lopás kísérletéért. A tárgyaláson megjelent Sallayné azonban nem mert eskü tenni arra, hogy *Singer* azonos személy a támadóval. Ez alapon a bíróság *Singert felmentette*. Dr. *Héder Lajos* ügyész megbízott felebbezett a felmentő ítélet ellen.

§§ Rágalmazás verében és prózában. Kőpeczi Bócz József néhány évvel ezelőtt a székesfővárosi államrendőrségnek volt a tisztviselője. Mint ilyen Kézdi-Vásárhely város választotta meg rendőrkapitányának. Kőpeczi Bócz Józsefnek rendőrkapitányi működése Kézdi-Vásárhelyen nem volt zavartalan, amennyiben összejöttükbe került a városi tanácsossal, aminek az lett a következtése, hogy Kőpeczi Bócz Józsefet fegyelmi vizsgálat alá vonták s állásától fel-függesztették. Közel négy évig tartott ez a fel-függesztés, amely a család rendőrkapitányi annyira elkeserítette, hogy az általa szerkesztett *Kézdi-Vásárhely és Vidéki* című lapban 1902. évi október hó 1-8 napján *Leendő városunknak, a mindentudó és látó Mórmos — Ez-Bé ebzeszlése, véleményei és tapasztalatai és Ázsiai állapot tanácsunk háján* című lapközleményekben részint prózában, részint pedig versben kiméltelen erős támadást intézett Kézdi-Vásárhely város tanácsa ellen.

Hát van-e Isten az égbe? — írta egyik cikkében — s ha van még meddig fogja tűrni s nézni azt a rémséges verszóp s rabló állapotot? Hszen Rózsza Sándor bandája a Bakonyban s a Mórmos Jenőné a XVI. században a Katroza és Nyerges tájékán, való-ságos gavallér munkát végezt ehhez képest, amennyiben nem kineztek az embereket éveken keresztül, hanem egy-kettő végeztek velők szaporán.

Az inkriminált vers pedig így hangzik:

Figyelen hát ide teés ur!

Mig nemes tanácsunk végképp meg nem tisztul
S egy pár költő által bitófan meg nem ful,
Mig maunkon s bicego egyk-másik dohog,
S amig a trágyaló minden utcán locsog,
Amig a polgárság igaza meg kúrba,
Joga s becsülete taposva lesz sárba,
Mig városunk nem lesz másképp alakítva
S akasztófa-dombunk megrestaurálva,
Amig szabadon jár itt egy-egynélvny röpök,
Kiknek már rég börtönbe kéne lenniök,
Amig olyan banda jár a katroszába,
Mely a polgárságot soh sem vette számba
Amig sáp s esalt pénzen M. J. sok gab'nát vez.
Amig városunk csak menekedhik lesz,
Amig nyers erőszak s butaság kormányoz
S mindenféle gazság s tolvajás hurjányoz.
Amig sógor-, koma- és testvérség révén
Lészen pár vadállat a városunk élén,
Amig bűnös kezek számlálják a bankót,
Amig meg nem látjuk a 4000-res váltót
Amig kemény köből épülök magtárak,
Vályogból s szeméttel pedig városbázak,
Amig még nehányzor pótló meg nem kékül,
Karja, hasa, háta ismét meg nem kékül,
Mig meg be nem zárják a nyelvért: noha
S a gyermektársért, melynek ő nem oka,
Amig viráznak családok, lopások,
S vén bűnösök helyét szenvednek a mások,
Mig rendőrségünknek sehol se lesz párja
S amig szeretőjét Rebi, Zsuzsi várja
S amig tettel, szóval és cselid gyilkolnak,
Amig szolgabíró isten lesz a faluban
Mig B. Jancsi nem lesz a Gerics komája
Mig nyilvánosságra nem jó minden gazság
S ki nem derül minden de minden betyárság,
Nem lesz addig teés ur nálunk rendszer
S meg nem maradhat itt sem Isten, sem ember.

E közlemények miatt a városi tanács panaszára a kir. ügyészség kétféle nyilvános rágalmazás vétségért fogta pörbe Kőpeczi Bócz Józsefet. Mára volt kitűzve ezen ügyben a főtárgyalás *Agarasztó* bíró elnökle alatt. A tárgyaláson azonban a vádlott nem jelent meg. Orvosi bizonyítvánnyal akarta kimenteni elmaradását. A törvényszék azonban kiküldte dr. Minnich törvényszéki orvost, hogy vizsgálja meg a vádlott egészségi állapotát, dr. Minnich a megvizsgálás után jelentette, hogy K. Bócz József állapota nem veszélyes s részt vehet a tárgyaláson. A bizottság erre elrendelte a vádlott elővezetését a délután 3 órakor kezdődő tárgyalásra.

Kőpeczi Bócz József meg is jelent. Az esküdt-szék megalakítása után — kihallgatása folyamán — elő-adta a vádlott, hogy az inkriminált közleményeknek ő a szerzője. Ezeket afelelti elkeseredésben írta, hogy a városi tanács tagjai állásától fel-függesztették s négy év óta húzódó fegyelmi ügyében nem tud végérvényes ítélethez jutni. Kérte [közérdek] címén a bizottság elrendelését megengedni. Dr. Rácz Dezső előterjesztésében három újabb tanu kihallgatását is kérte. A bíróság elrendelte a valóság bizonyítását s helyt adott annak a kérelemnek is, hogy a most be-jelentett 3 újabb tanu kihallgatassék. Ezek beidézése céljából az elnök a tárgyalás folytatását a jövő esküdt-széki ülészakra halasztotta el.

§§ A bosszus. Pár hónappal ezelőtt történt, hogy az Auer gázüzőfőny részvénytársaság panaszára a budapesti büntető járásbírósg szabadalombiztosításért 300 korona pénzbüntetésre ítélte a *Durable* részvénytársaság volt vegyszékt Kóhl Györgyöt. Kóhl ugy állott bosszut a Durable részvénytársaságon, hogy ennek kereskedelmi igazgatóját Kádár Izsót sértő tartalmu közlekedelme stékküldözgetésével rágalmazta meg. Kádár panaszt emelt Kóhl ellen becsületsértés és rágalmazás vétségéért. A járásbírósg előtt megtartott tárgyaláson Kóhl viszonyvadását emelt Kádár Izsó igazgató ellen azért, mert ez dr. Pollák Illés ügyvédnek megmutatta a Kóhriá vonatkozó törvénykönyvi ki-vo-nat hiteles másolatát, amelyből kitűnik, hogy Kóhl 11-szer volt büntetve. A tárgyaló járásbíró ugy Kóhlt, mint a viszonyvadás alapján Kádár Izsó vezérigazgatót

elítélte rágalmazás vétsége címén 40-40 korona pénzbüntetésre. A kir. törvényszék leebbviteli tanácsa dr. Baróth Zoltán bíró elnökle alatt ma tárgyalta ezt az ügyet másodfokban s megsemmisítve az első bíróság ítéletét, Kóhl Györgyöt rágalmazás és becsületsértés vétségéért 8 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre, Kádár Izsót pedig csupán becsületsértés vétségéért ítélte el 40 korona pénzbüntetésre.

§§ Egy főhadnagy üsmelet. A debreczeni törvényszék idézést bocsátott ki ifj. Ürley Béla volt honvédhuszár főhadnagy ellen, hogy az ellene folyamatban levő magánokirathamisítási bünygyben jelentke-zék a debreczeni törvényszék vizsgálóbírájánál.

§§ Felmentett váltóhamisító. Váli Ferenc és felesége székesfehérvári vállalkozók, megszorulván pénzben, egyszerű módon segítették ki magukat a a zavarból. Váli Ferencnek egy 300 forintos váltóra egyszerűen ráirta testvérbátyjának *Juhász Imre*, ottani jómódú gazdaembernek nevét. Váli Ferenc pedig a hamis váltót értékesítette egy fehérvári takarékpénztárnál. Mikor a váltó lejárt, *Juhász Imre* rájött a tur-pisságra s megtagadta az aláírását. A megindított bün-vádi eljárásnál mindkét vádlott beismerte tettét, mire a törvényszék 6-6 havi börtönre ítélte őket. A királyi táb a mai tárgyalásán Váli Ferencnek azzal védekezett, hogy térje kényszerítette őt a váltó hamisítására, be-zárta őt a szobába és megveréssel fenyegette. Néhány tanu igazolta, hogy a férj brutális természetű s hogy feleségét többször megverte. A tábla a védő előter-jesztése szerint s *Balogh György* főügyész helyettes meghallgatása után felmentette Váli Ferencnek a vád alól, ellenben a férj büntetését változatlanul helyben hagyta. Az ítélet ellen a főügyész semmisségi panaszt nyújtott be.

TÁVIRATOK

London, október 15. *Methuen* lorde ma utasítást kapott Edvárd királytól arra nézve, hogy azonnal utazzék Bécsbe, hogy Ferenc József királynak átadja a brit hadsereg marsalljénezeit.

London, október 15. *Earl of Hardwicke* az indiai minisztérium, *Earl of Donough Moret* pedig a hadügy-minisztérium államtitkárává nevezték ki.

A román trónörökös főnök keresztelése.

Bukarest, október 15. *Miklós* romániai herceg holnap Sinajában tartandó keresztelésére *Sturza* miniszterelnök és *Staeosco* igazságügyminiszter odantaztak. A többi miniszterek és meghívott személyiségek holnap reggel utaznak Sinajába. A herceg keresztapja *Miklós* orosz cár, kit *Doegorucki* herceg főhad-segéd fog képviselni. Utóbbi holnap reggel érkezik Sinajába. *Károly* herceg holnap ünneplő 10-ik szü-ltetése napját.

A francia-angol egyezmény.

Páris, október 15. A nemzetközi választott bíróság francia parlamentáris csoportja nevében *Destour-nelles* képviselő *Delcassé* külügyminiszterhez üdvöz-lő táviratot intézett a francia-angol egyezmény létrejöt-te alkalmából, melyben kifejti, hogy a konvenció bizto-sítja a hágai választott bíróság jövőjét, mely Orosz-ország nemese indítványára 26 állam hozzájárulásával létesült. Üdvözlő táviratot küldött *Arnaud*, a roueni kongresszus, valamint a béke és szabadság internacio-nális ligájának elnöke is.

Az armentièresi béharó.

Páris, október 15. A konzervatív lapok azért neheztelnek, hogy *Armentières*ben mintegy 10.000 sztrájkoló egy utcát kifosztathatott és egy házat felgyújt-hatott, a nélkül, hogy csak egyet is letartóztatnak volna, bár 4000 katoná volt jelen. Tegnap több rend-zavart letartóztatnak, köztük kettőt, kik két papot megtámadtak és késszurásokkal megsebeztek.

A szkupstinából.

Belgrád, október 15. A szkusina elfogadta az 1902. évi költségvetés érvényességének 1903. végéig való kiterjesztésére vonatkozó kormányjavaslatot első olvasásban. A jelirati vitát holnapra tűzték napirendre.

Belgrád, október 15. Hír szerint a felirati javaslatban a *szkupstinának* a hadsereg érdekében törtenőnd intézkedésekhez való állását tárgyzató helyet úgy fog-ják megállapítani, hogy kifejezést nyerjen a szkupsti-nának állaspontja a június 11-iki eseményekkel szemben. E szerint az illető helyet következőleg fogják szöve-gezni: A szkupstina legnagyobb készséggel megteszi az intézkedéseket, melyek szükségesek arra nézve, hogy a hadsereg, mely a néppel egyetemben e feltétl bebizonyította, hogy hazája drágáb, mint minden más, készségével valósággal biztosítéka le-gyen nemzetünk jobb jövőjének. Mint a nép igazi véleményének kifejezője, meg van győződve a szkupstina, hogy a szerb hadsereg hivatása és fel-adata magaslatán áll. A szkupstina tudja, hogy a had-

sereg a néppel, mint amelynek reménysége, mint ma-gában teljesen egységes áll szemben és hogy a nagy szerb hadi zseni unokájának vezetése alatt belsőleg egyesülve, fehéred trónja körül csoportosulva, meg fog felelni azon reménységnek, melyet a szerb nép fiz hozzá.

Közzgazdasági táviratok.

Frága, október 15. Az osztrák és a magyar környázások iteni fődkegyesülete ma elhatározta, hogy mozgalmat indít a pótdíjak ellen s e részben indítványt fog benyújtani a központi egyesülethez.

Bécs, október 15. (*A Budapesti Napló* telefonjelen-tése.) Eladatott buza: tszavidéki 8.15-8.60 K. ma-rosi 8.15-8.40 K., mosoni 7.75-8. — K. Rozs, tót fel-vidéki 6.60-6.80 K., pestmegyei 6.55-6.70 K. Ten-6.55-6.70 K. Zab 5.70-6.20, válogatott 6.70 K.

New-York, október 15. (*Terményfőssze.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 9.8) (9.70). Októberre 13.85 (13.28). Januárra 9.50 (9.41). New-Orleans-ban helyben 10.5% (10.4%). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 9. — (9. —). Stand white Philadelphában 8.95 (8.95). Refined in Cases 11.70 (11.70). Credit Balances at Oil City 1.63 (1.68). — *Zsír:* Western steam 8.40 (8.40). Rohe és Brothers 7.70 (7.70). — *Tengeri irányzata* tartott. — Októberre —. — (—) — Dec-re 52. — (52. 1/2). — Májusra 49 7/8 (50. —). — *Buza irányzata* tartott. — Píros ősi helyben 85. 1/2 (85. 1/2). — Októberre —. — (—). — Dec-re 86. 1/2 (85. 1/2) — Májusra 83. 3/4 (83. 3/4). — Júliusra —. — (—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1. 1/2 (1. 1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5. 3/4 (5. 3/4). — Októberre 4.70 (4.75) Januárra 5.05 (5.10). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.70 (3.65). *Cukor:* 3. 3/4 (—). — 3. 3/4). *Őn:* 25.65-25.80 (25.60-25.70). *Réz:* 18. —-18.12 (13. —-13.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 15. (*Terményfőssze.*) (*Zárlat.*) *Buza irányzata* tartott. Októberre 60. — (76. 1/2) Dec-re 79. 1/2 (78. 3/4). — *Tengeri irányzata* tartott. Októ-berre 45. 1/2 (45. 1/2) — *Zsír:* Októberre 10.65 (10.82) Dec-re 8.67 (8.87) — *Szalonna* short clear 8.18 (8.18). — *Sertészsír:* Októberre 11.80 (11.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Éji séta.

A puszta erdőt tépelőde járom.
A messzeségből rám tekint a várom
És mintha szólna berokadt fala ...
Az elvirult fa hulló, sárca lombja,
Szárak levél zörög, sírga mondia,
Hogy egykor itten szebb világ vala.

És száll a szó, a szivepesztő ének ...
Majd lassan elhal és a csöndes éjnek
Nagy tengerében végleg elenyész.
És kél a holdnak sápadt, gyér világa,
Amire fényt vet: nem mező virága,
Csak rothadó fá s viruló penész.

Erdő, mező, ég és föld összefolyának ...
Remegve halom hangját a bagolynek,
S e hughóság oly ijesztő. csodás ...
Csak most nyugod tel meg az esticsillag,
S én már tündözök: vajh mikorra virrae?
Vajh jó-e már a hajnalpírkedés?

Még itt az ősz, még hire sincs a télnek ...
Oh mennyit kell még várnod, túrnod, élned,
Mig a tavaszra kivirul az ég ...
A puszta erdőt tépelőde járom.
Szélférgelget kavargva száll a tájon
És zúgva szól! „A bánat gyavaság!”

Gellért Oskár.

† **Nőgyógyászati a kínaiaknál.** Egy *Kung-tan-lam* nevű kínai orvos tikzletes könyvet írt az orvosi tudományról. Ennek a könyvnek különösen az a része érdekes, amely a női bajokról szól. A női betegségek szerinte olyanok, amelyek gyógyíthatók, és olyanok, amelyek gyógyíthatatlanok. — Minden nő-nél az a fontos — írja a kínai Aeskulap — hogy a *szive és a természeté jó-e, vagy rossz*. Ha egy asszonyról azt hallom, hogy erőnyes, szelid, erkölcsös, apósát és anyósát tiszteli, becsüli, férjét megbecsüli, jó házi-asszony, nem idegenkedik a tütől, gondot visel a selyemhernyókra, szóval nem tesz olyat, mely ne lenne jó, akkor azt mondom magamban, hogy az az asszony *sohasem lesz beteg*. Ha mégis megbetegszik, *könnyen meg is gyógyul*. De vannak olyan asszonyok, akik férjüknek nem engedelmekednek, az őstket nem tisztelik, szép ruhákra vágyának, szóval minden asszonyi vétekekben bűnök. Az ilyen asszonyoknak az ég betegséget küld a *szivük és a bordájuk közé s ezek nem gyógyulnak meg soha*. Írtam ezeket komoly intelműl az asszonyoknak, mert én nagyon jól ismerem az ő betegségeket.

— **Patti gyémántjai.** New-York előkelő és műértő asszonyait most az a nagy kérdés foglalkoztatja, hogy Patti Adelina visszavonhatatlanul utolsó körútjára magával viszi-e az Egyesült-Államokba híres ékszereit. Az imprezárióknak az az embere, aki a sajátot dolgozza meg, azt mondja, hogy elviszi. A diva ékszereinek az értéke állítólag megüti a harmadik milliót. Mindig bolondja volt a drágaköveknél s vagyonának nagyobb része ékszerekbe van fektetve, amik semmit sem karnatoznak. Kétszer is meggondolja, hogy nem kockázatos dolog-e akkora kincset vinni át a tengerre. De ha mégis elviszi, kiszúrja velük a dollárkirálynő szemét s ennek „borzalmas” következményei lehetnének, tekintve az amerikai milliommónok ismeretes élettékénységét és irigységét. Mikor a diva legutóljára ott járt, a hangversenyeken olyan ruhában jelent meg, amelynek dereka tele volt hintve a legbámulatosabb gyémántokkal, s a haja is merő egy gyémánttenger volt. A gazdag amerikai nőket majd megetté az irigység. Mikor azonban körútját olvégezve visszatért Amerikába, a sajtó azt írta, hogy mindaz a nagy ragyogás és fény csak utánzat volt, mert ékszereinek eredetijét egy londoni bank pénzsekreányei őrzik. Majd most az amerikai hölgyek résen lesznek, hogy az igazi ékszereket hordja-e Patti s a fontos művészeti kérdés most lényegesen foglalkoztatja egész Amerika nővilágát.

— **A fogkefe.** Az egészség fenntartásának egyik legfontosabb feltétele a száj és fogak ápolása. Általában elfogadott nézet, hogy a száj ápolásában a legelső szerepet a mechanikus tisztítás játssza, hogy szükséges a száját legalább reggel, este és ajánlatos ezenkívül minden étkezés után mosni. A szájtisztításra a fogkefe szolgál továbbá a fogpiszkáló és a selyemfonal. Erről a kérdéstről dr. Höncz Kálmán kolozsvári egyetemi tanár érdekes cikkeket ír a *Jó Egészségben*, amelyben a fogkeféről és helyes használatáról a következőket írja: Számítatlan fogkefélét lehet az üzletekben látni, úgy, hogy a vevő igazán nehezen tud választani. Tekintettel arra, hogy a fogak egy ívben vannak elhelyezve, az egyenes vagy pláne domboru fogkefék nem felelnek meg a célnak, miután ezek csak hiányosan érintik az íves fogsort. Legelőszöribb homorú, a vége felé szélesedő fogkefék használni, amely legjobban illeszkedik a fogsor ívéhez. A fogakat a kefével minden oldalról meg kell mosni, tehát nem csak azok melles részét, hanem a rágó felületet és a fog belső részét is, s erre a célra legelőszöribb domboru fogkeféket használni, amelyek leginkább találják a fogsor belső homorú ívéhez. A fogak kefélése azonban nemcsak vízszintes, hanem függőleges irányban is történik. A nyelv kefézése, vagy annak lekaparása halosant, vagy más eszközök segítségével káros mert ez a nyelv hámlóinak sorvadásához vezet.

A fogkefe sertéi sem tulkevények, sem pedig igen puhák ne legyenek. Előbbiek megsértik a foghúst s így idővel káros hatásúak; az ilyen kefe használatát alatt a foghús kemény, kerges és heges lesz, a fog nyakáról visszabuzdók, a gyökerek cementjét fölfedi, ami az ugynevezett fogkopásnak, ha nem is előidézze, mindenesetre elősegíti. Az igen puha fogkefék pedig a kívánt tisztításra nem képesek. A fogkefére nagy gondot kell fordítani, használat előtt igen jól kell mosni. A fogkeféknél nem arra kell súlyt fektetni, hogy drága legyen, hanem inkább gyakrabban kell újjal kísérlni. Gondosan kell kerülni a silány gyártmányokat, miután rossz fogkefékből könnyen hullhatnak ki a sőrtek, amelyek a foghús alá, a gégébe, vagy a gyomorba kerülve, komoly, sőt életveszélyes bajokat idézhetnek elő. Boncolásoknál kiderült, hogy sok vakbélgyulladás az ilyen fogkefe-sörte okozta.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

— **Kereskedelmi oktatás.** Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács iparoktatási szakosztálya dr. Matkovics Sándor előnökele alatt ülést tartott.

Elnökebb vita indult meg a budapesti felső építőiparisokla rendes tanulóyama tanulmányidejének új beosztása körül. A tanács egyrészt azon okból, hogy a tanulók a tanulmányi idő tartama alatt hosszabb építési gyakorlatra tehessenek szert, másrészt azért hogy a tanulók oly időszakban végezhessek be tanulmányukat, amikor az építőipar gyakorlatba való belépésük jobban biztosítható, kimondta, hogy a hat félévre terjedő tanulmányi idő olyképpen osztandó be, hogy az első félév november hó 1-én kezdődjék és a hatodik félév január hó végén végződjék. Kimondta még a tanács, hogy egy a tanulmányi idő alatt, mint az ezt követőleg megkivánt kétévi gyakorlat csak akkor számíthat be, ha ezt tényleg építési gyakorlatban töltötték és az irodai munkásság ebbe a gyakorlatba be nem számítható. A Letz-féle pozsonyi elektrotechnikai iskola ügyének tárgyalásánál a tanácsban az a teifogás domborodott ki, hogy elvben nem lehet elzárkózni az elől, hogy megelégtel feltételek mellett magániparisokláknak is nyilvánosságú jog adassék.

— **Sorsolás.** A Magyar Jelenlő-Hotelbank 3%-os nyeresémenykötvényeinek tervszerű 34-ik kisorsolását az október hó 25-ikére eső vasárnap miatt szombaton, azaz október 24-én délután 4 órakor fogják megtartani.

— **Hajózás.** A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a Budapest—Mohács között közlekedő személyszállító ha-ók Erd és Batta állomásokat október 16-ától kezdve ismét érinteni fogják.

— **Vasutak bevétele.** Az Osztrák-magyar államasutattársaság bevétele 1,998.104 korona (— 89,786 korona). A Déliavasút-társaság bevétele 3,857.162 korona (— 18,868 korona).

— **Szezárnak.** A kontingens nyersszezára Budapestben 38,60 korona pénzben, 89,60 korona áruban.

— **Béccelen a kontingentál kászárú 42,80 korona pénzben 43,20 korona áruban.**

— **Gyors- és teherárú házhosszallítása.** Az államasutak a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugati és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárúkat a címzettnek saját fuvarosával házhöz szállítatja, ha a címzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselőtelepen lakik. Ugyancsak fuvarosával váltogatja el a Budapestben átmenő és azon Budapestre helyben rendelvámárúkat is, egyttal a külföldről érkező — házhöz szállított — szállitmányok után kiállított árnyilatkozatokat is megbizottágya által állitattja ki. Utánvételrel terhelt, Budapestben a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly árú, melyeknek összszulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállitotnak házhöz. Jogában áll mindenkinek, hogy a magyar kir. államasutak igazgatósága által e célból szerződötletet fuvarozónak közbenjárását kászárú utasitást adhasson. Ez utasitást az illető állomáson még az árú megérkezése előtt írásban nyujtandó be. A házhöz való elszállitási díjak a következők: a) gyorsárúkért: 10 kg. szulyig 30 fillér, 10 kg.-tól 25 kg.-ig 40 fillér, 25 kg.-on felül 50 kg.-ig 50 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 40 fillér, b) teherárúkért: 50 kg. szulyig 40 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 30 fillér. A statisztikai árnyilatkozatok kiállitására a vállalkozó nyilatkozatontként 10 fillért számíthat. Az árú házhöz szállitása esetén, ha az árúlogyasztási vagy vámilletékekneke alátveve nincs s az a címzett fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható s az árút ott át is veszi, csak a fuvarlevélben felszámított összeget szedék be. Ha az árú vámilletékek vagy fogyasztási adónak van alátveve, még a címzettnek készbesitendő ványugta, illetve adóbárcá szerint fizetett vámilletéket, fogyasztási adó és ványkövetési illetékek is megfizetendők. A szállitmányozó az árú a lakás vagy üzlet helyéig ama részébe tartozik állitani, melyet e célra neki kijelölték. Ha a címzett az árú beuvarozása idején lakásán nincs, a másodsor, esetleg többször is megkiszérített készbesitésért külön illeték nem számítható fel. Ha a címzett az árú átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi a visszavitel, újra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a díjazásbászertli illeték újból felszámítható. Esetleges passzok a budapest-jobbparti üzletvezetőséghöz juttatandók.

— **Szarvasmarhavásár.** (A budapesti marhavásáré téri vásári pénzár-részvétel-társaság tudósítása.) Felhajtás: Vágomárhák. Magyar ökr 710 darab, magyar tehén 214 darab, szerbiai ökr 3477 darab, szerbiai tehén 1460 darab, növedésmarha 21 drb, bivaly 202 drb, bika 197 darab, összesen 8311 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalivaly ökr 22 darab, fejőstehén 222 darab, igás bivaly — darab, tünö — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig: vágomárhákért: Magyar hizott ökr, legjobb minőségű 66.— K.-tól 76.— K.-ig, kivételesen 80.— K., 100 kilóknént élő szulyban, középminőség 60.— K.-tól 64.— K.-ig, silányabb minőség 52.— K.-tól 58.— K.-ig, Magyar legelőmarha jobb minőségű 58 K.-tól 61.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, Silányabb minőségű 48 K.-tól 56 K.-ig. Tarka hizott ökr, legjobb minőségű 70.— K.-tól 78.— K.-ig, kivételesen 80 K.-ig, középminőség 62 K.-tól 68.— K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 60 K.-ig, Szerb és boszniai ökr legjobb minőség 52 K.-tól 72.— K.-ig, kivé-

REGÉNY

A szép özvegy

— REGÉNY —

Írta: KEVILL-DAVIES ALBERT

(55)

Most Hardennét értesíteni kellett a halálesetről és e szomorú köteleességet Munravenné vállalta magára. Ez a jöleiki asszony a legkimételesebb formában oldotta meg feladatát és nagyon megkönnyebbült, látva, hogy a fiatal asszony mily filozofikus nyugalommal tudja viselni a csapást, bár a valóságban mélyen megrázta férjének hirtelen halála. Aznap este, miután az orvos kijelentette, hogy Alice teljesen kihaverte baját és az utazás nem árt neki, a lord, a nővére és unokaöccse visszatértek Beachvillebe.

Forster, a lord ügyvédje Dansvilleban maradt, hogy Hardenné segítségére legyen és hogy az elhunyt Harden ügyvédjével tanácskozzék, akit táviratilag kért föl megjelenésre.

XXXV.

Szeretem az Océánt.

Clinker Londonba sietett, körülbelül olyan ember érzésével, aki a lóversenyen fogadott, de nem bizik lovának győzelmében. Elhatározta, hogy mihielyt lehet, felkeres Londonban egy bizonyos helyet, mert meg volt győződve, hogy a szökevény asszony okvetlenül elmegy oda. A kérdés csak az volt, ki ér oda előbb, és ez a kérdés nem csekély izgalomba hozta. Minden körülmény a szökevény javára egyesült. Mert az özvegy több órával előnyben volt és biztosra vehette, hogy egyetlen percet sem enged majd kárba veszni. De az a hely, ahová meggyőződése szerint a keresett nő legelőszöribb el fog látogatni, az a bank volt, ahol

pénzt letétbe helyezte, ahogy ezt Fuller Dora megmondta neki és minthogy a bankokat kilenc óra előtt nem szokták felnyitni, a szökevény előnye ezzel jelentékenyen csökkent. Effie hajnali három órakor érkezhett a London—Eusthorhi pályaudvarba, de kilenc óra előtt nem vehette föl pénztét. Clinker azonban déli egy óra előtt nem jöhetett oda. Így tehát az özvegy négy órával még mindig előnyben volt. Nem volt valószínű, hogy sokáig halogassa látogatását a bankba. Az az egy bizonyos volt, hogy a bankban megtudhatja, mikor volt ott a szökevény.

Mihielyt Clinker és Dora Londonba értek, egy bérkocsin azonnal elhajattak a bankhoz. Clinker a kocsiban maradt, de Fuller kisasszony kiszált s a pénztárhoz ment.

— Megmondhatná nekem, uram, vajjon itt volt-e már Leonard asszony? — kérde a pénztárost a legmegnyerőbb kifejezéssel. — Megbeszéltem vele, hogy itt találkoznék, és félek, hogy megkéstem. Lekéstem a vonatról.

— Már itt volt, — hangzott a válasz, — Leonardo asszony mindjárt az üzlet megnyitása után megjelent.

— Mily kár, — szólott Dora. — Együtt akartunk Párisba utazni s most alkalmasint egyedül utazott, azt hívné, hogy én nem jövök el. Nem hagyott hátra semmi üzenetet számomra?

— Nem.

— Fölvette a pénztét, vagy talán azt mondotta, hogy visszajön? Ha jól tudom, az volt a szándéka, hogy itt sekkel látja el magát.

— Nem hagyott hátra semmiféle üzenetet. Pénzt veit fel, de sekkről még említést se tett. Tölem kérdezte, vajjon az angol bankjegyekkel fizethet-e Párisban úgy, mint az aranyval. Megnyugtattam őt, mire ő kijelentette, hogy ez esetben többre becsüli a bankjegyeket.

Miss Fuller éppen Effie révén ismerkedett meg e bankkal és ott helyezte letétbe pénztét. Elövette sekkönyvét, közönyösen kitöltött egy sekket azzal, hogy a maga számára fizetendő s átnyujtotta a

pénztárosnak. Mialatt ez leolvasta az összeget, azt kérde: Egész járandóságát fölvette itt Effie — Leonardo asszonytól értem. — A pénztáros egy pillanatilag habozott, mert a bankhivatalnoknak sem intézetük, sem idegen emberek üzleti ügyeiről nem szabad beszélni, de mert tudta, hogy miss Fuller és Leonardo asszony barátnők voltak és gyakran együtt fordultak meg a bankban, nem tartotta indiskrétnak a kérdést.

— Az egész járandóságát fölvette bankjegyekben.

— Nagyon szépen köszönöm, — válaszolt Dora. — Azután eltette pénztét és kisietett Clinkerhez, akinek azonnal elmondotta, hogy mit tudott meg.

— Az az asszony nem barátja a félrendszabályoknak, — szólott Clinker bosszusan, — eljött ide s oly hidegvérűen fecsegett egy bankhivatalnokkal, mintha mise történt volna, pedig tudnia kellett, hogy néhány óra mulva itt leszünk és tudakozdunk utána. Most már az a kérdés, mit kell tartanunk a párisi utjáról. Azt akarja-e velünk elhítenni, hogy Párisba megy, vagy azt, hogy nem megy oda?

— Sohasse bibelődjünk evvel a kérdéssel, alkalmasint festette, hogy tudakozódní fogunk utána a pénztárosnál.

Azután megtették mindazokat az intézkedéseket, amelyeket minden szökevény nyomozásakor meg szoktak tenni. Kikerdezték az ensthorhi pályaudvaron az összes kocsisokat és portásokokat, de senkikem emlékezett a leirt nőre. Clinker fölmutatta Leonardo asszony fényképeit, miss Fuller gépének kézziményeit, amelyekben St. Franciscoban fölismerték az özvegyet. Itt a pályaudvaron nem ósmerte föl senki. Clinkert nagyon lehangolta fozadásának eredménytelensége. Nyilván áruházt öltött a vonaton az özvegy és korábbi ruhájában csak a bank pénztára előtt jelent meg. Egy detektiv segítségével megszerezte Clinker azoknak a bankjegyeknek a számaint, melyeket Leonard asszony-nak ezen a reggelen kifizettek. Talán ez nyomra vezetheti. (Folyt. köv.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERÁHAZ.
Péntek, 1903. október hó 16-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Péntek, 1903. október hó 16-án.
Előszór:

Sötétség.

Színmű 4 felvonásban. Irtai Rutkai György.

Személyek:

Váry Kálmán	Szacsavay Istványa	Jászai M.
Clementine	Helvey István Lajos	Császár
Emma	Márusa E. Bognár	Rózsabegyi
Andor	Dezso Veres	Mészáros
Rudas József	Gabányi Vérésné	Vizvári
Vera	Liget J. Róza	Váradi A.
Erdős László	Gyenes Mici	Paulay E.
Istványa G.	Ujházi Franci	Batizfalvi

Kézlete 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1903. október hó 16-án.

Dr. Nebántsvirág.

Bohózat 3 felvonásban. Irtai Mars és Desvallières.

Fordította Hajó Sándor.

Személyek:

Lachevrette	Góth Jojotte	Harmat
Bois d'Arcy	Tapolczai Pimbert	Balassa
Francine	Kertész Parlagas	Vendrei
Chambaudier	Hegedűs A herceg	Kazaliczky
Marcelle	Pécsi P. Szolimán pasa	Gyöző
Léopardy	Tanny Mounoutte	Bárdi

Kézlete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1903. október hó 16-án.

"Magyar dal"

melodráma. Szövegét Irtai Herold Sándor, zenéjét szerelte Ketter Jenő.

Költő: Szirmai

Utána:

Küry Klára felléptével:

Huszárkisasszony.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irtai és zenéjét szerelte Bokor József.

Személyek:

Haraszthy Kovács M. Bartos	Irsai
Melánia Hegyi Haragos	Kenedich
Cecil Rédei Scineidig	Pázmán
Murph Solymosi Muki	Ujvári
Pepita Küry Szobalány	Nagy M.
Török Miklós Szirmai Jancsi	Kalocsi

Kézlete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1903. október hó 16-án.

Előszór:

Tavas.

Nagy operett 3 felvonásban. Duvall és James után Irtai Linaud és Wilhelm. Fordította Mérei Adolf.

Zenéjét szerelte Strauss József.

Személyek:

Bsap Gusztáv Szabó Szalóki báró	Gömöri
Margit Keleti A báróné	Kornai
Hollós Sziklai Gál Feri	Rónay
Cecilia Fenyvessi Anna	Szentgyörgyi
Ernő Farkas Mayer	Girtó
Berta Szabó E. Náci, pincér	Tollagi

Kézlete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Péntek, 1903. október hó 16-án.

Berlini élet.

Irtai: dörmötöri Németh Péter.

Kézlete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Ma és mindnap

Legénység a földélezen.

Közműs operette **Harisch J. L.**-től.

Zenéjét szerelte **Zsitz J. N.**

Főszereplők:

Door Jenny, Fröhlich Éma, Sederl Anna,

Baumann Károly, Mariot Zsiga,

Roland Otto, Schiller Oszkár

továbbá

A kapitány ur.

A Tarka Színpad pályanyertes ujdonsága.

10 elsőrangú különlegesség.

Alkers,

A viz alatt élő emberek stb. stb.

A télkerben reggeli 5 óráig **Vörös Elek** előnyzene-kara hangversenyek.

E HÉTEN

az idény fődivatját képező Blouse és pongyola kelmék őrjási nagy minta választékban.

A Blouse viselet oly általános, hogy minden hölgy jól teszi, ha már most, míg a készlet tart, beszerzi az őszi és téli Blouseok anyagát.

Legfinomabb tiszta gyapjú és mosható flanel kaprározás mintában bordúrral vagy annél **1 méterenként 1 frt 15 kr. és 1 frt 25 kr.**
120 cm. széles skót kockás tiszta gyapjú Blouse-kelme, míg soha nem létezett remek minták mterje **1 frt 35 kr.**

Csak a cég részére gyártott s máshol nem kapható különlegesség!

Tiszta gyapjú mintázott posztó, elragadóan szép mintákban, mterje **1 frt 45 kr., 1 frt 75 kr. től 2 frt 50 krig.**

Mindenmü francia és angol divatkelme a legnagyobb választékban.

Mosókelmék a legszebb francia és angol divatszövetek mintáinak utátaza. mtrkéknt **35 krtól 50 krig.**

Szövetminták s nagy mosókelmek mintakönyv ingyen és bérmentve küldetik.

Weiner Máttyás

női divat áruháza

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 3. sz.

Az összes őszi és téli ujdonságok nagy választéka a cég kirkakntan megtekintetők.

DEÁK FERENCZ ÉLETE ÉS JELLEMRAJZA

MEGJELENT 1876-BAN, DEÁK FERENCZ HALÁLAKOR.

Ara 60 fillér.

HUSZONHÉT évvel ezelőtt Deák Ferencz halálának hatása alatt iródtott ez a füzet a haza elhunyt bölcsének emlékezetére. Most nem gyász, hanem örömmünnepep ül a nemzet, Deák Ferencz születésének 100-ik évfordulóját, mely alkalommal ismét aktuálisá vált ez a gyönyörűen megírt kis élet- és jellemrajz. A füzetnek nagy érdekességet kölcsönöz, hogy aki írta, az még az "örög úr" életében, személyes érintkezés alapján szerzett impresszióit vette papírra, valamint kiválóan érdekelhet mindenkit a gyűvészdárad előtti politikuskonak é füzetből kivilágó gondolkodásomódja is.

A FÜZET DEÁK FERENCZ SIKERÜLT ARCZKÉPÉVEL VAN ELLÁTVA.

Kapható az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvény-társulatnál (Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 54.), valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Műsoron levő zeneművek

kaphatók

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) zeneműrártárában, eszé. és kir. udv. könyvkereskedésében Bpest, VI., Andrássy-ut 21.

Operák szöveggel.

Auber. Stumme von Portici	7.20	Kor.	Wagner. Bolygó hollandi	7.20
Beethoven. Fidelio	3.-	"	" Götterdämmerung	12.-
Bizet. Carmen	10.80	"	" Siegfried	12.-
Boldieud. Weisse Dame	3.-	"	" Tannhäuser	9.60
Donizetti. Lucia	3.60	"	" Tristan és Isolda	9.60
" Lucrécia	3.60	"	Weber. Büvös vadász	1.80
" Regimentstochter	4.80	"	Zeller. Kellermester	6.-
Flotow. Martha	7.20	"	Ziehrer. Svihákok	5.40
Goldmark. Berlichingeni Götz	18.-	"	" Három kívánság	6.-
Haydn. Jahreszeiten	3.-	"	Operettek magyar szöveggel.	
Kreutzer. Nachtlager	3.-	"	Barna. Egy görbe nap	3.-
Lortzing. Wildschütz	4.80	"	" Casanova, 2 füzet	3.-
Leoncavallo. Bajazzo	14.40	"	Bower. Sötét kamra	3.-
Meyerbeer. Afrikai nő	7.20	"	Caryll. Kis szökevény 2 füzet	3.-
" Ördög Róbert	7.20	"	Donath. Ferde világ	3.-
" Figaro	3.-	"	Fehér. Katalin, 2 füzet	3.-
" Varázsfuvola	2.40	"	Hervé. Lili, 2 füzet	3.60
Rossini. Seviliai borbély	7.20	"	Husza. Bob herceg, 2 füzet	3.-
" Tell Vilmos	3.-	"	Kerker. New-York szépe, 2 füzet	3.-
Verdi. Aida	14.40	"	Kun. Tudós professor Hatvani, 2 füzet	2.40
" Traviata	7.20	"	Kun. Rodostó	2.-
" Trovatore	7.20	"	Lehár. Drótós tót, 2 füzet	3.-
" Rigoletto	7.80	"	Lincke. Indra, két kézre	3.-
Wagner. Bolygó hollandi	6.20	"	" Luna asszony	3.-
" Lohengrin	10.80	"	Serlybach. Hoffmann meséi 2 f.	3.-
" Siegfried	12.-	"	" Offenb. Caokón szerzett völegény 3.60	
" Tannhäuser	10.80	"	Stoll. Niobe, 3 füzet	3.-
" Tristan és Isolda	12.-	"	Suppé. Modell, 2 füzet	3.-
		"	Zeller. Kellermester, 2 f. kétkézre	3.-
		"	Ziehrer. Svihákok, 2 f.	3.-
		"	" Die drei Wünsche, 2 f.	3.-

Operák és operettek zongorára 2 kézre.

Auber. Stumme von Portici	2.40	Aletter. Légyott. Intermezzo	1.80
Beethoven. Fidelio	1.80	Bihari. Bir király	1.20
Bizet. Carmen	7.20	Böhm. Demokrata-csárdás	2.-
Boldieud. Weisse Dame	1.80	Cannon. Bennem pezsg a vér, Cake Walk	2.-
Donizetti. Lucia	1.80	Dankó Pista. Hatyudalok	4.-
Erkel. Bánk-Bán	6.-	" 50 dala	4.-
" Hunyady László	10.-	Dózi. Dalok gyűjteménye	5.-
Flotow. Martha	4.80	Népdal. Ha tudod, hogy nem szeret-tél, mért esátlál meg engemet	1.60
Gounod. Faust	7.20	Husza. Dal a gummirádiról	1.50
Haydn. Négy évszak	1.80	" Tennis-kuplé	1.50
Jones. Gésák	6.-	" Hunnia-keringő	2.-
" Görög rabszolga	6.-	Huber. Stör ich?	2.40
" San-Toy	6.-	Husser. Ein süßes Geheimnis	1.50
Kreutzer. Granadai éji szállás	1.80	Lincke. Glückwurmchen-Idyll	2.16
Leoncavallo. Bajazzo	8.40	" Luna-keringő	2.40
Lortzing. Vadorzó	2.40	" Indra	2.40
Mader. Piros cipő ballett.	7.20	" Verschmähte Liebe	2.40
Mascagni. Parasztbecstület	6.-	" Es war einmal	2.16
Meyerbeer. Afrikai nő	3.00	Merkl. Mir san im Wasser!	1.50
" Hugenották	4.80	Napvirág és a nap	2.16
" Proféta	4.80	Patat. Dori von Freischmecker	1.80
" Ördög Róbert	1.80	Reinhardt. Édes lányka, keringő	2.40
Mozart. Don Juan	1.80	" Rózsabimbó és a nap	2.16
Offenbach. Hoffmann meséi	10.-	Rudd They. Found Me	2.40
Rossini. Seviliai borbély	1.80	Sousa. Fregoli-induló	1.50
Strauss. Boregér	5.40	" Cadot-induló	1.50
Verdi. Aida	9.60	Webster. Lustigen Neger CakeWalk	1.80
" Tévedt nő	4.80	Ziehrer. Zauber der Montur, induló	1.80
" Troubadour	3.60		

Nodusin Aranyér-balszam.

Egyedülálló szer, mely operáció vagy égetés nélkül tökéletesen és biztonsággyal gyógyít a vak, valamint a nyitott aranyéret. Kórházilag kirkórháza. Teljesen ártalmatlan. Elismert levek szerint ezákat és ezákat teljesen kigyógyított. Törvényesen védve. Kapható a készletén: Nagy Kálmán gyógyszerárta, Nyiregyháza, továbbá Török Józsefnél, Budapest, Király-utca és a többi gyógyszerártaiban is. Ara használati utasítással együtt 4 kor., bérmentve küldetnek pótván 3 kor., az ésegg előzetes beki-ldése vagy utasítást ellenében.

Legújabb levező.

Legújabb levező, öngyűvő és hálal tükör. A közönséges életben előforduló mindenféle levező, meggyászok, ajánlatok, szerződések stb. mintáival, Aranyér 2 kor., köve 2 kor., 40 fill. Az ésegg előzetes beki-ldése esetén bérmentve küldetnek meg. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy ut 21. szám.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijf'trate) BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 1, (A nemzeti színház bérházában).

Igazgató: TOLNAY LAJOS. Vezetők: STIGNITZ IMRE. 1902. év végeig 250 millió korona biztosítás kötetett

Kivonat a díjtáblázatokból											
A tőke elhalalozás alkalmával fizetendő						A tőke 20 év után vagy ideelőtt elhalalozás alkalmával azonnali fizetendő					
Díjtétel 100 korona után											
Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
25	1.80	34	2.30	43	3.10	52	4.06	26	4.11	34	4.22
46	4.56	26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.38	26	4.12
35	4.24	44	4.61	27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	4.52
47	4.77	28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14
37	4.30	46	4.67	29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64
29	4.15	48	4.84	30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93
30	4.16	49	4.90	31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24
31	4.17	50	4.99	32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57
32	4.18	51	5.06	33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.92
33	4.20	52	5.14	34	2.30	43	3.16	52	4.64	61	7.28

A társaság mindenmü biztosítást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m. i. tökéletesen tudós és hálal-estére szóló, valamint ösvégyi nyugdíjbiztosítást, azonnali kezdés és elhalasztott életjáradékokat, kirkasításti biztosítékokat, gyermekok részére stb. Bővebb felvilágosítással szolgál a magyarországi vezérképviselelő Budapestben, valamint a vidéki kirendelők.

Referenciákat a Magyar Államános hitelbank ad.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Szombat	Kodkírány A csavargók és a királyleány	Sötétség	Dr. Nebántsvirág	Magyar dal Huszár kisasszony	Tavas
d. u. Vasárnap este	Berlichingeni Götz	Sötétség	Dr. Nebántsvirág	Masinka Magyar dal Huszár kisasszony	A drótostót Tavasz

Minden az egyszerű beiktatás nonpareille betűből 4 allér. Vas-tagabb betűből 8 allér.

HIRTETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. szám.

Szerkesztési telefon-szám: 56-12.

Felvilébeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a választás szükséges belyeget kell mellékelni.

Tudakozásnál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések Kerepesi-ut 25. sz. alatt

- Blockner J. hirdetői iroda... Bronner József... Deusch Mikszáns... Eckstein Bernát... Engelmann Mór... Franke Pál... Fischer J. D... Goldberger A. V... Goldner Jozsef... Goldruber Mór... Grossmann János... Haasonfalvi és Vogler... Jambrikovits... Kernberg Rozália... Leopold Gyula... Mosse Rudolf... Mezei Antal... Nemetsek A. J... Nagel Ottó... Rehoczki Ilona... Sikráy Samu... Sólom Jakab... Szepényi V... Szántó Mór... Sváb Eln... Schwarz József... Schönwald Ferenc... Schödl Gyula... Tanczer Gyula... Toldi Lajos... Weitzendorf Jakab

Házasság.

Gyártelepben, egy kissebb... Házasság. Gyártelepben, egy kissebb...

Polgárra.

Kellene előzetesen leírni... Polgárra. Kellene előzetesen leírni...

Csemegeszőlő.

megvételre keresek... Csemegeszőlő. megvételre keresek...

Gazdatiszt.

állást keres azonnali... Gazdatiszt. állást keres azonnali...

Házasság.

Vagyonos evang. vallású... Házasság. Vagyonos evang. vallású...

Házasság.

Akadémiai képzett, díjazott... Házasság. Akadémiai képzett, díjazott...

Ismeretség.

hiánynak ezton koresek... Ismeretség. hiánynak ezton koresek...

Házasság.

Tehetséges szerény koresek... Házasság. Tehetséges szerény koresek...

Isapn.

10bb év gyakorlati bíró és... Isapn. 10bb év gyakorlati bíró és...

Egy nőten.

Isapni által betöltendő... Egy nőten. Isapni által betöltendő...

Tíztesseges.

gyermektelen házaspár... Tíztesseges. gyermektelen házaspár...

Keresek.

megvételre keresek... Keresek. megvételre keresek...

Művészeti.

vállalatban, amely már... Művészeti. vállalatban, amely már...

Ügyes papir-ség.

komoly és szorgalmas... Ügyes papir-ség. komoly és szorgalmas...

Déniálti foglalkoz.

zást keres egy 1. rangú... Déniálti foglalkoz. zást keres egy 1. rangú...

Házgondnok.

állást keres egy nagyobb... Házgondnok. állást keres egy nagyobb...

Szolid fiatal nő.

hiánynak ezton koresek... Szolid fiatal nő. hiánynak ezton koresek...

Nyolc év.

Edes szívem! Jövök. —

Vendéglő.

az V. ker. tengelyközli postán... Vendéglő. az V. ker. tengelyközli postán...

Villa eladás!

Rákospalotán, közvetlen... Villa eladás! Rákospalotán, közvetlen...

Kiadó.

egy szép vilagos utca... Kiadó. egy szép vilagos utca...

Eladó urilak Kispest.

szép épület, a főváros... Eladó urilak Kispest. szép épület, a főváros...

Tízlet.

házasnőnek! Tegye... Tízlet. házasnőnek! Tegye...

Olcsó és izletes.

házikorú kapható... Olcsó és izletes. házikorú kapható...

Ujjonnan épült.

egyelemes szálloda... Ujjonnan épült. egyelemes szálloda...

Sikkos női kalapok.

szép, a tél idejére... Sikkos női kalapok. szép, a tél idejére...

Ház.

Tíztesztelepen, 250... Ház. Tíztesztelepen, 250...

Váltókönyv.

államhivatalnokok... Váltókönyv. államhivatalnokok...

KINALAT.

25 koronát... KINALAT. 25 koronát...

Finom.

fehérború haxakos... Finom. fehérború haxakos...

Zongora.

híres gyármból, első... Zongora. híres gyármból, első...

Csemegés méz.

csakis 1. rangú... Csemegés méz. csakis 1. rangú...

Egy igen ügyes.

maserói és hidegvízgy... Egy igen ügyes. maserói és hidegvízgy...

Burgonyá.

sárgát és rózsát... Burgonyá. sárgát és rózsát...

3 darab.

teljesen új, első... 3 darab. teljesen új, első...

Kitűnő szabás.

ruhákészít szakmájában... Kitűnő szabás. ruhákészít szakmájában...

Dame française.

diplomés anyant onques... Dame française. diplomés anyant onques...

Egy jól bevezetett.

fa- és szénüzlet... Egy jól bevezetett. fa- és szénüzlet...

Kiadó.

egy szép vilagos utca... Kiadó. egy szép vilagos utca...

Eladó urilak Kispest.

szép épület, a főváros... Eladó urilak Kispest. szép épület, a főváros...

Tízlet.

házasnőnek! Tegye... Tízlet. házasnőnek! Tegye...

Olcsó és izletes.

házikorú kapható... Olcsó és izletes. házikorú kapható...

Ujjonnan épült.

egyelemes szálloda... Ujjonnan épült. egyelemes szálloda...

Sikkos női kalapok.

szép, a tél idejére... Sikkos női kalapok. szép, a tél idejére...

Ház.

Tíztesztelepen, 250... Ház. Tíztesztelepen, 250...

Váltókönyv.

államhivatalnokok... Váltókönyv. államhivatalnokok...

KINALAT.

25 koronát... KINALAT. 25 koronát...

Finom.

fehérború haxakos... Finom. fehérború haxakos...

Zongora.

híres gyármból, első... Zongora. híres gyármból, első...

Csemegés méz.

csakis 1. rangú... Csemegés méz. csakis 1. rangú...

Egy igen ügyes.

maserói és hidegvízgy... Egy igen ügyes. maserói és hidegvízgy...

Burgonyá.

sárgát és rózsát... Burgonyá. sárgát és rózsát...

3 darab.

teljesen új, első... 3 darab. teljesen új, első...

Kitűnő szabás.

ruhákészít szakmájában... Kitűnő szabás. ruhákészít szakmájában...

Dame française.

diplomés anyant onques... Dame française. diplomés anyant onques...

Egy jól bevezetett.

fa- és szénüzlet... Egy jól bevezetett. fa- és szénüzlet...

Kiadó.

egy szép vilagos utca... Kiadó. egy szép vilagos utca...

Eladó urilak Kispest.

szép épület, a főváros... Eladó urilak Kispest. szép épület, a főváros...

Tízlet.

házasnőnek! Tegye... Tízlet. házasnőnek! Tegye...

Olcsó és izletes.

házikorú kapható... Olcsó és izletes. házikorú kapható...

Ujjonnan épült.

egyelemes szálloda... Ujjonnan épült. egyelemes szálloda...

Sikkos női kalapok.

szép, a tél idejére... Sikkos női kalapok. szép, a tél idejére...

Ház.

Tíztesztelepen, 250... Ház. Tíztesztelepen, 250...

Váltókönyv.

államhivatalnokok... Váltókönyv. államhivatalnokok...

KINALAT.

25 koronát... KINALAT. 25 koronát...

Finom.

fehérború haxakos... Finom. fehérború haxakos...

Zongora.

híres gyármból, első... Zongora. híres gyármból, első...

Csemegés méz.

csakis 1. rangú... Csemegés méz. csakis 1. rangú...

Egy igen ügyes.

maserói és hidegvízgy... Egy igen ügyes. maserói és hidegvízgy...

Burgonyá.

sárgát és rózsát... Burgonyá. sárgát és rózsát...

3 darab.

teljesen új, első... 3 darab. teljesen új, első...

Kitűnő szabás.

ruhákészít szakmájában... Kitűnő szabás. ruhákészít szakmájában...

Dame française.

diplomés anyant onques... Dame française. diplomés anyant onques...

Egy jól bevezetett.

fa- és szénüzlet... Egy jól bevezetett. fa- és szénüzlet...

Kiadó.

egy szép vilagos utca... Kiadó. egy szép vilagos utca...

Eladó urilak Kispest.

szép épület, a főváros... Eladó urilak Kispest. szép épület, a főváros...

Tízlet.

házasnőnek! Tegye... Tízlet. házasnőnek! Tegye...

Olcsó és izletes.

házikorú kapható... Olcsó és izletes. házikorú kapható...

Ujjonnan épült.

egyelemes szálloda... Ujjonnan épült. egyelemes szálloda...

Sikkos női kalapok.

szép, a tél idejére... Sikkos női kalapok. szép, a tél idejére...

Ház.

Tíztesztelepen, 250... Ház. Tíztesztelepen, 250...

Váltókönyv.

államhivatalnokok... Váltókönyv. államhivatalnokok...

KINALAT.

25 koronát... KINALAT. 25 koronát...

Finom.

fehérború haxakos... Finom. fehérború haxakos...

Zongora.

híres gyármból, első... Zongora. híres gyármból, első...

Csemegés méz.

csakis 1. rangú... Csemegés méz. csakis 1. rangú...

Egy igen ügyes.

maserói és hidegvízgy... Egy igen ügyes. maserói és hidegvízgy...

Burgonyá.

sárgát és rózsát... Burgonyá. sárgát és rózsát...

3 darab.

teljesen új, első... 3 darab. teljesen új, első...

Kitűnő szabás.

ruhákészít szakmájában... Kitűnő szabás. ruhákészít szakmájában...

Téli szülő.

szállított 5 kldes kosarakban... Téli szülő. szállított 5 kldes kosarakban...

Eladó urilak Kispest.

szép épület, a főváros... Eladó urilak Kispest. szép épület, a főváros...

Tízlet.

házasnőnek! Tegye... Tízlet. házasnőnek! Tegye...

Olcsó és izletes.

házikorú kapható... Olcsó és izletes. házikorú kapható...

Ujjonnan épült.

egyelemes szálloda... Ujjonnan épült. egyelemes szálloda...

Sikkos női kalapok.

szép, a tél idejére... Sikkos női kalapok. szép, a tél idejére...

Ház.

Tíztesztelepen, 250... Ház. Tíztesztelepen, 250...

Váltókönyv.

államhivatalnokok... Váltókönyv. államhivatalnokok...

KINALAT.

25 koronát... KINALAT. 25 koronát...

Finom.

fehérború haxakos... Finom. fehérború haxakos...

Zongora.

híres gyármból, első... Zongora. híres gyármból, első...

Csemegés méz.

csakis 1. rangú... Csemegés méz. csakis 1. rangú...

Egy igen ügyes.

maserói és hidegvízgy... Egy igen ügyes. maserói és hidegvízgy...

Burgonyá.

sárgát és rózsát... Burgonyá. sárgát és rózsát...

3 darab.

teljesen új, első... 3 darab. teljesen új, első...

Kitűnő szabás.

ruhákészít szakmájában... Kitűnő szabás. ruhákészít szakmájában...

Eladó telek.

3. sz. telken, mely 1888... Eladó telek. 3. sz. telken, mely 1888...

Grünberger Armin Béla.

Öregkötés, I. sz. sz. 23... Grünberger Armin Béla. Öregkötés, I. sz. sz. 23...

En Csillag Anna. 185 cm. 61/2 hosszú Lorelei-hajjal... Postal széküldés naponta... Csillag Anna Wien, L. Graben 14.

FRIED A. órák és ékeszrész Kerepesi-ut 2. szám. NEKOLÓZHETLEN HASZNOS KÖNYVEK, melyek egy az ATHENAEUM kiadóhivatalában...

Butor GLÜCK JOZSEF műhelyében VII., Wesselenyi-utca 41. (Kertész-utca sarkán.) Csakis saját, szolid készítmények. Itészletre vagy készpénzért.

Humor, tréfa. Andrássy Adomák, apróságok... Kóváry Borzsi... Bukovay Abszontus... Egyszerű könyvtel. Természetrajz, Történelem, Csillagok, Földrajz, Világörtelem, Magyar nyelv, Algebra, Egyetérti könyvtel.

Idegen nyelvek. Angol nyelvtan... Magyar és Német szöveg... Francia és Német nyelv... Német nyelvtan... Magyar nyelv... Német nyelv... Német nyelv...

Butor. Feltalálói vagy megkötésű idősre szült és legkedvesebb filozófusok... Feltalálói szolgálat... Varga Ignác hiteltőlőnk BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utca 2. (Kigy-út sarkán.) Butorkertében A legújabb Arjegyűzet több mint 457 képpel 35 érnak helyekben való beklüdesre előlőben franko klüdü.

Varga Ignác hiteltőlőnk BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utca 2. (Kigy-út sarkán.) Butorkertében A legújabb Arjegyűzet több mint 457 képpel 35 érnak helyekben való beklüdesre előlőben franko klüdü.

Nyomatott a "Patria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgópén, Budapest, IX., Ulloi-ut 25